

ХАЛА „КНЕЖЕВОГ АРСЕНАЛА”

Уместо филмски град – обичан смрад

У СЕНЦИ ПОЛИТИЗАЦИЈЕ И
ЕСТРАДИЗАЦИЈЕ

Овде су грађани треће
лице множине

СТРАНА 5

НОВЕ ЦЕНЕ У
КГ ОБДАНИШТИМА

Удар заобишао
најимућније

СТРАНА 7

ЗАПИСИ СА СЕВЕРА
НОРВЕШКЕ

Исцод шрафа на
врху сваког глобуса

СТРАНА 14

КАТАРИНА МАРИСАВЉЕВИЋ,
ОДБОЈКАШИЦА – РЕПРЕЗЕНТАТИВКА

Корак по корак
до каријере

СТРАНА 26

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS
POSREDOVANJE

SMALLVILLE
KRAГУJEVAČ

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
Info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО

БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШЧАКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

TRAVEL AGENCY
HOLIDAY

034 335 220 - 021 47 37 136
www.holiday.rs

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

Refilm

Karađorđeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

PERMONT

- ROLETNE
- VENECIJANERI
- TRAKASTE ZAVESE

063 853 9 006

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Опклада

Пише Драган Рајичић

У ова тешка времена човек мора да се сналази на разне начине не би ли преживео још који дан. Тако сам и ја по овој врућини данима разбијао главу како да свој кућни буџет унапредим макар толико да из њега могу да платим још нешто сем 'леба и млека. И сетим се! Вишемесечно замајавање са реконструкцијом Владе такорећи само ми се наместило као кеџ на десетку. Одлучим да са својим комшијом Ђуром направим једну опкладу и тако последњих сто евра које сам чувао за не дај боже ставим на коцку. Док не стигне онај страни капитал који су нам реконструктори обећали у милијардама евра, мораш, казао сам самоме себи, нешто и сам да инвестираш за своју будућност. Макар и те последње паре!

Онда се наврзем на комшију за кога знам да воли да се клади.

- Ђуро, шта ти мислиш о овој реконструкцији? - почнем онако изокола да га навлачим на танак лед.

- Нема од та посла ништа! - дочека ме Ђура прилично зловољно, рекао бих.

- Како, бре, ништа - правило сам се невешт - видиш да су људи састају скоро сваки дан, привече. Преко дана се ослобађају негативне енергије, а увече, кад за'лади, полако слажу коцкице за своју реконструкцију. Смем да се кладим да ће из целе ове папазаније да изађу не само реконструсани него и јачи него икад!

- Оће до мојега! - не да се ни Ђура. - Видиш да им је тиква кроз напукла и да идемо на нове изборе. Чудо је - вели још - да су и додвездрали, с обзиром на то како су се саставили након преизборних обећања са којима су излазили пред нас бираче.

- Ма, комшија Ђуро - завршавам навлачење - слабо се ти разумеш у политику. Нема од избора ништа! Ивица, Млађо и Ацо има да се реконструишу за десетку колико ноћас. И онда ће нам, ако Бог да, боље сутра можда стићи и који дан раније.

Ђура се примио!

- Ја немам појма о политици!? Ајде да се кладимо да од реконструкције нема ништа и да идемо на нове изборе!

- Ајде, вала - прихвати опкладу оберучке - у сто евра!

Коцкарски ген је, наравно, чудо. Иако су и њему то биле последње паре које је имао у кући, комшија Ђура је прихватио изазов.

- Ово сам сакрио - поверио ми се при том машући стоеврејком - за оне који први дођу да ми нешто искључе, струју, воду, грејање... Али, ако ја немам појма о политици, не треба ми ни она! Ваздуха има довољно, њега не могу да ми искључе, а од тога данас ионако живи пола Србије. Дај руку и - нема лажи, нема преваре!

Паде опклада! Чим смо уложили своје последње паре зарад поправке кућног буџета и Ђура и ја се више не одвајамо од својих телевизора. Како он подноси ово ишчекивање до коначног епилога, то само он зна. Што се мене тиче, ја сам све своје мисли и парасихолошке моћи усмерио ка томе да реконструкција успе.

- Молим те Млађо, молим те Ивице, молим те Ацо - молим се наглас и на коленима испред њихове заједничке слике - немојте сада да нас оставите. Све моје наде сада су упрте само у вас, и зато вас преклињем, загрлите се опет, тј. реконструишите се већ једном, тако вам Бога!

Ја, додуше, ни од нових министара не очекујем ништа, али са оних Ђуриних сто евра бар могу да платим нешто струје пре него што ми је искључе. Биће ми жао Ђуре ако овако буде извисио, али сам је крив што се не разуме довољно у политику. Чак би могао и добро да прође јер ако он добије опкладу, сигуран сам да би га они који су већ у свим формацијама били на власти, на изборима, да извините, зајебали горе од мене! Ако сам, пак, ја пукао сто евра, није ми жао. Ова опклада са Ђуром за мене је била последња шанса да од наших реконструктора осетим неку стварну вајду у свом кућном буџету!

АНКЕТА ДА ЛИ ДАНАС ЖИВИТЕ БОЉЕ ИЛИ ГОРЕ НЕГО ПРЕ ГОДИНУ ДАНА ?

М. Ивњишковић

Милева Миљковић,
пензионер:
- Данас је горе него јуче, а боље него сутра!

Мирјана Митровић,
грађевински техничар:
- Све је исто, само је власт нова!

Бранислав Марковић,
машински техничар:
- Исто, исто, исто...

Славољуб Николић,
пензионер:
- Прошле године пензија ми била триста евра, а сада нема ни двеста.

Марија Стојановић,
економиста:
- Све је слично, али стандард све више пада.

Срећко Глишић,
електроинжењер:
- Данас је горе, све је скупље.

Рака Гавриловић,
пензионер:
- Све што су обећавали нису испунили.

Влада Недељковић,
хирург:
- Сурова је стварност, слагао бих када бих рекао да је сада боље.

Милутин Милутиновић,
машински техничар:
- Наш Крагујевац је лепши, али стандард грађана је гори.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брешно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

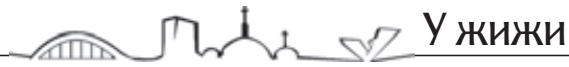
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

energetski efikasni prozori i vrata
SUNCE

акција:
sigurnosni
PVC prozori
po ceni običnih
PVC prozora

*акција траје до 01.septembra
034/330 870 suncemarinkovic.com

КАКВА ЈЕ СУДБИНА „ЗАСТАВА ЕНЕРГЕТИКЕ“

Град неће прихватити туђе дугове

Пише Милош Пантић

Некада је „Застава енергетика“ снабдевала топлотном енергијом цео систем „Заставе“ и за фабрике у њеном саставу дистрибуирала електричну енергију, док је мањи део њене делатности било грејање станова и привреде Крагујевца. Од пре 12 година, када је такозваним декомпоновањем систем „Заставе“ подељен на мање целине и ово предузеће стекло самосталност, стање се из корена мења.

Осамостаљене „Заставине“ фабрике отказују услугу грејања „Енергетици“ и ослањају се на сопствене изворе, па у овом предузећу сада преко 90 посто делатности представља загревање крагујевачких станова, установа и фирми. Та велика промена довела је до везивања даље судбине „Енергетике“ за градску управу и њене планове и одлуке, док је, са друге стране, град заинтересован како ће се даље решавати статус овог предузећа.

У том решавању будућег статуса „Енергетике“ већ годинама нема помака. Градска скупштина упутила је још пре неколико година званичан допис Влади Србије да је заинтересована да ова фирма, која се готово искључиво бави производњом и испоручивањем топлотне енергије за потребе града, постане јавно комунално предузеће којим би управљале градске власти. То подразумева и промену власничке структуре, односно потпуни прелазак преузећа у власништво града. На тај захтев из републичке Владе још нема одговора.

■ Фирма у реструктурирању

По свом статусу „Енергетика“ је данас друштвено предузеће у ре-

Услов да ово предузеће пређе у власништво града је да се реши питање огромних дуговања које имају и број запослених сведе у прихватљиве оквире, а ако до тога не дође локална управа ће бити принуђена да тражи друга решења

структурирању, са око 82 посто друштвеног капитала и 18 посто у власништву републичког Фонда за развој, на име узетих кредита. Но, да је у питању специфично предузеће показује и то да је оно изузето из поступка приватизације, јер пошто греје град Крагујевац овај посао се не може поверити приватној фирми. Зато ове фирме и нема на списку бивших „Заставиних“ предузећа за која је по најновијем плану Владе предвиђена продаја до краја ове године или отварање стецаја.

То практично значи да би до половине идуће године, када се реструктурирање предузећа у Србији окончава, једино решење било да град коначно преузме „Енергетику“. Питање је само под којим условима? Са тим се слаже и Зоран Јовановић, члан Градског већа за комуналне делатности, који каже да је у овом тренутку однос градске управе и предузећа купопродајни и ништа више од тога, јер се град као купац топлотне енергије пита само око цене грејања и за то даје одобрење.

На само управљање предузећем највећи утицај требало би да има држава преко Агенције за приватизацију, али у Управном одбору фирме који је имао пет чланова три су била представници самог предузећа, а по један из Скупштине града и из Фонда за развој. Сада је Управни одбор расформиран и по новом закону главни орган

предузећа је Надзорни одбор, али се не зна његов састав.

Пошто нема утицаја на пословање предузећа, а реструктурирање води држава и на њој је да донесе одлуку о условима да фирма постане градска, на градској управи је сада само да сачека коначну понуду. Да ли то значи да држава може да понуди граду да постане власник „Енергетике“ и да за то плати одређену цену?

Зоран Јовановић одговара да град јесте заинтересован да преузме ову фирму, али да има своје услове. Први је да се реши питање огромних дуговања које има „Енергетика“. У тим дуговима, који су према подацима од пре две године износили 6,5 милијарди динара, велики део заузимају дуговања која не припадају изворно самом предузећу, пошто је сав дуг за струју из делова некадашње „Заставе“, па и Фабрике аутомобила, приписиван овој фирми као главном дистрибутеру.

Према тим подацима од пре две године дуг за гас био је око две милијарде динара, док је у априлу ове године ЕПС објавио да „Енергетика“ дугује за електричну енергију три милијарде динара и по томе се налази на другом месту међу предузећима у Србији, иза РТБ Бора.

■ Вишак запослених

Други услов који ће град поставити у преговорима о преузимању „Енергетике“, када до њих дође, је

„ЕНЕРГЕТИКА“ ЈЕ ВЕЋ ГОДИНАМА У РЕСТРУКТУРИРАЊУ, БЕЗ МОГУЋНОСТИ ДА СЕ ПРИВАТИЗУЈЕ

решавање питања броја запослених у предузећу, којих према подацима са сајта Агенције за приватизацију има 516, али незванично се помиње и бројка од 538 радника. Да је у фирми превише запослених и да је то измакло свакој контроли слажу се и крагујевачка позиција и опозиција, јер је недавно Градски

одбор ДС-а у Крагујевци издао саопштење у коме се наводи да се страначко запошљавање у предузећу мора зауставити, а дељење превисоких личних доходака преиспитати, поготову када је реч о руководећем кадру.

При томе ова фирма већ дуже време због недовољних прихода је

ПОСЛЕДЊИ СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ ЗА РАДНИКЕ „ЗАСТАВЕ“

Чекање може да буде кобно

Радници шест преосталих предузећа у Групи „Застава возила“ стављени су пред тежак избор, јер ако се сада не изјасне за узимање отпремнине, у случају да фирме не нађу купце и оду у стечај, могу остати и без посла и без пара, а реч је 1.870 запослених

НАЈВИШЕ ЗАПОСЛЕНИХ (717) ИМАЈУ „ЗАСТАВА КАМИОНИ“

Од 25. јула до 9. августа траје изјашњавање запослених у Групи „Застава возила“ за узимање отпремнине и напуштање радних места. Изјашњавање радника је на добровољној основи, а нуди им се четири врсте отпремнина, међу којима и она од 300 евра по години стажа. Тако се 1.870 радника, колико их ради у шест предузећа из ове групе, укључујући и матичну фирму која се бави холдинг пословима, нашло пред тешком одлуком да ли да заувек напусти своја предузећа, уз новчану надокнаду, или да чека исход приватизације, која ће морати да буде окончана до краја ове године.

Наиме, према Акционом плану Владе Србије за окончање процеса реструктурирања, који је донет 27. јуна, сва предузећа из овог холдинга сврстана су у другу групу фирми које ће бити понуђене на продају потенцијалним купцима до краја ове године. По речима Александра Љубића, државног секретара у Министарству финансија и привреде, те фирме ће бити приватизоване тако што ће се купцу понудити њихова имовина, уз обавезу преузимања одређеног броја запослених. Овај модел је повољнији за купца од продаје већинског капитала јер купују имовину ослобођену дугова, што је често велика отежавајућа околност,

НА КРАЈУ НЕКО МОРА „ДА УГАСИ СВЕТЛО“: ТОДОР РАКОЧЕВИЋ

а у Крагујевцу је примењен у приватизацији Индустије ланца „Филип Кљајић“.

■ Без поправног

За одлазак или останак ће се тако изјашњавати 371 запослени у Групи „Застава возила“, матичној фирми за холдинг послове, којима су придружени и запослени у оквирима „Застава резервних делова“ и „Застава хортикултура агро“, док у самом холдингу ради 220 запослених. Мораће да се изјасне и радници предузећа – чланица холдинга,

и то 717 радника „Застава камиона“, 175 радника „Застава специјалних аутомобила“ из Сомбора, 284 радника „Застава завода за здравствену заштиту“ и 306 радника „Застава ИНПРО“.

Требало би да ова понуда за пријављивање за социјални програм важи само сада и да неће бити нових понуда. То практично значи да ако ова предузећа не буду нашла купца и оду у стечај, радници који се нису сада пријавили за отпремнине могу да изгубе и посао и отпремнину, објашњава Тодор Ракочевић, помоћник генералног директора Групе „Застава возила“ за кадровске послове.

На питање да ли је овакво решење добро и има ли изгледа да се запосленима који се сада не изјасне понуди још једна шанса за отпремнину уколико се за њих не нађе купац, Ракочевић одговара да о томе одлучује Влада и надлежна министарства и да би било незавално давати било какве прогнозе.

Занимљиво је да ће се до нове године у поступку приватизације наћи и матична фирма за холдинг послове, која улошљава 220 радника, и за коју у јавности влада недоумица чиме се она заправо бави, уз честе критике да служи за удомљавање старих „Заставиних“ кадрова. Ракочевић напомиње да је задатак матичне фирме да управља поступком реструктурирања фирми чланица и да она заправо тај поступак треба да заврши, јер на крају неко мора „да угаси светло“.

У самој матичној фирми, по Ракочевићу, има неких делова који ће

Овде су грађани треће

Пише Слободан Цупарић

Док људи из владајуће коалиције поводом године дана од преузимања власти у Србији оптимистички и са доста демагогије причају да ова Влада није лагала народ, да су њени циљеви владавина права, инвестиције, већа запосленост, стручњаци који реалније сагледавају ствари у позоравају да нам треба нова привредна политика, да је тренд тренутно разочаравајући и да је тренутно политички „хит“ реконструкција – нови анестетик за умртвљивање друштва...

У овом помало обесхрабрујућем социјалном, друштвеном и сваком другом контексту, када више треба да гасимо разноврне егзистенцијалне „пожаре“ него да се тапшемо по раменима, грађани Србије имају две доминантне јавне понуде – политику и ријалитије. Или су Вучић, Дачић, Динкић, или певаљке, старлете и јефтине забављачи.

Да ли су политизација и естрада два везана „пакета“, од којих обичан свет нема никакве вајде, али их ипак „гута“ и живи од данас до сутра у заблуди да му је лепо?

Кад је реч о политици и ријалитијама, грађани прате и једно и друго с намером да разбију досаду, да себи живот учине нешто занимљивијим, каже за „Крагујевачке“ Бора Кузмановић, социјални психолог и некадашњи посланик у републичком парламенту. – Иначе, вероватно се разликују ови који више прате ријалитије и ови који више прате политику, али кад се све споји заједно, то покрива приличан део грађанства, који нечим, ето, попуњава свој прилично празан живот и испољава страсти у праћењу ова два феномена.

Социолог Ратко Божовић потенцира да све ово што се сад дешава око Владе заправо има своје етапе и своје тензије, своја изневерена очекивања и избацивања – или генерално избацивања. Дакле, све чисти механизми ријалитија. Естрада је, апострофира Божовић, ушла у политику јер је то начин да буде прихваћена.

Кључни проблем је што нас у Србији воде насрећни људи, велики социолог Слободан Гавриловић. – Погледајте само њихова лица, гестикацију, њихове очи. Мени је жао тих насрећника, али ми је жалије што такви људи воде Србију. Таква нам је судбина, можда смо то и заслужили.

Интелектуално чистунство

Шта је с нашим интелектуалцима? Уз спорадична и појединачна појављивања у јавности, утисак је да су у стању дугог „мировања“ и

Бора Кузмановић: Разликују се они који више прате ријалитије од оних који прате политику, али кад се све то споји, покрива приличан део грађанства које нечим попуњава свој прилично празан живот

Овде буре, нажалост, нема јер је потрошена енергија и нема је више ни на једном нивоу наше егзистенције, а наш највећи проблем је што немамо победничку свест пред апсурдном стварношћу која нас је уназадрила. Уз то, овде се грађани третирају као да су одвећ сенилни, да су све заборавили – и шта је било и како је било и ко им сад прави ову нову драму без дијалога, тврди социолог Ратко Божовић

ћутања. Да ли су изгурани из јавног живота кроз спрегу центара моћи и инструментализованих медија или су се својевољно повукли и заћутали?

Интелектуалци су били прилично активни пре петог октобра две хиљаде, тврди Бора Кузмановић. – Постојао је неки оптимизам да наступа ново време – време аутентичних вредности, критичке мисли... Онда је дошло до извесног разочарања новом влашћу, па се један број њих повукао, процењујући да не могу да се баве професионалном политиком која подразумева целу технику владања. Интелектуалци нису вољни да се ангажују у политици под условима који су прилично прљави. Можда је то и њихово чистунство јер не желе да учествују у свему томе, али је очигледно да нису довољно ни као индивидуе активни у том неком критичком анализирању политике.

Кузмановић даље наглашава да имамо такозване аналитичаре који су мање-више наклонени неким странкама, али мало је правих, неутралних, објективних, критичких интелектуалаца. Чини му се, како рече, да ни медији нису заинтересовани за њих. Можда би многи од њих и говорили када би знали које и како.

Верујем да традиционални интелектуалац у нашим условима не може да се снађе, каже Ратко Божовић. – Просто, ова збрка у јавном пољу за њега је камера опскуре. Дакле, то је простор мрачног живота. Други су својим сензибилитетом постали гадљиви у односу на оно што је политика, а трећи су прогутали нешто што се због јавности не може рећи шта је – и они се убацују у политичку коалицију. Односно, они су најближи онима који су са највећим рејтингом – свеједно како је до њега дошло.

Према речима Ратка Божовића, евидентне су три категорије интелектуалаца. Традиционални су заћутали јер ово време није за њих сензибилитет, други су преосетљиви и гадљиви према дешавањима на јавној сцени, па не могу у томе да учествују, док су трећи сх-

Ратко Божовић: Традиционални интелектуалци су заћутали, јер ово време није за њихов сензибилитет, други су гадљиви према дешавањима на јавној сцени и неће на њој да присуствују, док су трећи схватили да морају бити присталице сваке странке која је победничка

ватили да морају бити присталице сваке странке која је победничка.

Кад паметни заћуте, будале проговоре, а фукаре се обогате, цитира Андрића Слободан Гавриловић. – Тако ти је, другачије не може бити. Само што је то данас много опаснија ствар. Ниједна власт не воли интелектуалце. Јер, прави интелектуалац је човек који критички мисли. Права власт држи пред интелектуалцем, пред критичком мишљу, али истовремено жели да их обузда, корумпира, изолује, маргинализује, потцени, обезвреди... Погледајте колико је обезвређен интелектуални рад данас, испод занатлијског је, а занатлијски рад изузетно уважавам – који је такође потцењен.

Где су неваљане организације

Утисак је да су и организације таквог цивилног друштва у дефанзиви. Да ли су и оне смишље-

Зоран Јовановић: Град може под одређеним условима да преузме само топлане ван оне главне у „Застави“, а да за осталих 50 посто енергије нађе другог снабдевача. То би могао бити и „Фијат“ који је изградио своју енергану, уколико има вишка капацитета

само градске власти и појединих странака, већ и стручњака из ове бранше. Тако је наш лист пре мање од годину дана објавио анализу једног доброг познаваоца прилика у „Енергетици“, који је тврдио да је деведесетих година фирма производила седам пута више енергије са бројем запослених који је за сто радника мањи од садашњег стања. Овај саговорник је питао зашто се крагујевачка фирма по цени грејања скоро изједначаје са топланама из других градова које користе гас и мазут, када она две трећине топлоте добија из угља, који је знатно јефтинији.

На ова питања из предузећа није било одговора, као и сада, када смо се обратили пословодству за коментар актуелне ситуације око решавања даље будућности фирме.

ставе ИНПРО” која има 306 запослених, али је специфична по томе што поред здравих радника упушта и инвалиде рада и због тога је изузета из поступка приватизације. Ракочевић каже да и пред њиховим радницима стоји понуда да се изјасне за отпремнине уколико желе да напусте фабрику.

Прича за себе, која ће највероватније бити окончана, је предузеће „Застава аутомобили“, које је након оснивања фабрике „Фијат аутомобили Србија“, остало да постоји, без икакве делатности, са само 17 радника. Од њих је 13 инвалида рада који су након гашења фабрике одбили да пређу у „Заставу ИНПРО“ и четири радника који нису инвалиди рада и који су одбили да узму отпремнину.

Након најновије понуде за социјални програм седам инвалида рада је прихватило ову опцију, шесторо њих је ипак одлучило да пређе у „Заставу ИНПРО“, док је оних четворо радника и овог пута одбило понуду за отпремнину и њихов статус је потпуна енигма. Шансе за поправни више нема јер је изјашњавање ових 17 радника „Фабрика аутомобила“ трајало до 24. јула, пошто ће предузеће одмах отићи у стечај јер је изгубило делатност.

М. ПАНТИЋ

ослобођена плаћања доприноса држави, на шта јој даје право статус предузећа у реструктурирању. Све то и не треба да чуди ако се зна да су у донедавном саставу Управног одбора већину имали сами запослени. По речима Зорана Јовановића, број запослених се мора свести на ону меру која произилази из обима производње у предузећу, што се може утврдити на основу стручних норматива, али овај број радника свакако не може да опстане да би град преузео управљање.

Ако се ова два предуслова задовоље, а фирма ослободи нагомиланих дугова и реши вишка радника, на ред би дошли преговори да ли би град могао једноставно да преузме предузеће, или би за то требало да плати неку цену и колику.

Град није спреман да прихвати велику цену за ово предузеће, јер онда може да се постави питање да ли се више исплати давати новац за нешто старо, или је боље градити ново из темеља, каже Зоран Јовановић.

Овај став он појашњава чињеницом да је протеклих година у Крагујевцу изграђено неколико нових топлана на гас и мазут, и то у Багрмару, Станову и на Аеродрому. Оне су финансиране кредитом немачке банке за који је гарант држава и налазе се у саставу „Енергетике“. По Јовановићу, те нове топлане, уз остале које су лоциране ван круга на матичној локацији у бившој „Застави“, као што је она у Ердоглији, дају половину топлоте потребне граду, док се друга половина обезбеђује на матичној локацији.

То би значило да град може под одређеним условима да преузме само топлане ван оне главне у „Застави“, а да за осталих 50 посто енергије нађе другог снабдевача. На пример, то би когао бити и „Фијат“ који је изградио своју енергану, под условом да имају вишак капацитета, наводи Јовановић.

Све су ово опције које су у игри док званични преговори не почну, а када ће, не зна се. Пословање „Енергетике“ и њихова недодирљивост често су на мети критика не

моћи да се приватизују и опстану на тржишту, као што су делови за обновљиве изворе енергије, обрадовање или истраживање квалитета, док су за друге делове тог предузећа шансе за опстанак мање.

Понуда и медицинарима

Недоумицу ствара и понуда да се за социјални програм пријаве 284 запослена у Заводу за здравствену заштиту „Застава“, познатијем као

ЗАШТО СЕ ОТПРЕМНИНЕ НУДЕ И РАДНИЦИМА „ЗАСТАВА ИНПРО“

„Заставина амбуланта“, јер је недавно објављено да је у току промена статуса ове установе која треба да постане део државне мреже здравства и да добије звање Регионалног центра за медицину рада. Ракочевић појашњава да је ова вест тачна и да је започео процес поддржавања ове здравствене установе, тако да ће запослени лекари и остало особље, у договору са руководством, знати како треба да се одреде.

На крају, изненађује да се отпремнине нуде и радницима „За-

ЛИЦЕ МНОЖИНЕ

НАРОД ОСУЂЕН НА БЕСКРАЈНО ЧЕКАЊЕ БОЉЕГ ЖИВОТА КОЈИ ИМ НЕЋЕ ДОЋИ ОД ИСПРАЗНИХ И БАХАТИХ ПОЛИТИЧАРА

но маргинализоване или су, поред утицаја кризе и беспарице, остале без енергије и мотива да буду присутни у друштву?

- Невладине организације немају више себе, каже Ратко Божовић. - Социјални контекст је крајње дисхармоничан или хаотичан или у знаку анемичног... Тешко је опстати с јасном политиком у држави у којој влада хаос, насиље, безнађе. Паре више не пристижу, а они и немају богзна какве идеје које се могу у стварности реализовати. Отуда је њихова мука у великој истрошености и беспарици.

Слободан Гавриловић подсећа да су бројне организације цивилног друштва имале изузетно важну улогу у процесу демократизације земље деведесетих година. Он не зна да ли су те организације тиме исцрпиле свој посао и схватиле да је он завршен 2000. године, не зна да ли су неке престале да раде јер то више не финансирају газде...

- Штета је што немамо и данас јаке невладине организације јер оне треба да покривају бројна питања значајна за једно друштво: од питања потрошача до пензионерског, од питања људских слобода и права до културе и нашег опстанка, идентитета, тврди Слободан Гавриловић. - Њих не може да замени ниједна влада и ниједна друга уставна институција, па ми је жао што немамо добре невладине организације - ангажоване активне, агилне, као деведесетих година.

Бора Кузмановић сматра да би се и за њих могло рећи да више не налазе теме, простор за деловање, да им је погодније било док је постојао један фронт власти који је требало рушити. Можда је и после тога већина невладиних организација себе видела као проевропски оријентисане.

- Међутим, пошто је нова власт показала да је спремна на неку европску интеграцију, онда невладине организације не налазе довољно простора за себе да би нешто саме чиниле и оправдавале смисао

свог постојања, вели Бора Кузмановић. - Као да и оне не умеју да се снађу у новим условима, а претпостављам да је и мање новца који је углавном за те организације долазио из иностранства.

Драма без дијалога

Не оглашава се Академија наука, удружење писача, драмских уметника, новинара, друге струковне организације, чак су и синдикати, ма колико и раније били слаби и разједињени, млитави и неактивни. Је ли то стање опште друштвене депресије или, можда, ћутање пре неку буру?

- Тешко је проценити да ли је то пред буру или не, у недоумици је Слободан Гавриловић. - Ако би се милошевски разговарало, кад народ ћути, онда попуштај, може бити опасно. Али, проблем је у другом. Власти не одговара да има јако друштво, сталешке организације, удружење књижевника, спортска друштва, академију - која ће да им буде као морални бич над главом... Неће они то. Власт хоће да буде безгранична, власт хоће да буде аутократска, власт жели да буде насилна, то је проблем Србије данас.

Бора Кузмановић у овом тренутку, кад се говори о реконструкцији Владе, не може рећи да ли ће поменуте измене задовољити грађане или ће, пак, бити само козметичке, само привидне. Ако буду привидне и ако не буде некаквог напретка у запошљавању, развоју привреде, животном стандарду - незадовољство ће расти. Да ли ће оно добити облик јавних бунтова, неких масовних излива протеста, то зависи, каже Кузмановић, од више околности. Између осталог и од тога да ли ће незадовољство букнути у некој отвореној форми. За сада нема тих назнака, али код грађана има притајеног незадовољства.

- Овде буре нема, нажалост, јер је истрошена енергија и нема је више ни на једном

новоу наше егзистенције, скептичан је Ратко Божовић. - Наш највећи проблем је што немамо победничку свест пред апсурдном стварношћу која нас је унизила, јер сматра да смо заостали у развоју. Према томе, овде се грађани третирају као да су одвећ сенилни, да су све забравили - и шта је било и како је било и ко им сад прави драму у којој нема дијалога. Ова драма нема дијалога. Замислите такву драму! Реците ми која је судбина драме која нема дијалога!

По дефиницији, вишепартијски систем није једини услов за демократију, већ је неопходно обезбедити много шири фронт. Да бисте спречили диктатуру потребни су вам слободни медији, слободан бирач, цивилно друштво, невладине организације... Шта нам је остало од тога?

Овим поводом историчарка Латинка Перовић у интервјуу „Времену“ подсећа да су и Пашићеви радикали имали доминантну позицију у парламенту и у свим институцијама и да је тада опозиција била занемарљива и често карикана од већине... Међутим, она и упозорава, не без ироније: „Али, побого, то је био почетак двадесетог века“!

ЗАЈЕДНО ЗА ШУМАДИЈУ

Држава отписала следе и слабовиде

Милан Стошић, члан Градског одбора ЗЗШ-УРС и председник Савеза слепих Србије, на конференцији за новинаре изнео је забрињавајућу чињеницу да је, после деведесет и пет година издаваштва за следе на Брајевом писму, ова делатност обустављена јер је држава у потпуности обуставила финансирање ове делатности. После седамдесет и шест година објављивања звучних књига за следе, и ова делатност престала.

Библиотеке за следе престаје са радом 24. јуна 2013. године. Од јануара 2013. до данас, држава је издвојила и уплатила Савезу слепих Србије за наведене делатности равно 0 (нула) динара, 0 (нула) евра, 0 (нула) било какве финансијске потпоре. Овако флагрантно кршење људских и грађанских права нас слепих и овако очигледна дискриминација слепих, а има нас дванаест хиљада у Србији, је нешто незапамћено у ближој и даљој историји Србије, региона, Европе и света“, нагласио је Милан Стошић.

Он је изнео и податке који сведоче о лошем положају ових лица.

„У време краља Александра штампане су књиге на Брајевом писму и снимане звучне књиге. 1937. године било је 61.180 томова књига на Брајевом и стандардном писму у библиотеци Дома слепих у Зе-

муну 1941. године овај број се увећао за још 5.000 томова. У време Тита на годишњем нивоу штампано је на Брај и снимано 400 до 500 наслова најразличитије литературе. За време владавине Милошевића ниво издавачких програма кретао се од 300 до 350 наслова годишње! У пуном обиму је сачуван програм издања на Брајевом писму, па је од поменутог броја објављених наслова 30 посто отпадало на Брајеву књигу, која, заправо, једина гарантује суштинско образовање слепих људи.

Нажалост, код нас је пре неколико година дошло до прекида издавања књига на Брајевом писму. Танку нит традиције одржао је једино Завод за уџбенике, финансирајући програм издања уџбеника за специјалну школу за следе до десетак наслова годишње. Ове године је сасвим прекинута издавачка делатност звучних књига вољом државе Србије.“

ЗЗШ-УРС сматра да је алармантно одбијање државе да суфинансира издавачку и библиотечку делатност за следе Србије јер је тиме извршила нечувену дискриминацију над овом категоријом грађана, лишавајући их највреднијих садржаја културе који се преносе речју - путем књиге и то у тренутку отпочињања приступних преговора за улазак Србије у ЕУ.

МИЛАН СТОШИЋ

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА

Још један партијски ирелеј

Бранко Крсмановић, потпредседник Општинског одбора УРС-а и члан Градског већа за спорт и омладину до мајских избора 2012. године, иначе просветни радник, тренер и вишеструки шампион старе Југославије у атлетици, постао је члан Демократске странке.

Председник Градског одбора ДС Душан Обрадовић је у свом обраћању медијима рекао да је велико задовољство отворити врата странке човеку као што је Бранко Крсмановић.

„Сасвим смо сигурни да ће његов допринос раду Демократске странке бити од великог значаја. Реч је о човеку који је спреман да подели своје искуство и знање са осталим колегама у Ресорном одбору за спорт и омладину ДС-а и да у наредном периоду прави са нама велике планове за ревитализацију града и ове јако важне области за његов развој“.

Крсмановић је свој прелазак у Демократску странку објаснио као једино логично опредељење за њега, јер је и партија из које је дошао настала као фракција Демократске странке.

„Онда када су демократски принципи нестали, када је странка у којој сам био годинама постала прирепак Стевановићеве монополитичке политике, у којој само гра-

БРАНКО КРСМАНОВИЋ И ДУШАН ОБРАДОВИЋ

доначелник и одабрани појединци мају право на мишљење и у којој се диже хајка на све оне који се успротиве и изнесу свој став, изгубила се свака илузија да је могуће ићи даље и сарађивати са таквим људима. Свест о чињеници да својим знањем и искуством из области спорта могу да допринесем развоју града, натерала ме је да се дистанцирам од политике која је ниподаштала потребе младих и спортиста Крагујевца и да postanем члан Демократске странке. Њу доживљавам

као партију која цени сваког свог члана који цени њу, поштује индивидуалност и професионалне вредности људи који је промовишу. Доживљавам је као странку људи који се не крију иза лидера, већ су и сами лидери у областима за које су стручни, доживљавам је као тим који може да победи сваког противника на свим пољима. Ја верујем у то да појединци спремни на рад праве јак тим, а да без јаког тима ни у политици, као ни у спорту, није могуће успети.“

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа
за послове локалне
самоуправе
и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "Телеком Србија" а.д., донето Решење број: III-06-501-218/13 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "КГ Кнез Михајлова - КГ 73 КГУ73", на кп.бр. 9618/2 КО Крагујевац 3, ул. Кнез Михајлова бр. 84/5, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чињенице животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручне оцене оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније, односно прорачуна нивоа електромагнетне емисије, коју је израдио овлашћено правно лице - ЕТФ – Електротехнички факултет, Универзитет у Београду, Булевар краља Александра 73, 11120 Београд.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04, 36/2009).

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне
самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство,
урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОЦЕНУ ПОТРЕБЕ ЗА АЖУРИРАЊЕМ СТУДИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта "ФОРМА ИДЕАЛЕ" д.о.о., а.д. из Крагујевца, ул. Индуријска бб, поднео захтев за оцену потребе за ажурирањем Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – производне хале намештаја (фаза I и II), чија се реализација планира на катастарској парцели број 1504/2, 1504/3,1513/2, 1513/4 КО Крагујевац, на територији Града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 01.08.2013. до 16.08.2013. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за оцену потребе за ажурирањем Студије.

Овај орган ће у року од 15 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат постоји потреба за ажурирањем студије, о чему ће благовремено обавестити јавност.

ДОДЕЉЕНЕ НАГРАДЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Признање за два директора

Градско веће једногласно одлучило да овогодишњи добитници признања за борбу против корупције буду проф. др Небојша Арсенијевић, директор Клиничког центра, и Драган Павловић, директор ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић”, иако је првобитно било одлучено да то ласкаво признање понесе мр Зоран Чворовић са Правног факултета

На поновљеном конкурс, који је трајао од 22. априла до 22. маја, изабрани су добитници годишњег признања за борбу против корупције града Крагујевца и то су проф. др Небојша Арсенијевић, директор Клиничког центра, и Драган Павловић, директор Основне школе „Милутин и Драгиња Тодоровић”.

У образложењу за кандидатуру проф. др Небојше Арсенијевића, кога су предложили запослени у КЦ-у, стоји да је својим радом и професионализмом допринео борби против корупције и интегритету професије, исказао значајне резултате у успостављању транспарентности коришћења буџетских и средстава КЦ „Крагујевац”. Увео је и транспарентност и децентрализацију јавних набавки (које су у дужем временском периоду биле монополизоване), тако што је формирано Комисије за јавне набавке од стручњака, односно лекара по оделењима и спречио директан контакт са фармацеутским ку-

ћама и добављачима опреме и медицинских апарата, чиме је смањено могућност злоупотребе. Осим тога, открио је бројне малверзације приликом заказивања прегледа на магнетној резонанци и тиме спречио могућност узимања мита од стране медицинског особља. Даље се каже и да је у току свог досадашњег мандата на месту директора КЦ-а суспендовао и одређен број медицинских сестара и техничара који су примљени у КЦ „Крагујевац” без потпуног поштовања процедуре и расписа јавни конкурс са независном Комисијом за пријем у радни однос. У образложење за другог кандидата, Драгана Павловића, сем истих констатација које су садржане и у предлогу за др Арсенијевића (рад, професионализам, интегритет професије, транспарентност коришћења средстава, да могу допринети реализацији мера Локалног плана за борбу против корупције) предлагачи из редова Савета родитеља школе посебно апостро-

фирају конкретне активности. Истакнут је Павловићев допринос решавању грејања у одељењу школе у Илићеву, затим у комплетном реновирању физкултурне сале и подизању ученичког стандарда савременим училима и наставним средствима, подизање нивоа безбедности успостављањем видео надзора у школи и око ње, а антикоруптивни активизам показао је у пријављивњу случаја корупције и вођењу дисциплинског поступка због злоупотребе „ученичког динара” од стране једне професорке разредне наставе.

Само три пријаве

На конкурс су, иначе, као и претходног пута, стигле само три пријаве, а на препоруку Локалног антикорупцијског форума одлучивало се само о две кандидатуре, јер је једна пријава стигла од чи-

НАГРАЂЕНИ ПОСТАЛИ И ЧЛАНОВИ
АНТИКОРУПЦИЈСКОГ ФОРУМА:
ПРОФ. ДР НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ
И ДРАГАН ПАВЛОВИЋ

новника локалне самоуправе, која није ни узета у разматрање.

Проф. др Петар Веселиновић, председник комисије Локалног антикорупцијског форума (ЛАФ), жали што није било више кандидата, односно предлагача, што говори да још увек није довољно сазрела свест о потребном грађанском активизму у борби против корупције. И за два кандидата која су добитници овогодишњег признања морали су да траже додатна образложења од предлагача.

Као добитници признања др Арсенијевић и Павловић постају чланови ЛАФ-а, који, са њима, сада има осам чланова, а осталих шест су: Петар Веселиновић, координатор, Славица Савелић, народна посланица, Бојан Стојадиновић, одборник, Милисав Пајовић, Непушачки едукативни центар, Миодраг Николић, директор филијале ПИО фонда и др Бранислав Симоновић, професор Правног факултета.

- Још увек је све ово у повоју, али је Крагујевац једини град, од шест

таквих у Србији, који је прошао трећу фазу, а она је подразумева-ла јавни позив за доделу годишњег признања за борбу против корупције. Београд чак и нема ЛАФ. Ми смо најдаље отишли са том трећом фазом, уз мали корак назад који се десило у првом јавном позиву, каже др Веселиновић.

Почетно несналажење

Тај „мали корак назад”, подсетимо, дигао је много прашине, јер мр Зоран Чворовић, асистент са Правног факултета у Крагујевцу, није добио награду на прошлом конкурс, иако је званично изабран на ЛАФ-у. Одлука о његовом избору није верификована на Градском већу из формалних разлога - због пробијања законског рока од шест дана. Због тога је Градско веће расписало нови јавни позив, сматрајући ту одлуку ништавном. И тада као и сада, пријављено су била три кандидата - он, др Небојша Арсенијевић и један члан из локалне самоуправе. ЛАФ је донео једногласну одлуку да награду добије Чворовић, кога су тројица колега са Правног факултета предложила због доприноса у указивању на незаконитости у раду тог факултета, односно расветљавање афере „Индекс”.

Али, како ни секретар Скупштине ни председник комисије др Веселиновић нису приметили да је прошао законски рок од месец дана од завршетка јавног позива, било је сврсисходно поновити јавни конкурс, на који Чворовића нису пријавили предлагачи.

- Искрен да будем, тотално смо изгубили из вида да је прошло месец дана, односно 35 дана. Било је варијанта да Веће зајмури на ту чињеницу, што

би опет била грешка, или да испуштује то без обзира на све друге информације са стране и да то поништи и распише нови јавни позив где никоме није забрањено да се поново јави. Определити смо се за ову другу варијанту, која је легалнија, објашњава проф др Веселиновић.

Поништавање избора мр Чворовића за првог крагујевачког добитника награде за борбу против корупције није добро примљено у јавности и многи нису поверовали да је у питању само процедурални пропуст, а проблеме је имао и сам координатор ЛАФ-а.

- Ја сам, „ни крив ни дужан”, испукао крив, мада сам тада, иначе, гласао за Чворовића и опет бих да га је неко кандидовао. На мене нико није вршио никакав притисак, тврди наш саговорник.

Иначе, награда проф. др Арсенијевићу и директору школе Павловићу подразумева симболичне плакете, али не и новчани добитак, јер је рад у ЛАФ-у волонтерски.

Е. ЈОВАНОВИЋ

ПОСКУПЕЛО ОБДАНИШТЕ

Удар заобишао најимућније

Више новца за боравак деце у вртићима мораће да издвоје родитељи са нижим примањима, док је за оне са највишим приходима цена од 11.000 динара остала непромењена

Вешину родитеља чији малишани бораве у вртићима Установе за децу „Нада Нумовић“ наредног месеца „обрадоваће“ увећани рачуни. Градско веће је, наиме, прошле седмице одобрило нови ценовник, по коме ће смештај у овдашњим обдаништима поскупети у просеку за око два одсто. Занимљиво је, међутим, да ће поскупљење заобићи родитеље са највишим примањима, док ће они који су до сада плаћали од 2.580 до 7.000 динара морати да издвоје готово хиљадарку више.

Да ствар буде гора, истовремено је спуштен цензус, па ће они који су до сада били близу горње границе лако моћи да упадну у вишу платну категорију.

Илустрације ради, родитељи чија су примања по члану домаћинства била нижа од 10.690 динара до сада су плаћали најмање - 2.580 динара. Сада ће најнижу цену од 3.300 динара сваког месеца морати да издвоје сви чији су приходи по члану домаћинства испод 10.274 динара.

Овај удар на кућни буџет у Установи за децу „Нада Наумовић“ правдају увећаним трошковима, а пре свега поскупљењем намирница.

- Цене боравка деце у нашим објектима нису мењане од 2008. године. Практично, читавих пет година наш прилив је остао исти, а од тада до данас све је вишеструко поскупело, каже Мирослава Голубовић, финансијски директор у Установи за децу.

МНОГО ЈЕ ВИШЕ ЗАХТЕВА НЕГО МЕСТА У ОБДАНИШТИМА

Маме и тате које су за боравак детета издвајале 2.580 динара од наредног месеца плаћаће 3.300 динара, они који је вртић коштао 3.500 динара сада ће 4.400, а највећи удар претрпеће родитељи који су до сада плаћали 5.000 динара, пошто ће морати да издвоје 1.500 динара више.

Чињеницу да се поскупљење практично превалило на родитеље са нижим примањима у управи образлажу ситуацијом да највећи број родитеља заправо плаћа најнижу цену и да увећавањем највећег износа не би много добили.

- У овом моменту чак 37 одсто родитеља плаћа најнижу цену вртића од 2.580 динара. Оних који сваког месеца издвајају економску цену од 11.000 динара је око три одсто,

док 9.000 динара по детету плаћа 0,90 одсто. То значи да увећавањем ових износа у суми не бисмо много добили.

Од 11,5 милиона динара, колико нам је до сада месечно било потребно за функционисање вртића, наплатом од родитеља обезбедили смо 9,2 милиона, док је остатак долазио из буџета града. Практично, градска каса нам је надокнађивала само зараде запослених и евентуално неке трошкове у погледу инвестирања у одржавање, каже наша саговорница.

МИРОСЛАВА ГОЛУБОВИЋ, ФИНАНСИЈСКИ ДИРЕКТОР УСТАНОВЕ

Проблем је, међутим, што Закон о основама система образовања и васпитања, као и Закон о предшколском образовању, прописују да су родитељи, односно старатељи, дужни да плаћају тек 20 одсто од економске цене вртића, док остале трошкове, укључујући и зараде запослених, порезе, доприносе, као и текуће одржавање, треба да сноси локална самоуправа. То значи да би највиша цена боравка деце у вртићима требало, заправо, да буде она најнижа.

Овакви приговори у јавности су се појављивали и раније, на шта је локална самоуправа одговарала позивајући се на другу законску одредбу која каже да ће се одредбе о финансирању примењивати тек од наредне године.

Истину за вољу, треба рећи да ову законску одредбу не поштују ни локалне самоуправе у Београду, али ни у већини градова Србије. У престонициким вртићима цене месечног боравка деце крећу се од 2.973 до 9.705 динара.

Нови Сад је једини град у коме се прописани износ учешћа родитеља и локалне самоуправе дословно примењује, па је тако највећи месечни износ који родитељи издвајају 3.876 динара уколико дете иде у јаслице, док се за малишане у старијим васпитним групама плаћа 2.657 динара.

Иако се жалбе на цену обданишта увек могу чути, вртићи Установе за децу су, поред неколико приватних, у Крагујевцу и даље најпопуларнији. Број захтева је и ове године далеко надмашио број расположивих места, па је „испод црте“ остало неколико стотина малишана. **М.ОБРЕНОВИЋ**

СТАРИ ЦЕНОВНИК		НОВИ ЦЕНОВНИК	
Приход по члану домаћинства	ЦЕНА	Приход по члану домаћинства	ЦЕНА
До 10.690 динара	2.580 динара	До 10.274 динара	3.300 динара
До динара	3.500 динара	До 14.383 динара	4.400 динара
До динара	4.150 динара	До 18.493 динара	5.500 динара
До динара	5.000 динара	До 22.602 динара	6.500 динара
До динара	7.000 динара	До 30.822 динара	7.800 динара
До динара	9.000 динара	До 41.096 динара	9.000 динара
Преко динара	11.000 динара	Преко 41.096 динара	11.000 динара

Дужнику који одлучи да 60 одсто дуга плати одједном биће отписано 40 одсто, с тим што се дуговања могу, зависно од висине, измирити у распону од 12 до 120 рата. Репрограм до 60 рата подразумева отпис дела дуга од 35 до 15 одсто, док плаћање на 60 до 120 рата не укључује отпис дуговања

На иницијативу Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине Управни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ прошлог петка усвојио је нову одлуку о репрограму старог дуга за утрошену електричну енергију, која ће бити примењена од 15. августа до 30. новембра ове године.

Према наводима из званичног саопштења ЕПС-а ово је финални репрограм и последња прилика да неплатише реше нагомилане дугове, а стари дуг подразумева дуговања за електричну енергију доспела на дан 31. маја, која су неизмирена до 31. јула. Новина је да ће дужнику који одлучи да 60 одсто дуга плати одједном бити отписано 40 одсто дуговања.

Током репрограма не обрачунава се камата на износ репрограмираног дуга. Стара дуговања могу да се, зависно од висине дуга, измире у распону од 12 до 120 рата. Репрограм до 60 рата подразумева отпис дела дуга и креће се од 35 до 15 одсто (тачни распони рата и процента отпуста дати у табелама), док код плаћања дуга на 60 до 120 рата нема отпуста дела дуга. Да би дужник потписао споразум о репрограму потребно је да се обрати локалној дистрибуцији, а један од услова је и измирење месечног рачуна за електричну енергију утрошену у јуну.

НОВИ РЕПРОГРАМ ЗА ДУЖНИКЕ ЕПС-А

Стари дуг и на 120 рата

Распон дуга и број рата

Домаћинство		Број рата
од 10.001 до 50.000	12 рата	
од 50.001 до 100.000	24 рате	
од 100.001 до 250.000	36 рата	
од 250.001 до 500.000	48 рата	
од 500.001 до 1.000.000	60 рата	
више од 1.000.000	120 рата	
Купци чији су објекти прикључени на ниски напон		Број рата
од 20.001 до 100.000	12 рата	
од 100.001 до 250.000	24 рате	
од 250.001 до 500.000	36 рата	
од 500.001 до 1.000.000	48 рата	
од 1.000.001 до 5.000.000	60 рата	
више од 5.000.000	120 рата	
Купци чији су објекти прикључени на средњи и високи напон		Број рата
од 50.001 до 200.000	12 рата	
од 200.001 до 500.000	24 рате	
од 500.001 до 2.500.000	36 рата	
од 2.500.001 до 5.000.000	48 рата	
од 5.000.001 до 10.000.000	60 рата	
више од 10.000.000	120 рата	

Подсетимо, ово није први овогодишњи репрограм дугова за струју. На препоруку Владе Србије Управни одбор ЕПС-а прву овогодишњу одлуку о регулисању старог дуга за електричну енергију,

која подразумева репрограм дуговања грађана и привреде, уз отпуст затезне камате обрачунате током 2012. године, усвојио је у марту ове године.

Услови за потписивање споразума о репрограму били су да купац који

Условни отпуст дела старог дуга се одобрава у зависности од броја рата

Број рата	Износ отпуста
једнократно измирење до 12 рата	40 %
од 12 до 24 рате	35 %
од 24 до 36 рата	30 %
од 36 до 48 рата	25 %
од 48 до 60 рата	20 %
од 60 до 120 рата	15 %
	нема отпуста

је 31. децембра 2012. године имао дуг за утрошену електричну енергију поднесе захтев за закључење споразума. Рок за прихватање ове понуде је био до 31. марта, али су постојали и одређени услови - да је дужник измирио доспеле обавезе из 2013. године, за јануар и фебруар.

Тада је за домаћинства важило да дуг до 10.000 динара плате на три рате, до 50.000 на шест рата, до 100.000 на девет рата, до 500.000 на 12 рата, више од 500.000 динара на 24 рате. Слично је било и за привреду, али са дуплираним износима

за исти број рата, а тврдило се да после 31. марта неће бити отписа прошлогодишње камате, тиме ни оспроста дужницима за утрошену струју.

Међутим, на препоруку Министарства енергетике Управни одбор ЕПС-а је, како се и очекивало, до 25. априла продужио рок за репрограм дугова уз отпис камата, али одобрен је и дупло већи број рата за враћање дугова, посебно за предузећа, до 48 месеци.

Отуда је и понуда за нови репрограм, иако се тврди да је овога пута финални, односно коначни, делом изазвала револт дужника јер је свака наредна прилика повољнија. О незадовољству оних који редовно плаћају сувишно је и говорити.

Али, ако је за утеху споразум о репрограму могу закључити сви дужници, (за платише утехе нема), па и они који су утужени и они код којих је покренута принудна наплата,

уз услов да привредном друштву за дистрибуцију надокнаде све трошкове по с т у п к а . Сви дужници који су раније потписали споразуме о репрограму, такође, ако желе, могу да се јаве дистрибуцији како би споразум прилагодили новим повољнијим условима измирења дуга.

Ако купац не измири две узастопне рате и после упозорења уговор о репрограму биће раскинут и обрачунаће се целокупан дуг са каматом као да споразум није ни закључен. Споразум ће садржати и одредбу којом се купцу дужнику ставља до знања да потписивањем споразума признаје целокупан износ старог дуга и да у случају раскида споразума на остатак дуга неће ставити приговор застарелости.

А.ЛОКИЋЕВИЋ

Пише Јаворка Станојевић

КРИЗА ДРМА И СТАНОГРАДЊУ У КРАГУЈЕВЦУ

Све је мање градилишта

Пре само пет година градња станова била је један од најunosнијих послова у коме је и најмањи предузимач, за годину-две, могао да зараду стотине хиљада евра, а они који граде веће стамбене зграде милионе. Тада су у Крагујевцу градилишта ницала на све стране, а сваки новоизграђени квадрат је налазио купца. Исплативост инвестиција у грађевински бизнис, у коме су они вештији успевали да остваре профит од чак 25 одсто, довела је до тога да су фирме које граде станове могле рачунати да ће у Србији зарадити више него било где у свету.

Како је Крагујевац управо у том периоду пролазио кроз транзицију из долине глади у град који на свим пољима бележи респектабилан раст, овај део Шумадија постао је интересантан и грађевинским фирмама из других градова, страним инвеститорима и врхунским спортистима који су свој новац желели да пласирају у стамбене квадрате у граду на Лепеници.

Пошто су пролазни инвеститори које је привукао убрзани развој Крагујевца дигли сидра, па они који су планирали брзо богаћење схватили да су се прерачунали, на црти су остали малобројни који сматрају да још увек имају адуте који им помажу да се носе са ситуацијом у којој смањена тражња доводи на границу исплативости

не жели да се одрекне велике и брзе зараде, већа понуда није оборила цене. Како ни банке нису показале спремност за одобравање повољних стамбених кредита, и пошто је временом бивало све мање сигурних радних места која су пружала могућност дугорочног задужевања, понестало је оних који себи могу да приуште луксуз куповине крова над гла-

ња је у Србији забележила пад од 55,4 одсто, док је у прва четири месеца ове године опала за више од 40 процената у односу на исти период лане.

Статистички мерени подаци градског Секретаријата за грађевинарство и урбанизам говоре да лоши трендови нису заобишли ни Крагујевац. Број издатих грађевинских дозвола у 2012. годи-

СТЕКЛИ ДОБАР ГЛАС: ПЕТАР ЗАРИЋ, ДИРЕКТОР СТАМБЕНЕ ЗАДРУГЕ „НАПРЕДАК“

20 процената у односу на исти период лане. Да би слика сељења капитала из грађевинске делатности, у једном периоду главног мотора развоја земље, била потпунија треба рећи да је број грађевинских дозвола које је крагујевачки Секретаријат издао 2011. био за 30 одсто већи него 2010. године.

И без математички тачно измереног процента пада градње станова у Крагујевцу, закључак се може извући из чињенице су се градилишта, од којих се пре пар година није могло безбедно кретати улицама, поприлично проредила. Доста говоре и стална спуштања цена и спора продаја квадрата у близини „Плазе“, а слични проблеми муче и грчки „Глобал“, који ће тешко остварити зараду на коју је рачунао пласирањем капитала у крагујевачко тржиште некретнина.

Пошто су пролазни инвеститори које је привукао убрзани напредак Крагујевца дигли сидра, а они који су планирали брзо богаћење схватили да су се прерачунали, на црти су остали малобројни који сматрају да још увек имају адуте који им помажу да се носе са ситуацијом у којој смањена тражња доводи на границу исплативости.

Међу онима који успешно пливају у опасним струјама грађевинског бизниса је Стамбена задруга „Напредак“, која ће следе-

ће године обележити три деценија рада током којих је изградило 1.300 станова нето површине 65.000 квадрата.

Упркос кризи, директор Петар Зарић каже да за њих још „нема зиме“, јер су током година успели да стекну добар глас и поверење купаца међу којима, како тврди, има и оних који њихове станове купују, путем мејла, на невиђено.

Захваљујући чињеници да смо током година стекли углед фирме која гради квалитетно и која купцу гарантује сигурност, још увек немамо проблеме да продамо све што изградимо. Разлика у односу на времена која се могу назвати изузетно добрим, која су за нас започела 2006. и трајала наредних неколико година, је у томе што сада радимо исто за знатно мању добит, каже Зарић

Према његовим речима, проблема ипак има, а највећи је како доћи до плаца на доброј локацији.

Имали смо један период када су се у граду појављивали такозвани летећи инвеститори који су радили по принципу: зарадити на једној згради и нестати, а купцу оставити да брине о лошем квалитету, укњижи, легализацији...Пошто су калкулисали да их градња што мање кошта имали су рачуна да власницима плацева дају и по 25 одсто вредности зграде. Остали су чули колико је добио комшија и сада мисле да и они могу да траже толико. То, наравно, инвеститор који држи квалитет и поштује услове пројекта и законске норме, у ситуацији када је купаца све мање, а непродатих квадрата све више, не може себи да дозволи. Да бисмо сви остварило какав-такав профит на изузетним локацијама плац се може платити максимално 20, а на осталим не више од 17, 18 одсто. Пошто власници нису спремни да прихвате да су времена када је градња станова доносила велики профит прошла, тренутно се плацеви теже налазе, али сам уверен да ће убрзо сви морати да прихвате реалност, сматра наш саговорник.

Исплати се куповати

Од почетка ове године кризу осећају и у „Стан Комерцу“, фирми која је у бизнису са грађевинским инвестицијама од 1991. године и која је за пословне резултате добила запажена признања. Власник Милован Миловановић Макса каже да је принцип рада његове фирме изградња једне зграде годишње и да је до сада увек унапред продавао све станове. Ове године је започео зграду у Улици Милована Гушића и, иако је за прва два месеца продао 20 од планираних 60 стамбених једи-

КВАЛИТЕТНА ГРАДЊА – ПРЕПОРУКА ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНЕ КУПЦЕ

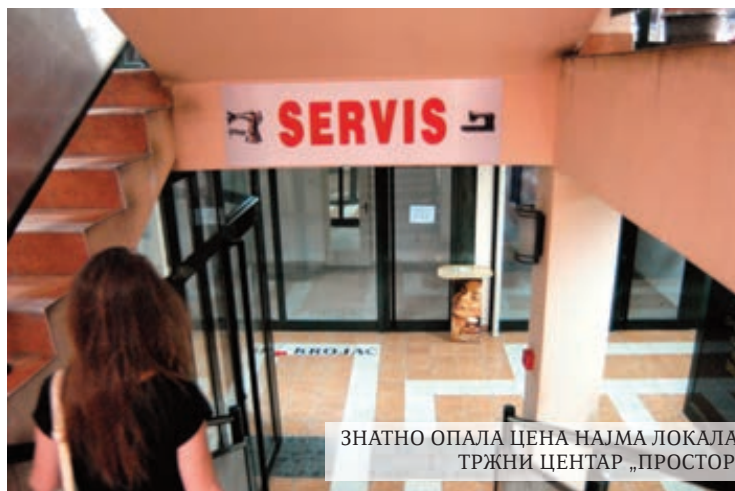
Оно што се захуктало у време када смо, на крилима „промена“ и новца од страних донација, пуцали од оптимизма довело је до великог броја новоизграђених стамбених јединица. Пошто наше тржиште има своју логику у којој онај ко има паре ни по коју цену

вом. Резултат је да бизнис, који је до пре коју годину био и те како уносан, више није исплатив.

Ниже цене, мања зарада

Мерено бројкама које објављује Републички завод за статистику, крајем прошле године станоград-

ни мања је за 10 одсто у односу на претходну, док је у првом полугођу ове године забележен пад од

ЗНАТНО ОПАЛА ЦЕНА НАЈМА ЛОКАЛА: ТРЖНИ ЦЕНТАР „ПРОСТОР“

Директорка Нада Лазић објашњава да условно добро пословање дугују доброј вољи власника који су показали спремност за солидарно подношење терета кризе. Добра воља преведена на терен математике, уствари, значи да су они који се су надали да ће куповином пословног простора добро зарадити принуђени да их дају будућности само да не би били на губитку. Осим њих на губитку су радници, јер већина власника више није у стању да их плаћа, па или раде сами или запошљавају само једног.

Нада Лазић објашњава да је овакво стање последица парадокса проистеклог из погрешне развојне политике која на једној страни ствара услове за рад малих предузетника, а на другој широм отвара врата за улазак нелојалне конкуренције великих компанија. Такође, упозорава и на погубне последице фаворизовања јавних предузећа и подилажења једном слоју становништва због којих су тезге на бувљаку (на којима се тргује без фискалног рачуна, чиме држава остаје ускраћена за 20 процената ПДВ-а) распродате, иако њихово изнајмљивање често није јефтиније од најма локала.

У „ВИШКУ“ И ПОСЛОВИ ПРОСТОР

Слаба куповина, тешко издавање

Прописи које грађевински инвеститори у Крагујевцу морају поштовати обавезују их да свака зграда која излази на улицу, поред стамбеног, мора имати и пословни простор. Због тога се у граду намножио велики број локала који већ годинама безуспешно чекају купце, док они који су нашли власнике муку муче са проналажењем закупаца. Осим што поскупљују градњу стамбеног дела, ови простори намењени самосталним делатностима, представљају велики терет градитељима, јер им преко потребан капитал стоји заробљен у непокретностима које нико не жели да купи.

Саговорници „Крагујевачких“ који се баве стамбеном градњом истичу да је непромишљено наметнута обавеза градње пословног простора, у комбинацији са све лошијим амбијентом за мали приватни бизнис, довела до ситуације да је највећи број локала немогуће продати.

Мирослав Брковић, уз опаску да смо од ситуације да је пословни простор био неколико пута скупљи од стамбеног дошли до тога да су се цене изједначиле, каже да интересовање постоји само за локале на екстра-екстра повољним локацијама, као што је строги центар, близина болнице, школе.

Ако новоизграђеним додамо локале у тржним центрима попут „Роде“, „Београђанке“, „Простора“, „Сити пасажа“, јасно је да је обавеза градње пословног простора непотребан баласт око врата градитеља који се ионако даве.

Када би се мало озбиљније приступило овом питању могло би се видети да и власници локала који успевају да нађу закупце једва покривају трошкове одржавања. У Тржном центру „Раднички“, који спада међу ретке у коме је попуњено 95 одсто расположивог простора намењеног разноврсним делатностима, локал се може изнајмити за 70 евра, док они најбољи не могу да добију закупце спремне да издвоје више од 200.

нича, осећа да је продаја иде много теже него раније.

Мада је свестан да, упркос потребама, народ нема пара за куповину стана, овај приватник каже ће морати да подигне цену који и овако ретко ко може да плати.

- Нове законске одредбе о енергетској ефикасности, које од нас захтевају да поштујемо строге стандарде, повећавају трошкове градње, а то мора да се укалкулише у цену стана. Пошто ни по садашњој купаца нема, а конкуренција је јака, опстаће само они који буду успели да се прилагоде новим условима тржишта. Ми смо одлучили да понудимо квалитет, сигурност и поштовање рокова и за сада смо задовољни. Мислим да ће нам ова девиза и у будућности обезбедити опстанак, каже власник „Стан Комерца“.

Руже не цветају ни Мирославу Брковићу, који и гради и продаје туђе некретности, јер криза узима све већи данак бизнису од кога живи. Овај инвеститор, који почетак кризе датира у прву половину 2009. године, каже да је тржиште мало живнуло на преласку између 2010. и 2011. године због државних субвенција, али да је већ средином 2011. започео пад који је средином прошле године постао драстичан. Због тога су, каже, многи бизнис преселили у места где се градња још исплати, попут црногорског приморја, док је један број капитал преусмерио у исплативије послове, па су у крагујевачкој станоградњи остали само они људи који су дуго у овом послу и они се добро сналазе.

У „Некретницама Брковић“ кажу да њихова агенција за промет непокретности само спорадично налази купце, иако тренутно нуди више од 400 станова, међу којима је и 60 двособних у центру града. Власник агенције објашњава да међу клијентелом која се одлучује на куповину више нема купаца са Косова и из Црне Горе који су некада долазили са кешом.

- Ово је време када се не исплати продавати, али је јако исплативо куповати некретности. Зато су нам најбројније муштерија људи који новац који имају желе да уложе у стан који касније издају, јер су кирије код нас, због Универзитета, Клиничког центра и „Фијата“ прилично високе. Другу групу купаца чине породични људи који се куће уз помоћ родитеља и рођака који продају или мењају веће станове да би млађима обезбедили кров над главом. Има и оних који сами узимају кредите, али пошто их банке дају само клијентима који имају сигуран посао, такав луксуз себи могу да приуште углавном запослени у државној служби.

Скромна средства којима просечан купац располаже диктирају и потражњу коју углавном чине куће за које треба издвојити 15 до 20 хиљада, и станови чија цена се креће у распону од 30 до максимално 50 хиљада евра, објашњава наш саговорник

Слаба продаја није, као у околним градовима у којима се квадрат не може продати за више од 600 до 700 евра, оборила цену, па продавци, у зависности до локације, и даље траже од 900 до 1.100 евра за квадрат. Одговор на питања ко ће први попустити не би требало да буде тежак, јер економски закони које познају и продавци на зеленој пијаци кажу да роба може да кошта онолико колико неко може да је плати. Дилема је, међутим, у грму наше стварности у коме платежна моћ становништва не досеже ни до правилне исхране и основне хигијене. Јер, док привреда не обезбеди бољи стандард тешко да ће бити купаца за много стамбених квадрата ма колико јефтини они били.

НЕ ВИДИ СЕ КРАЈ ИЗГРАДЊИ КУЋА ЗА УГРОЖЕНЕ СА КЛИЗИШТА

Градителићи отишли

Предузеће „Београдња“ из Блага због дуга Грађевинске дирекције Србије за додатне радове напустило градилиште типских кућа на Денином брду, које су намењене за расељавање породица угрожених клизиштима пре седам година. Надлежни тврде да се накнадни радови плаћају по окончању посла

Већ седам година чекамо кров над главом, а нико не може да каже када ће то бити. Једни тврде да предузеће из Блага неће да ради јер им држава дугује новац, други да су до сада добили и више пара него што је требало... Ко зна шта је у питању, а ми видимо да је градилиште најмање два месеца пусто. Нису радници отишли, као што се прича, тек пре неколико дана, открива Анка Петрушић из Белошевца, која са својом породицом чека на расељавање из куће која је

БОСКА ИЛИЋ ИЗ ТРМБАСА
КРАЈ СВОЈЕ ОШТЕЋЕНЕ КУЋЕ

још пре седам година оштећена клизиштем.

Није једина. На Денином брду предузеће „Београдња“ из Блага је још јуна прошле године требало да заврши 15 приземних домова управо за толико породица, са више локација у приградском подручју Крагујевца, где је природа покретањем клизишта неколико кућа готово потпуно урушила, а већи број тек нахерил, али тиме и учинила крајње небезбедним за становање.

- Ишли смо на Денино брдо да видимо нове куће. Четворочланој породици првобитно је следовало 92 квадрата, а то су свели на 63 квадрата. Хајде, ни то нема везе, али мора се рећи да смо разочарани свим и свачим. Куће нису ништа нарочито, два степеника и улазиш унутра. Ни подрума, ни терасе, и још када се зна да на расељавање чекамо седам година, немам речи. Трбало је да се изграде до јуна прошле године, па је продужено до августа ове. Сада чујемо да траже новог извођача радова и остаје само да се надамо да ће то бити пре зиме, прича Анка.

Рок за завршетак радова на Денином брду је већ једном померен, за август ове године, али „Београдња“ из Блага, фирма која изводи радове, почетком јула је напустила гра-

НЕДОВРШЕНЕ КУЋЕ ЗАРАСТАЈУ У КОРОВ

дилиште због дуга Грађевинске дирекције Србије од осам милиона динара за додатне радове. Висока трава у коју зарастају „уполовачене“ куће говори да су се мајстори покупили и раније.

■ Седам година надања

Како изгледа седам година чекања? У Трмбасу, у дворишту породице Илић затичемо времешну Боску, чији супруг Александар је преминуо пре неколико дана. Из куће излази син Славољуб који је код мајке већ три месеца, мада са својом породицом живи у граду, као подстанар код свастике.

- Дошао сам када се отац озбиљно разболео, скоро три месеца је био не-

Блага напустило градилиште на Денином брду. Градско веће је као заинтересована страна покренуло иницијативу за раскид уговора, који формално треба да раскине Грађевинска дирекција, а како се не би губило време од Управе за јавне набавке већ је затражена сагласност за скраћени поступак како би се нови извођач радова изабрао што пре, директном погодбом.

- Међу првима смо понудили решење. Крагујевац је једини град који је определио градско грађевинско земљиште за градњу типских кућа. У другим општинама Србије које су, такође, биле угрожене клизиштима купована су сеоска домаћинства или станови, а ми смо преко Грађевинске дирекције Ср-

збиљно предузеће градњу типских кућа пожељан посао и могло би се све завршити и у крајем року. Моје мишљење је да је власник „Београдње“ схватио да је направио грешку са најјефтинијом понудом, да можда није био задовољан зарадом, али чиње-

ница је да са наше стране, односно, Грађевинске дирекције ништа није било спорно. Како су испостављане ситуације новац је у трансшама уплаћиван, мада се још од децембра прошле године видело да извођач радова одуговлачи. Покушали смо и са продужењем рокова, сагласили смо се да у посао уведемо и подизвођача како би се све завршило, али то није било довољно. Знано се за разлику пројектне документације и грађевинске дозволе и тих спорних осам милиона динара је разлика у висини планираног темеља и оног прилагођеног терену, и све је то предочено „Београдњи“. Било је више састанака у Грађевинској дирекцији Србије, додаје Радовановић.

АНКА ПЕТРУШИЋ ИЗ БЕЛОШЕВЦА
ЧЕКА НА РАСЕЉАВАЊЕ

покретан. Пре смрти написао је писмо Градском већу са питањем хоће ли решити проблем, али није дочекао одговор. Наша кућа је проглашена потпуно небезбедном за становање. Само погледајте степениште које води на спрат и све је јасно. Ја сам се одселио са својом породицом јер нисам могао да чекам да држава и град реше проблем. Родитељима је град дао гарсоњеру од 26 квадрата на Аеродрому као привремену смештај. Провели су само једну зиму у том стану, 2010. године. Био је неулован, у поткровљу, и плаћали смо 1,3 евра по квадрату, па је тата одлучио да се врате. Ето, није дочекао нову кућу, као ни комшиница Смиљана Лазаревић која је нашто раније преминула, наглашава Славољуб, показујући на суседно двориште.

Начелник Одељења за заштиту од елементарних и других непогода у крагујевачкој градској управи Драгош Радовановић, преко којег је град у име Грађевинске дирекције Србије и спровео тендер за градњу типских кућа од 36 и 63 квадрата, потврђује да је предузеће „Београдња“ из

бије успели да издејствујемо кредит Европске банке за развој. Новца за градњу, дакле, има. Извођач радова је сматрао да је у праву, да накнадни радови треба одмах да се плате, а наш став и став Грађевинске дирекције Србије је јасан да се додатни и накнадни радови плаћају по окончању посла, категоричан је Радовановић.

■ Најјефтинија понуда - скупа играчка

Све куће на Денином брду су под кровом, али далеко је то од усељења. Треба их омалтерисати, урадити унутрашње инсталације, фасаде. Само на шест је урађена столарија.

- На жалост, основни услов на тендеру био је најјефтинија понуда, тако да нисмо имали срећу са извођачем радова. „Београдњу“ из Блага у вели смо на градилиште новембра 2011. године, а рок за завршетак радова је био 240 дана. Тачно је да су за две од 15 кућа грађевинске дозволе издате накнадно, али то никако није могло да утиче на пробијање рокова. Грађевински стручњаци кажу да је за иоле о-

Почев од тренутка када су прорадила клизишта, с пролећа 2006. године, Крагујевац је у првој фази добио средства за четири куће, подсећа Радовановић, и оне су брзо изграђене у приградском и на сеоском подручју, јер су саме породице понудиле плацеуе у власништву. Преосталих 15 породица из Трмбаса, Белошевца и Горње Сабанте остало је на чекању.

Према Радовановићевим речима, само једна кућа, породице Илић, проглашена је потпуно небезбедном за становање и град је у оквиру својих могућности понудио привремену смештај.

- Жао ми је што је Илић преминуо и није дочекао решење. Вероватно је гарсоњера на Аеродрому неуловна, међутим, увек ме људи изнова изненаде. Њихов син, имам утисак, иако је запослен и ситуиран ниједног тренутка није био спреман за сарадњу, да заједно покушамо нешто боље. Прво је тражио стан од 60 квадрата за родитеље. Ствари породице Илић су још увек у тој гарсоњери и имамо обавезу да је испразнимо. Покушали смо да се договоримо да о трошку града превеземо те ствари. Само, питање је где. Господин Илић ни за толико не жели да сарабује, закључује Радовановић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ДРАГОШ
РАДОВАНОВИЋ

ПРЕСУДА О ВЛАСНИШТВУ ГОДИНАМА СПОРНЕ ЛОКАЦИЈЕ

Ауто-саобраћај био узурпатор

Коначно је суд преломио да су објекат и земљиште у Улици Светозара Марковића 6 власништво АМСС. „Ауто-саобраћај“ је остао кратких рукава, јер се Ауто-мото друштво Крагујевац у међувремену припојило АМС Србије који је „изгурао“ ову причу до краја, а у току је поступак око надокнаде штете АМД-у

По правоснажној и извршној пресуди недавно је локација у Улици Светозара Марковића број 6, око које се отимао „Ауто-саобраћај“ и чак успео да је укњижи као своју, враћена правом власнику, Ауто-мото савезу Србије у чијем саставу сада ради преименовано Ауто-мото друштво Крагујевац. Реч је о локацији у центру града на којој је требало да никне стамбено-пословни објекат после уступања плаца приватној фирми „Цода ММ компани“, о чему је раније доста писано, а где би по уговору 20 одсто од изграђености припало „Ауто-саобраћају“. Ствар се закомпликовала када су запослени у Ауто-мото друштву дигли глас јер их нико о том пословном потезу није ни питао, а приде порушен је сервис за технички преглед и добар део других делова старе зграде, па је доведен у питање и опстанак Друштва на тржишту.

Зато су били приморани да поднесу тужбу против „АС-а“, а истовремено поднели су захтев АМСС за припајање њима. Седам ари плаца на тој локацији вредео је читаво мало богатство, а неколико запослених нису могли сами да се

изборе са атаком на њихову једину имовину на коју су се намерачили јаки инвеститори и тадашње руководство „АС-а“. Била је то жестока борба, у којој се нису бирала средства, а неки будући судски процес који тек треба да се отвори утврдиће ко је и због чега правио кардиналне правне пропусте. Чињеница је да је после и Томислав Ђорђевић, власник „Цода ММ компани“, раскинуо уговор о градњи са главном крагујевачком превозничком кућом, али последице никада нису отклоњене.

У међувремену било је и хапшење, маја 2010. године, Владана Живановића, председника Управног одбора градског превозника, Горана Дивца, начелника Одељења за аналитику ПУ Крагујевац, Томислава Ђорђевића, власника и директора предузећа „Цода ММ компани“, затим Миленка Цмиљанића, власника аутопревозничке радње „Ренде“, Љубодрага Шљивића, власника и директора предузећа „Жигоље“ из Лешка и Милоја Раичевића, власника предузећа „МВ Лулић“ из Крагујевца због постојања сумње да је Живановић 2009. године тражио мито од инвеститора од 95.000 евра да би се убрзале ствари и донела одлука о градњи.

На том месту дуго већ је ругло, јер је највећи део старог пословног објекта порушен, како би се могли створити услови за почетак градње нове зграде. Када је ствар дошла до суда и донета привремена мера о забрани градње, све је остало не-

ПОЛУПОРУШЕНА
ЗГРАДА,
ИЗГЛЕД ДО
УЛИЦЕ И
ИЗ ДВОРИШТА

такнуто, осим приче која и данас кружи - колико ће оптужени за мито зарадити казне.

Заменик генералног секретара АМСС Србије Славко Тривић потврдио нам је да је донета правоснажна и извршна пресуда у њихову корист, која не подлеже жалби, што значи да је установљен имовинско-правни однос без ревизије - у корист АМСС. Поред тога, предали су захтев за упис власништва у земљишним књигама. Потребно је да се исправи груба грешка после толико судовања, мишљења је наш саговорник.

- Питање је како су уопште они могли да се укњижи као власници, сигурно нису на основу веродостојних изјава, каже Славко Тривић.

Он очекује и другу врсту суђења одговорних лица из тадашњег „Ауто-саобраћаја“, јер када су правници АМС-а преузели предмет нису могли да верују шта се све дешавало. Да се радило мимо закона, доказ је и овако окончан судски поступак, напомиње Тривић. А ко је крив да ће тек други судски поступак да утврди.

Паралелно они воде парницу у Основном суду у Крагујевцу и због

надокнаде штете која је нанета АМД рушењем објекта и због оштећења опреме, коју је АМСС финансирао. У том случају већ је донета првостепена пресуда у корист крагујевачког АМД-а, али се жалила друга страна око висине штете и чека се на коначан исход тог судског спора.

- Ми смо задовољни овим исходом, каже Тривић.

Међутим, напомиње наш саговорник, пред њима је још један велики посао - скидање хипотеке са спорног простора у Светозара Марковића 6. Према њиховим ин-

формацијама хипотека је стављена због кредита код „Хипо“ банке и верују да ће се и то успешно решити, а после банка нека гони онога ко је преварио.

Иначе, у плану АМСС је да се на спорној локацији гради нешто ново и већ има заинтересованих инвеститора. Срамота је, каже заменик генералног секретара АМСС, да оваква руина годинама ружи центар града. АМС Србије градиће оно што урбанизам буде дозволио по прописима града. То свакако неће бити зграда за технички преглед, уместо некадашњег, него сасвим нешто друго.

Док се то не деси запослени у крагујевачком огранку АМСС радиће и даље у крајње безусловним пословном простору који прокишњава, где су плафони попадали и све је склоно паду услед нарушене статике објекта, јер је булдожер одвалио половину здања. Али кад су до сада радили у таквим условима, издржаће још мало.

Е. ЈОВАНОВИЋ

ПОЛИЦИЈА Обили шест продавница

Баточински полицајци лишили су слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Основног суда у Крагујевцу спровели Дарка П. (18) и Ненада Ј. (26) из Смедеревске Паланке, због постојања основа сумње да су укупно извршили шест тешких крађа. Због прикривања слободе је лишен и њихов земљак Станко М. (31).

Постоје основи сумње да су Дарко П. и Ненад Ј., 26. јула 2013. године, у три изјутра, у Брзану обили продавницу "Центар", из које су одузели 250 боксова цигарета и мањи износ новца. Они су исекли катанце на улазним вратима продавнице и са одузетом робом удаљили се возилом "застава 101". Украдене цигарете, које су уз посредовање Станка М. покушали да продају у Панчеву, полиција је пронашла.

За Дарка П. се сумња да је у овој години у Брзану обио још четири продавнице, као и једну у Марковцу код Велике Планае. Из њих је одузео цигарете, прехранбене производе и другу робу. Расветљавање ових кривичних дела отежавала је чињеница да их је Дарко П. извршио у време када је из КПЗ у Нишу, где се налази на издржавању затворске казне, пуштан на слободне викенде.

Истражни судија је, након саслушања, Дарку П. и Ненаду Ј. одредио притвор.

У судару погинула жена

У судару возила на путу Баточина - Крагујевац, код Јовановца, 28. јула, погинула је једана, а пет особа је повређено.

Возило "пежо 307", којим је управљао Радислав А. (69) из Крагујевца је, због војне неприлагођеном брзином, налетело на задњи део "заставе 128", за чијим се управљачем налазио Малиша А. (36) из Крагујевца. Оба возила кретала су се смером од Баточине према Крагујевцу. Након контакта, "застава 128" ударила је у метални колобран, док се "пежо 307" преврнуло на кров.

Путник у "застави 128" Слађана А. (35) подлегла је повредама на месту удеса, путник из истог возила Н. А. (17) задобио је тешке повреде опасне по живот, док је Небојша А. (38) задобио лаке повреде. Повређени су и Малиша А. и путника из његовог возила Зоран С. (59) из Крагујевца. Возач "пежоа 307" Радислав А. лакше је повређен и спроведен истражном судији Основног суда у Крагујевцу.

Бомба у кафићу

У башту кафића "Кингстон" у Аранђеловцу, 24. јула, око 03,20 сати, бачена је ручна бомба. Од експлозије причињена је само материјална штета на овом објекту, који у то време није радио. Увиђај су извршили припадници Полицијске станице у Аранђеловцу, а извршиоци још нису пронађени.

Хероин у доњем вешу

Истражном судији основног суда приведен је Ведран М. (28) из Тополе, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога.

Полиција је на путу Младеновац - Топола зауставила возило у коме се налазио Ведран М. Прегледом, код њега је пронађена кеса сакривена у доњем вешу, у којој се налазило 4,5 грама опојне дроге хероин.

Код Владана М. (29) из Свилајнца полиција је у Крагујевцу пронашла пакетић са 5,36 грама прашкасте материје, за коју се сумња да је кокаин. Након резултата вештачења ове материје и против њега ће бити предузете мере кривичне одговорности.

Изнуда дуга од 48.000 евра

Код истражног судије, због постојања основане сумње да су извршили кривично дело изнуда у покушају, завршили су Србољуб Ј. (54), Душан Ј. (31) и Владан М. (26) из Крагујевца, као и Зоран Ј. (52) из места Руђинци код Врњачке Бање.

Постоје основи сумње да су се Србољуб Ј., Душан Ј., Зоран Ј. и њихов зет Владан М. 23. јула, по договору, у кафићу "Маестро" у Крагујевцу састали са Н. Л. Озбиљним претњама и физичким малтретирањем они су од овог Крагујевчанина покушали да изнуде дуг од 48.400 евра. Полицијски службеници чекали су у заседи и ухапсили изнуђиваче.

Сумња се да су они, у последње две године, Н. Л. из Крагујевца позајмљивали новац са високом каматом на месечном нивоу. Н. Л. им је у том периоду, на име камате, исплатио око 70.000 евра.

ПИСМО

ОТВОРЕНО ПИСМО
ЈАВНОСТИ,
ГРАДОНАЧЕЛНИКУ И
НАЧЕЛНИКУ
ПОЛИЦИЈЕ

Хоћете ли да
иправду узмемо у
своје руке

Ми долепотписани грађани другог реда града Крагујевца овим писмом желимо да обавестимо ширу јавност о вишегодишњем поноћном терору који нам онемогућава нормалан живот, а истовремено да градоначелнику и начелнику полиције упутимо неколико питања.

Сви ми живимо у Атинској улици на Аеродрому на броју 13, 15, 17 и 19 и наша зграда са више стотина станара налази се одмах до игралишта фудбалског клуба „Сушица“. Проблем који нас полако али сигурно излуђује не односи се, међутим, само на нас, већ практично и на станаре готово целог нашег кварта.

На помоћном терену овог клуба, већ годинама, од послеподневних сати почињу утакмице у малом фудбалу, против којих нико нормалан нема ништа, али које се небројено пута до сада не завршавају до поноћи, до колико њихови организатори наводно могу да их одржавају, него и по сат и два после тога. За све то време ми смо изложени бруталном терору. Урлање, вриска и бестидно псовање и у глуво доба ноћи постају неподношљиви и за оне са најбољим живцима и највећим прагом толеранције. При томе снажна светла рефлектора нама који живимо у приземљу и на првом спрату омогућавају да, малтене, у спаваћој соби читамо новине или веземо голене, али док се они не погасе, о ноћном одмору можемо само да сањамо.

Иако смо се за помоћ обраћали на различите адресе, никакве вајде није било, чак нисмо успели поуздано да сазнамо ни ко заправо треба да нас узме у заштиту. Такође, неки од нас су покушали да са људима из ФК Сушица, који од малог фудбала вероватно убирају значајна средства, договоре макар стриктно поштовање завршетка игре у 24 сата, али ни од тога није било ништа.

Зато овог пута уједно питамо и градоначелника и начелника полиције да ли ћемо ми остати грађани другог реда и у њиховим евентуалним наредним мандатима?

Ако су Американци стигли на Месец још пре неколико деценија, питамо такође да ли у овом граду постоји правни и технички инструментариј који би натерао господу из ФК Сушица да окрену прекидач и искључе рефлекторе онда када им то закон налаже? Ако нам неко урла, псује на сва уста или бесомучно вришти у два сата после поноћи испред прозора, да ли је то, господине начелниче полиције, ремећење јавног реда и мира и да ли сте ви онда дужни, будући да вас уредно плаћамо, да нам помогнете? Треба ли сваке ноћи вас да зовемо да погасите рефлекторе, или можда постоји неки начин да за ту операцију „обучите“ организаторе целог овог терора?

Питање за обојицу је и ово: да ли сте свесни да од нас неколико стотина излуђиваних неко може поппуно да изгуби контролу над собом и да „правду“ узме у своје руке? Сетите се да је недавно човек бацрио бомбу у двориште јер није могао да трпи децу која су се играла лоптом. То, наравно, нико нормалан не може да уради, али да ли ви имате неке гаранције да ћемо и сви ми, упркос свему, остати „чисти“?

Ако организатори малог фудбала и нашег мучења уопште имају дозволе за „рад“ до 24 сата (нисмо у то имали увид, а сматрамо да би нормално било до 23 сата), да ли ви службено или приватно видите и један разлога за прекорачење дозвољеног лимита макар и од само једног минута?

Напокон, да ли сте у прилици да утврдите колики новац ФК Сушица ост-

ЗА СМРТ ДВАДЕСЕТОСМОГОДИШЊАКА ОТАЦ КРИВИ КАСНО УКАЗИВАЊЕ ЛЕКАРСКЕ ПОМОЋИ

Зашто „хитна” није била бржа

Неспорно је да није мали број случајева када лекари не могу да помогну човеку – таман да се истог момента створе кад му је лоше, али ако се на Хитну помоћ чека сат или више, увек може да се стави под сумњу медицинска ефикасност. Ово је случај када је један Крагујевчанин оштро реаговао на спорост

Пре десетак дана један млади живот се угасио. Отац младића одлучио је да се обрати недељнику „Крагујевачке”, како пише, са надом да се тако нешто никада не понови.

„Супруга је 17. јула приметила да је нашем сину лоше. Одмах је позвала Хитну помоћ. Објаснила је цео случај и дала тражене податке, али је глас са друге стране жице поручио да ће кола хитне помоћи стићи за око пола сата и да их неко сачека испред зграде.

Станује у насељу Аеродром које није много далеко од станице Хитне помоћи, па сам помислио да, вероватно, не могу брже да стигну, пошто је можда тренутно нека пауза или су све расположиве екипе на терену. Нервозно сам чекао испред зграде, враћао се у стан да видим шта ми је са сином, иако је поред њега била моја супруга, и ништа нисам могао да предузмем.

Када је прошло и више од пола сата, поново позovem Хитну помоћ. Глас из хитне поново је питао где да пошаље екипу и поново затражио све податке. Након тога прошло је још пола сата у грозничавом ишчекивању лекара и надану у спас сина, који је имао 28 година.

Онда следује још један позив, а овога пута и одговор да не долазе јер нема патроле полиције за асистенцију – и да више не зовемо, пошто ће сигурно стићи. Залуд је било убеђивање да од болесника не прети никаква опасност, да смо сви у кући и да му је потребна помоћ јер се бори за живот. На жалост, ништа није имало ефекта.

Екипа Хитне помоћи стигла је тек у 12 сати и 10 минута, а за њима и полиција. Медицинаре молим да понесу апарат за дисање,

ЕКИПА ХИТНЕ ПОМОЋИ НА ТЕРЕНУ

али они на то не обраћају пажњу. Тек када су видели болесника схватају шта му је потребно и техничар одлази на паркинг испред зграде да донесе поменути апарат. И даље ми је тешко да причам и пишем шта се догађало. Исход је био фаталан. После 20 минута лекарске интервенције, саопштавају нам како су дали све од себе, али није било помоћи. На приговор што им је за релацију од 1,5 километара требало сат и по, добијам одговор – тужите”, пише у писму ојаћеног оца чије су име и адреса познати редакцији.

Након ових речи тешко је не поставити хиљаду питања – зашто је требало чекати асистенцију полиције, чија је кривица што помоћ није стигла раније, а понајпре да ли би, да је лекар стигао брже, двадесетосмогодишњи младић данас био жив?

У Заводу за хитну медицинску помоћ кажу да су читав случај претресли пошто је писмо сличне садржине стигло и на њихову адресу. Директор др Александар Кличковић објашњава:

– Пошто се сви позиви снимају, могли смо да проверимо све наводе, тако да могу да кажем да није тачно да се на долазак екипе чекало сат и по. Први позив примили смо у 11.37 минута. Тада је позвала младићева мајка и објаснила да сину није добро, да има болове у пределу бутине и да је у питању зависник на метадонској терапији.

Случај је, пошто је на тај начин описан, сврстан у трећи ред хит-

ности и мајци је речено да ће екипа стићи након пола сата, што је оптималан рок у таквим ситуацијама.

Наредни позив уследио је у 11.56. Јавио се отац пацијента и објаснио да је стање алармантно. У том моменту наше екипе су биле на терену, једна у суду, друга у Улици Јанка Веселиновића, где се догодила саобраћајна несрећа.

У 12.07 отац је поново позвао, а након три минута наша екипа је стигла на лице места. Лекар је покушао реанимацију пацијента, пошто се радило о акутном застоју срца, али, на жалост, безуспешно, каже др Кличковић.

Екипа је, по речима др Кличковића, стигла не чекајући асистенцију полиције, иако је у оваквим случајевима она неопходна.

– Хитна помоћ на терен долази са полицијом уколико су у питању агресивни пацијенти, психијатријски болесници, регистровани зависници или особе у алкохолисаном стању. Међутим, када је у питању хитна ситуација, на долазак полиције се не чека. Лекар је овога пута на терен стигао петнаестак минута након што је објашњено да је ситуација ургентна и то не чекајући полицију, објашњава др Кличковић.

Иако најтрагичнији, ово сигурно није једини случај да се Крагујевчани жале како Хитна помоћ на терен не долази баш тако хитно.

– Чињеница је да када нешто чекате време пролази знатно

ДР АЛЕКСАНДАР КЛИЧКОВИЋ

спорије. Али је, на жалост, и чињеница да немамо довољно мобилних екипа. Практично једна медицинска екипа покрива 40.000 становника, што је далеко већи број него што је стандард. При том нико не рачуна да у Крагујевцу нису само Крагујевчани, иако се по статистици само они збрајају, већ и студенти овдашњих факултета који долазе са стране, па и ових 3.000 Италијана у „Фијату”. Тражили смо од Министарства здравља да запослимо још лекара, али одобрење још увек није стигло.

– Поред територије Крагујевца, покривамо и ауто пут, пошто смо много боље опремљени од станица хитне помоћи чији је то реон. Зато понекад не можемо брже да стигнемо, каже наш саговорник.

Граду величине Крагујевца потребно је још минимум по једна екипа у смени, односно пет-шест укупно, што је најмање 15 нових лекара, техничара и возача. Да ли је потребан још један трагичан случај, па да се неко над тим замисли?

М. ОБРЕНОВИЋ

АКЦИЈА ДАВАЛАШТВА КРВИ

Кад је врућина, крв струји боље

Заједничком акцијом, Црвеног крста Крагујевац и Службе за трансфузију крви прошло четвртка прикупљено је 139 јединица крви. Акција „Дајући крв спасавамо животе” организована је у башти хотела „Сицилијана”, а одазвало се 163 суграђана. У хладовини баште на ред је стрпљиво чекало много хуманих људи, спортиста и чланова невладиних организација.

– Кад је врућина веће су потребе, али и крв струји брже, са смехом је коментарисао Бранислав Николић, из невладине организације „Романипе”, предводећи десетак својих активиста.

Велика врућина онемогућила је рад друге смене, али сви заинтересовани могу дати крв сваког последњег четвртка у месецу у просторијама Црвеног крста. Све добровољне даваоце Спортски центар „Парк” наградио је пропусницама за целу сезону отворених базена.

М. И.

варује овим „послом”, те да нас о томе обавестите? То зато што смо ми спремни уколико од вас и убудуће не буде никакве вајде, и да платимо одговарајућу глобу за благовремено гашење рефлектора која би нам се фактурисала на месечном нивоу, попут воде и струје, само да дођемо до послепоноћног мира и сна на који ваљда и ми имамо право. Ако је здравље наше највеће богатство, питајте дакле господу из овог клуба колико смо им дужни да нам омогуће да јутро дочекамо колико толико нормални, па нам то јавите пре него што наставите причу о Крагујевцу као уређеном граду.

Следи 20 ипоихиса синара
насеља Аеродром

Заслужио је, бар, правду

(„Три деценије заточеник подгоричког тунела”, „Крагујевачке”, број 216)

Читајући готово несхватљиво животно „путештвије” познатог и изузетно цењеног фудбалског радника, нашег суграђанина Добривоја Срећковића, а из пера Вашег новинара Зорана Мишића, остали смо, готово, без коментара!

Као играчице Женског фудбалског клуба „Тријумф”, у овом тренутку припадника елитне лиге Србије, временски припадамо знатно млађем нараштају од периода играчке, судијске и каријере спортског радника господина Срећковића, нама драгог чика Срећка. Но, то не значи да од својих родитеља, родбине и руководства нашег клуба нисмо упознати и чули о његовој веома значајној животној активности у спорту овог града и државе, његовој изузетној подршци у сегменту женског фудбалског спорта некадашње СФРЈ, па до данашњих дана, у којима смо и саме свесне његове велике помоћи нашем клубу по правним, материјалним и свим другим питањима.

Несалгедиво искуство господина Срећковића и његови савети су од непроцењиве важности нама и спортистима овога града.

Упознати смо, нажалост захваљујући његовим несрећним и у овом тренутку готово нерешивим животним проблемима, да су зачеци женског фудбалског спорта у овом граду били његова и идеја његовог пријатеља Власте Миливојевића.

Женски фудбалски клуб „Раднички” основан је и деловао је у тим 70-тим годинама прошлог века захваљујући управу њима. Иницијативу за прву конференцију клубова женског фудбала у СФРЈ, одржане у Крагујевцу 1970. године, дао је господин Добривоје Срећковић.

Хвала му на тим почетним корацима који су нам омогућили да се и ми данас бавимо овим спортом. А онда у „Крагујевачким новинама” читамо и из прича нама драгих и блиских људи схватамо кроз какав животни слалом, кроз неиздрживе недаће, неразумеване и правосудну спорост пролази Добривоје Срећковић, који 30 година ишчекује правду.

Са изузетно нарушеним здравственим стањем, кроз те мучне деценије, обучио је у овом граду, а и шире, стотине младих фудбалских судија, међу којима и десетине девојака, које данас са поносом представљају име Крагујевца.

Молимо оне којима је то обавеза да елиминисају спорост и алкавост и овом великом спортском раднику омогуће личну животноу сатисфакцију. Вашој редакцији, главном уреднику и новинару Зорану Мишићу велико хвала на труду да овај случај изађе из паучине заборавља. Придонели сте да ова животно безизлазна Добривоја Срећковића крене са мртве тачке и барем пружи трачак наде у излаз из овог својеврсног лавиринта.

Играчице и руководство
Женског фудбалског клуба
„Тријумф” из Крагујевца

ОБНАВЉА СЕ ОГРАДА ШКОЛЕ У БОРЧУ

Хуман гест донаторке

ШКОЛА СТАРА 130 ГОДИНА

Мештанка овог села, која живи у иностранству, обезбедила је средства да се стара камена ограда обнови и задржи у некадашњем облику

Највећи и најлепши објект испод Борачког крша, Основна школа „Драгољуб Божовић Жућа“, убрзаним грађевинским радовима за време школског распуста враћа стари сјај захваљујући донацији мештанке која живи у иностранству и жели да остане анонимна. Нахерена камена ограда која одваја школско двориште од царског друма ружича је преко 130 година стару грађевину.

– Моји су градили село, а мени је запало да га зановим, скромно нас упућује донаторка на мајсторе и рођака Душана Бо-

ју школе Душан Божовић.

Ограда је направљена у духу свог времена и препознатљив је раритет архитектуре у овом селу, поред „Камене читанке“, старог сеоског гробља и Цркве Светог Арханђела Гаврила. Дугачка је 62 метра и у њу је уграђено 30 кубика резаног борачког камена. Кресе је 21 стуб и чесма са увек хладном водом.

– Школа је 1911. године имала највише ученика, чак 436, од чега 120 у првом разреду. Учитељи су тада били Наталија и Исидор Стаменковић, открива само део података расположени рођак донаторке Дуле Божовић.

Ове школске године 19 ђака је похађало наставу, а за следећу је уписано 17 ученика. Урађен је мокри чвор и 70 квадрата плочица у ходнику. Ограда ће остати иста, по жељи инвеститора и Школске управе, рекао нам је Горан Марић, директор Основне школе „Свети Сава“ којој припада издвојено одељење у Борчу.

Директор је по највећој врџини помагао мајсторима, Милану и Драгану Димитријевићу, оцу и сину који су се већ доказали у раду са каменом, обновивши зидине порте. Нису крили задовољство што им је припала част да они обнове школску оgradu.

– Сачуваћемо изворни изглед и пажљиво смо скидали сваки камен. Стари темељ лепо је замишљен, али онда није било бетона те су га време и тежина громада и до 130 килограма искривили и скоро оборили. Урадили смо добар темељ, ојачали га дебелим гвожђем и праговима испод сваког стуба. Камен смо опрали под притиском од 130 бара, хвали се млађи мајстор.

Већ 1. септембра најмлађи ђаци имаће боље услове за рад и стабилну камену оgradu око које могу да се играју.

Текст и фото
М. ИГЊАТОВИЋ

ДИРЕКТОР ГОРАН МАРИЋ РАДИ БАРАБАР СА МАЈСТОРИМА

жовића, познатог „археолога са плугом“ и историчара аматера из овог села да нас подсети на славну прошлост.

Милутин Божовић, као председник Радикалног одбора и учесник у формирању Радикалне странке 1881. године није дао да се ова школа пре 130 година подигне на тремећи Радмиловића, Бумбаревог брда и Претокка, већ је за ноћ са својим сељацима ископао темељ и започео радове поред Цркве, које је после подржала државна Школска управа.

– Школу је пројектовао Коста Димитријевић. Радове је извело 40 мајстора из Горњег Милановца које је предводио Чех Петроније Чопица. Ограду је подигао 1939. године Миодраг Васић, посланик Радикалне странке, али и заменио ћерамиду и препокрио зграду црепом купљеним у Чачку, прича истори-

САБЛАСНО КАО ДА СУ ПРОТУЋАЛИ ВАРВАРИ

КАКО ЈЕ ПРОПАЛА ХАЛА „КНЕЖЕВОГ АРСЕНАЛА“

Уместо филмски град

Хала у оквиру комплекса Кнежевог арсенала, коју је пре неколико година откупио град, помпезно је најављивана као зачетак овдашњег будућег филмског града. За њу су везивана имена попут Кустурице, снимани филм „Дашак“ и серије „Титаник“ и „Равна гора“, спотови Бајаге, „Агате“ и Владе Георгијева, а данас је ругло у сред амбијенталне историјске целине

Пише Зоран Мишић

Крагујевац је богатији за још једну туристичку понуду и то аутентичну хорор локацију. Халу, у склопу целине Кнежевог арсенала, коју је пре неколико година град откупио од „Заставе“, била је намењена судбина будућег крагујевачког филмског града, помињали су се Кустурица, пројекти, ово-оно... И, заиста, у њој је снимљен и филм „Дашак“ (2008.) крагујевачког редитеља Војина Васовића, исте године и спот „Агате“ са Бајагом „Цео живот јесте бенд“, а годину дана касније и спот Владе Георгијева. У њој су снимани и делови серијала – међународне копродукције „Титаник: крв и челик“ пре две године и лане „Равне горе“.

У међувремену, овдашњи филмски град „преточен“ је у најобичнији смрад, јер објект у склопу заштићене историјске целине не да нико не обезбеђује и чува, него на њему нема више чак ни врата. Дакле, „отворен за све опције“, мада, као изгледа по „садржајима“, не баш толико филмске. Овако, у каквом је стању сада, „к’о пуслица“ је, да грешимо душу, за такође популаран кинематографски жанр – хорор. Е, у ту сврху, потенцијални продуценти и редитељи на ли-

цу места могли би да уштеде за све услуге и машту сценографа јер здање, само по себи, изгледа довољно језиво.

■ Право сметлиште

По врелом летњем сунцу, дочекује вас некада репрезентативно здање индустријске архитектуре и баштине са свим поломљеним стаклима, али на баш сваком прозору. Због величине здања, требало је на овом „пројекту“ својски запети и поломити толико стакла.

Очигледно је у питању дуготрајнији процес. Врата више углавном и нема, а ако су нека и којим случајем претекла (неће још дуго) широм су разјапљена. Већ на уласку „стандардна понуда“ амбалаже стакло-пластика, риче „јеленко“ са подова, срча, буквално, не фигуративни, до колена, флаше и лименке за пиво и соци, старе крпе, новине, стиропори, бачене кутије од цигарета... Као неки центар за рециклажу. Све богато запишано, „наћубрено“, оплемењено ројевима мува.

Некадашњи тоалети коначно су достигли, а деловало је номогуће, амбијент оног већ легендарног са железничке штајге. Хорор и спуки атмосферу појачавају развалине и „крезуби“ отвори на местима где су некада стајали канцеларијски прозори и врата. Разваљени су чак и

рагастови. Раскречена и развучена на сред хале стоји конструкција која је прошле јесени „глумила“ немачки сабирни центар за војнике заробљене у априлском рату подигнута за снимање „Равне горе“. Њени „заточеници“ су се очигледно одавно ослободили, а остаци логора су се „прикључили“ покрету васколиког ђубрета.

Просто је невероватно да су до пре само неколико месеци овде снимани кадрови серије, у суседним просторијама седели, пре-

АВЕТИЊСКА СКЕЛТ РАМПА ЗА ДУХОВЕ

КРОЗ ГРАЊЕ НЕБО,
А И СУШТИНА ЈЕ
У ОКУ ПОСМАТРАЧА

ПОТЕНЦИЈАЛНИ КАДРОВИ ЗА СЕРИЈАЛ
„НАЦИОНАЛНЕ ГЕОГРАФИЈЕ” —
„ШТА БИ СЕ ДЕСИЛО АКО БИ ЉУДСКА
РАСА ИЗНЕНАДА НЕСТАЛА”

- обичан смрад

БИВША ХАЛА
У ОКВИРУ КОМПЛЕКСА
КНЕЖЕВОГ АРСЕНАЛА

РЕПРЕЗЕНТАТИВНО ЗДАЊЕ ИНДУСТРИЈСКЕ БАШТИНЕ

Од пушкарског теста до Арсенал феста

На месту где се данас налази ова уништена хала стајала је некада техничка управна зграда Војне фабрике, коју су Немци срушили за време Другог светског рата. Сама хала је подигнута двадесетих година прошлог века, поводом обележавања 75. годишњице Војне фабрике. У њој је био смештен таковзани „Шести погон” за поправку пушака. Здање је касније припало „Застави камионима” и у њему је био смештен погон за производњу ручних дизалица, а потом и за тапацирање камионских седишта. Зграда је делимично „начета” за време НАТО

бомбардовања, када је погођена оближње здање (гађано је по старим плановима) у којем је некада била смештена „Стара артиљерија”. У њој је била до 2006. године услужна радионица Привредних возила” за тапацирање и израду ситних делова за каросерију, када ју је откупила Скупштина града, истовремено са старом „Чурницом” (помињано је да ће у њу бити усељен ФИЛУМ), амбулантом (данашњи БИЦ), бараком поред ње (која је већ срушена) и зградом коју сви зову „Лабораторијум”, а чија је права намена данас непозната и која је још више уништена и пропала од овог здања.

Халу нико не чува од када је „прешла” у својину града, а за потребе снимања филмова и серија више пута је сређивана, чишћена и обнављана.

раније обитавали прозори. Ту су и огњишта са нагорелим цепаницама, на којима су се очигледно у хладним, зимским ноћима грејали припадници разних „кланова”, што и није тако лоше ако се прижељкује нешто попут „спонтаног изазивања пожара”. С обзиром на „годину производње” здања, материјале од којих је подигнуто и степен очуваности, мало би било предвидети да би био фаталан.

■ Као у кући духова

Урушен је чак и део плафона, у шта није уложен баш мали труд, а његов остатак „прети”, у каквом је стању, потенцијалним погубљеностима. На самом плафону некадашње хале има још нешто „преживелих” стакала, чуварно је „штековано” за неки следећи пут. Кровна конструкција као да стење, јечи, звони, звецка, као у правој кући духова а, црепови падали, собалени, оплата само што се не стравали.

Посвуда су хрпе перја, али и осликани зидови са Пинокијом, пацовчићима (очигледно их има не само на графитима), плавог меце са ископанним очима. Богато, шарено, илустративно... По зидовима су

СВА ВРАТА ШИРОМ ОТВОРЕНА ЗА ЉУБИТЕЉЕ И КОРИСНИКЕ ИНДУСТРИЈСКЕ БАШТИНЕ

тави рамови прозорских конструкција. Аутомобилских гума свих величина и „калибара” има толико као да смо на Формули 1 и неком будућем „Заставарингу”. Што да не?! Кад може филмски град, што не би могла и писта за болиде. Ипак је у нас већа традиција ауто него филмске индустрије.

Баре и океани уља, спрејева и ауто-лака, хрпиче оглоданих костију поред загаслих вагри... Инсталације и цеви, зинули и разјапљени попут великих металних „расутих црева” по читавој згради, што се идеално уклапа у пожељне хорор ефекте за потенцијалног филмацију. Изваљени су и искидани чак и громобрани са спољне стране. Ту су и ишчупани (комплет са бетонским постелима) саобраћајни знаци, изваљени и повађене цигле из зида...

Има и романтичних, пасторалних, баш, онако интермецо детаља, попут винове лозе којом је обрасла зграда са задње стране.

Све у свему, у стању у каквом је сада ова зграда добро да су је запамтили бројни посетиоци претходна три „Арсенал фест”, јер следећи, четврти - тешко да ће дочекати.

свлачили се, шминкали, костимирани и ручали глумци, статисти и техничка екипа. Данас то делује као да је било пре сто година, Све је уништено и сатрто.

Некада фабрички канали препуни су ђубрета, а почупане су и све инсталације, водови за грејање... Дашак, али не онај филмски, већ урбаног: графити на свим зидовима (има, руку на срце и успешних радова, што се тиче порука и ликовности: „Суштина се не гледа очима” — и боље у овој опцији), напуште-

не рампе за екстремне спортове, бе-ем-икс бајсева и скејтере. Какав, моћан, аветињски скејт парк у царству ђубрета! Душу дао за неки тинејџерски хорор са тематиком екстремних спортова, само што у њему не прети опасност од бајкерско-скејтерских вратоломија већ окружења самог по себи. Онако, гратис, успут, као бенефит, 'ладно може и да се покупи нека егзотична зараза.

Жбуње, грање и коров лагано продирају кроз места на којима су

ЛОЖИШТА И ОГЊИШТА
НОЋНИХ БАШТИНИКА

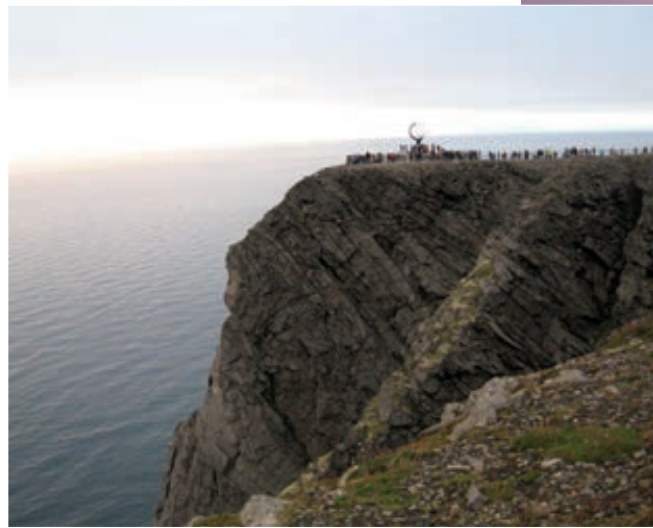
ЕКСКЛУЗИВНИ ПОГЛЕД,
ВИП ЛОЖА ЗА АРСЕНАЛ ФЕСТИВАЛ

У најсевернијем делу европског континента девет месеци траје „бела“, а само три месеца „зелена“ зима, али људи живе и својски раде. Уз многе природне лепоте, срећу се и велики контрасти, од великих купастих шатора које подижу номади Лапонци, до најсавременијих вишеспратних бродова за превоз путника. Кад се све зачини сушеним бакаларом – доживљај је потпун

Текст и фотографије Света Мацаревић

У ЗЕМЉИ ПОНОЋНОГ СУНЦА: ЗАПИСИ СА СЕВЕРА НОРВЕШКЕ

Исиод шрафа на врху

НОРДКАП, НАЈСЕВЕРНИЈА ТАЧКА ЕВРОПЕ, ГДЕ СЕ ЧЕКА ПОЛАРНА СВЕЛОСТ И ПРУЖА ПРЕДИВАН ПОГЛЕД КА ПУЧИНИ

Док је око поноћи авион додиривао писту аеродрома у Мехамну, најсевернијем месту Норвешке и Европе, чинило нам се да је нестварно, јер је сунце у пуном сјају обасјавало читав видокуг. Сунчана ноћ за нас Шумадинце била је прво од низа лепих доживљаја у прелепој Норвешкој, земљи бројних језера, фјордова, ирваса, дугих зима, поларних ноћи и дана који се мере месецима. Овде је сада (крај јула) вишемесечни сунчани дан.

У месту оивиченом Баренцовим морем, по чијим плавим таласима клизе најсавременији рибарски бродови са забаченим мрежама и у које се најчешће хватају бакалари и лососи, са приземним дрвеним кућама и бројним дрвеним снегобраницима на околним брдима,

кораку и где возила стају док читава крда ових северноевропских животиња мирно прелазе путеве у потрази за храном. Додуше, Деда Мраза нисам видео, вероватно сада тражи најбоље ирвасе који ће га на санкама пуним поклона довести крајем године у наше крајеве.

Обилазећи ове пределе, са ниским дрвеним разнобојним кућама, поред бројних језера у стеновитим крајолицима лепих пејзажа, на којима се у увалама виде снежни наноси, видим и многе викендице у којима се одмарају мештани, за које су субота и недеља дани само посвећени одмору и породици. Уколико испред викендице на високом јарболу лелуја застава Норвешке, онда су домаћини у кући. Ако заставе нема,

МЕСТО МЕНХАМН НА ОБАЛИ БАРЕНЦОВОГ МОРА

ШАТОР „ЛАБУ“ ЛАПОНАЦА НОМАДА

ПОСЛЕДЊИ СВЕТИОНИК НА ЗЕМЉИ НА СЕВЕРУ ЕВРОПЕ

сваком путнику намернику указивали су на предео оштрих и дугих поларних зима. Овде „расту“ - камен, маховина и море. Дрвета нема.

Одмах сам упитао Улфа Стоквица Роцера, запосленог на мехамском аеродрому, познаника који је већ боравио са мојим сином Гораном у Лужницима, о најбитнијој карактеристици овог краја. На то је он рекао: „Овде је девет месеци бела зима, а само три месеца зелена зима. И да знате да током читаве године чак 260 дана, овде раде грталице за снег“.

■ Незаборавна постојбина ирваса

У Мехамну, познатом рибарском месту са само хиљаду становника, поред Норвежана раде углавном Естонци и Литванци у фабрикама за прераду рибе, а постоји и мала српска заједница од свега четворо запослених у здравству и то: Јелена Цветић, Горан Мацаревић и Војин и Вања Ратковић.

Овај крај познат је и као постојбина ирваса, којих има на сваком

значи кућа је празна. Рекли су ми да се овде аутомобили и куће не заклавају, у шта сам се уверио током боравка на северу Норвешке.

У једном тренутку видим на десетине погнутих људи на планинским литицама како сакупљају некакве плодове. Пришао сам и видео пуне корпе мултибера (воћа које једино расте у овим северним пределима, црвене и жуте боје, налик на наше купине) и боровнице, јединог родног приземног растинја полеглог по стенама, од којих се припрема најтраженији цем у овом делу света. У једном тренутку, берачи су подигли главе и аплаузом поздравили неколико огромних јелена, овде познатих по имену лос или елг, који се одвајкада сматрају као дивљач са највреднијим трофејима.

Ту у непосредној близини, на обали мора, у Гамвику, небо пара велики црвени и, како рекоше, последњи северни земни светионик Норвешке и Европе. На њему пише: 71° 10' 21". У шали, др Ивица Крталић, зубар из Ријеке, и

добар познавалац овог краја, јер је овде провео више од тридесет година, рече да је ово место увек препознатљиво зато што се налази „испод шрафа“ на врху сваког глобуса. Недалеко одатле доминира месна црква са гробљем, на чијим споменицима стоје имена и презимена умрлих без слика, али углавном са видним крстовима.

Одатле у предвечерје и на јулској температури од свега плус пет степени, крећемо ка Нордкапу, најсевернијој тачки Европе. Негде испред 24 сата, не можемо да кажемо пред поноћ – јер ноћи

нема, стижемо у ово прелепо место, којим доминира велики глобус и у чијем подножју стоји око четрдесетак аутобуса којима су стигли путници из свих делова света, како би гледали долазак сунца до хоризонта и брзи повратак ка небу.

Овде се у време ноћног периода посматра и чувена ауроора бореалис (поларно светло), у шта нас уверавају бројне телевизијске екипе, које упорно прате сва дешавања током године на Нордкапу. Чини ми се да је највише јапанских и кинеских.

У приземљу објекта бројни експонатни, међу којима доминирају птице овог краја, а за посетиоце се нуде се многи сувенири које ће понети са краја света као драгу успомену. А како и не би кад је од Крагујевца до Нордкапа равно 5.000 километара.

■ Шатори Лапонаца и бродови крузери

Ту у окружењу налази се Алта, Каутекино и Карашок, средишна места Лапоније. Пролазимо

долином бакалара, којом протичу реке Лагу и Тана, које су природна мрестилишта ове врсте северноморске рибе.

Одлазимо у једно од привремених номадских лапонских насеља, чији нас шатори округлог купастог облика враћају у школске клупе присећајући се историјских читанки и лапонских шатора (лабу). Улазимо у један од њих, у чијем средишњем делу доминира привремено камено ложиште, изнад кога је окачен бакрач на ланцу. У њему крчка нека смеша налик на наш качамак. Око ложишта, на тек постављеном камену, распоређено је десетине дасака на којима се налазе кожа ирваса и које служе за лежање и покривање. Ту је још нешто од покућства, а на посебним дрвеним хватаљкама осушено месо од ирваса – специјалитет овог краја, којим Лапонци послужују сваког путника намерника, па и нас. Доживљај је за памћење. На крају посете и поклон сваком госту – комад рога ирваса.

Идући даље ка Киркинесу, видимо и ћириличне натписе на саобраћајним знацима. Читамо – Мурманск, Киркинес... Нешто касније, опет пише ћирилицом – библиотека (наравно, одмах сам знао да није „код Милутина“). Управо овде ради доста житеља бивших руских република, а и граница је близу, па отуда ћирилица.

■ Сушење бакалара на ветру

Пред нама, на обали мора, пуца широки видик. Видимо на десетине рибара који из бродиха ваде бакаларе и каче их на импровизоване хватаљке. Око њих стављају мреже како бих их заштитили од галебова и других грабљивица. Ту се на ветру суше и по неколико месеци и тако осушени шаљу се

АКО ЈЕ ИСТАКНУТА ЗАСТАВА, ДОМАЋИН ЈЕ КОД КУЋЕ

сваког глобуса

ДОЛЕ СНЕГОБРАНИ,
ГОРЕ ДУГА, А СВЕ У
ПОНОЋ

рибарницама широм света.

Норвежанин Инге Нигорд, добар познавалац Баренцовог мора, понудио нам је фришко сушени бакалар. Јели смо га са задовољством уз, како рече, домаћи виски, пиће налик на шумадијску благу ракију. За узврат обећао сам му домаће шумадијске специјалитете, када ускоро са групом Норвежана, током септембра, посети Крагујевац.

И како би се, као дугогодишњи и пасионирани ловац вратио у

НА ПУТЕВИМА ИРВАСИ
УВЕК „ИМАЈУ ПРЕДНОСТ“

Шумадију, а да са неким не разговарам о лову. Међутим, овде је највише жена ловаца. Најпогоднија за разговор је Хелена Јенсен, власница познатог ресторана и једна од најбољих гастронома, која о лову и дивљачи говори са посебном симпатијом. Каже, да се овде углавном лове лосови, гуске, зечеви и поларне коке (налик на наше јаребице), а нешто даље, око Алте, и дивље свиње. Ловачки трибунал округа (управа) посебним декретом доноси одлуке о лову на медведе, ракуне, куње, црвене лисице и јазавце, према одређеном календару лова.

Многа места у овом крају, с обзиром на бројне фјордове, носе у свом имену и реч фјорд (Ифјорд, Шелефјорд, Нурдфјорд...). Сва ова места, од крајњег севера до најјужније тачке Норвешке, обилазе познати бродови крузери „хуртирута“, који представљају најсавременије вишеспратне објекте на води. Они превозе госте и мештане од једног до другог приморског места.

Поред бројних свечаних сала, биоскопа, продавница, бутика и најлуксузнијих ресторана, на бро-

СУШЕЊЕ БАКАЛАРА НА ВЕТРУ И УСПЕШАН ЛОВ НА КРАБЕ

ду налазимо и продавницу сувенира са многим обележјима Норвешке. Међу неколико стотина чланова посаде сусрећемо и петочлану куварску екипу из Новог Сада, која нам је припремила најкусније морске специјалитете од крабе. То је и био повод да се сутрадан са неколико мештана окушамо у лову на крабе и лососе. Оба покушаја била су успешна, захваљујући вредном домаћину Стеин Руну, за кога кажу да је дете

мора. Заједно смо касније, у сунчаној ноћи, дегустирали улов и испијали чаше првокласног француског вина.

Одлазећи из Финмарка, једног од 19 округа Норвешке, и носећи многе прелепе утиске, желео сам да у овом краћем путопису упознам и читаоце „Крагујевачких“ са овим најсевернијим пределима и људима који живе „на крају света“. У Лапонији, познатом номадском крају Норвешке.

НАЈБОЛЈЕ СЕНЕ СТАНОВА!

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu
za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO
833 €/m²
+PDV

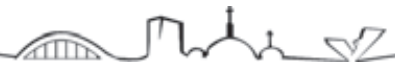
•GRATIS•
garažno
mesto

SLATKI PAKET
ZA USELJENJE
10Kg ČOKOLADE
NA POKLON

• SMALLVILLE •
Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ЗАБЕЛЕЖЕНО С ПУТА АКАДЕМСКОГ ПОЗОРИШТА У СЛОВЕНИЈИ

Ма, нема Европе без Босанца

За улаз у Постојнску јаму треба 22 евра, али се ципеле на распродаји могу купити за шест. Словенци добро разумеју српски, међутим Босанци нас више воле. На културу мало троше државне паре, кажу да је то „европски“, док Срби троше своје паре на летовања, мање у Словенији, више у Хрватској, што се може видети и по регистарским таблицама на некадашњем путу „Братство-јединство“

Пише Мирослав Чер

Пут у Европу данас води саобраћајницом Е70, некада званом као аутопут „Братства и јединства“. Део од Београда до Шиде је трупав, то је предворје Европе, а онда се путеви претварају у глатку површину. У том предворју има и смећа, кеса, непокошене траве, све оно што је очекивано на трновитом путу за Европу, а тамо, са „друге стране дуге“ је, очекивано, све срећено.

На граници има и гужве, али не на улазу, већ на излазу. Викенд је, а то је време када Турци хрле у своју домовину. Разликују се и граничари. Ови са европске стране су уљднији(!), дају и упуте како избећи гужве, где скренути са главног пута.

Ипак, у Европи, која је недавно померила своје границе на Исток, сада нам је прва комшиница, трава није плава. То је иста трава као и ова у Србији, зелена, само је покошена. На сваких десет километара је тоалет поред пута. Уколико би, пак, неки несавесни путник одлучио да „заобиђе“ тоалет и олакша се поред пута, казна је само 150 евра. Па ко воли у природи, нек' изволи. А камере све снимају...

Колоне српских туриста

Ово су само неки од утисака на самом почетку путовања чланова Академског позоришта СКЦ-а, који су кренули на свој први европски фестивал - у градић Постојна, у Словенији. Осмерац, у којем се обрело и новинар „Крагујевачких“, кренуо је на пут којим су некада генерације школараца ишле на традиционалне екскурзије. За оне који су заборавили, Постојна је била дести-

нација, као и крагујевачке Шума-рице, незаобилазна маршрута током школовања.

Управо због тога ово није био смо пут на позоришни фестивал, већ и повратак у прошлост, али и поглед на будућност.

Словенија је већ пуну деценију чланица Европске уније. Пре месец дана придружила јој се и Хрватска, а ми смо тек отпочели преговоре. Хрватска је само успутна станица на путу ка Словенији. Ипак, изненађује број аутомобила са српским таблицама. Одавно се већ прича о економској кризи, међутим, судећи по ценама у овој суседној држави, кризе у Србији нема. Колоне српских туриста јуре ка Јадрану. Ни путарина није јефтина. Само до Загреб потребно је издвојити 25 евра.

Иако кажу да у Европи границе не постоје, путо изненађење је граница Хрватске и Словеније. И даље је ту, а цариници су тик једни до других. Нема ни 20 метара између две граничне службе, а пролазак је тек протокол - „два мур“ и већ сте у Словенији.

Док између Србије и Хрватске разлика постоји само у квалитету пута, у Словенији је све другачије. Не само да су саобраћајнице квалитетније, већ су и права мала уметничка дела. Све је уредно обележено, а електронски знакови одавно нису новина. Чак вас обавештавају и о тренутној брзини којом се ваш четвороточкаш креће.

Први сусрет са Постојном је необичан. Док покушавамо да пронађемо место за паркинг у градићу од десетак хиљада становника, наш први сусрет са Европом постаје права загонетка. Желимо да се решимо једне стаклене флашице за воду, а испред нас је десетак црних

ТИТОВ ТРГ ЈЕ ГЛАВНИ ТРГ У ПОСТОЈНИ

контејнера. Сви су различито обележени, па тек након дуже „инспекције“ схватамо где се баца стакло. У Словенији се све рециклира. Канте за смеће су на све стране, али су све чисте. Ипак, Словенци су мислили и на туристе, па су по већим улицама само по три канте за смеће. Једна за амбалажу, друга за папир и трећа за комунални отпад. Чак и у поједностављеним условима, балкански менталитет се тешко сналази.

У јаму за 22 евра

Потом схватамо да за Словенце нема језичке баријере. Ми њих тешко разумемо, али они нас одлично. Објашњавају да је то њима одувек нормално.

Ми смо у школама учили све језике, и српски и хрватски, а другде то ни био случај. Кад је неко у Београду учио словеначки, пита нас један од случајних пролазника.

Словенци су сузддржани, али гостопримљиви. Брзо се сналазимо у уским улицама Постојне, а онда стижу и домаћини - Митја, Драго и Нено.

Чланови су Театра „Харлекино“, који је и организатор овог фестивала. Одмах на почетку нас обавештавају да ћемо Постојну, јаму и човечју рибицу видети „на сопствену одговорност“. Наиме, уз све напоре нису успели да обезбеде бесплатан улаз, а цена карте је од ове године, да би се видела слепа рибица, чак 22 евра. Кажу да је то прескупо и за словеначке прилике - те да се манемо „ћоравог“ посла.

Одмах нас упућују на већину добрих кафана, кажу, знају с ким и-

ПАУЗА ЗА КАФУ И СЕНДВИЧЕ, КРАГУЈЕВЧАНИ НА ПУТУ „БРАТСТВО-ЈЕДИНСТВО“

мају посла. Упозоравају нас и да чим нешто изгледа фенси, то је добар знак да ће нас „заболети“ џеп. Словенија јесте скупа у односу на Крагујевац, али се може рећи да је само мало скупља од Београда. Кафа је од евра до 1.5, најјефтиније пиво је два, колико су и сокови. Жестина са именом, а само такве има у Словенији, може коштати и пет евра по чашици. Домаћих ракија и вина у ресторанима нема.

Малена крагујевачка експедиција креће у туристичко разгледање Постојне. Најпре нам упада у очи да нема ни једне мале продавнице или трафике. Стиже и објашњење да има једна трафика у близини, али да не ради викендом. Иначе, све мале продавнице „појели“ су велики трговински ланци, нико није преживео.

Словенци кажу да је то нормално. Ценама и понудом нико није могао да им парира и сасвим је било јасно да за мале нема места.

Један од конобара објашњава да хлеб купују углавном у пекарама, а све остало, па и јутарње новине, у мега маркетима. Јесте ван града, али се исплати.

Да ли што је све у еврима, али Словенија за просечног Србина изгледа скупа. То се највише види по цигаретама које су од 3.5 евра, па навише. Занимљиво, има и овде оних који завијају дуван, додуше фабрички.

Има л' кафе, оне наше

Позоришни фестивал одржава се на неколико локација. Од Дома културе, који је феноменално сређена дворана, тргова, до ресторана и кафића.

Комедију „Мушица“ Крагујевчани ће извести у ресторану „Гостионица об камину“, на тераси. Испред ресторана налази се мало језеро, а иза корал са липицинерима. Одличан амбијент, у коме се Крагујевчани одлично сналазе. Док нас послужује, један од конобара шеретски запита одакле смо? Кад је чуо одговор, поскочи и узвикну: „Наши“. Одмах се и представио: он је власник

БОСАНСКА ДОБРОДОШЛИЦА У СЛОВЕНИЈИ, ЛОНАЦ КАФЕ ЗА КРАГУЈЕВЧАНИ

ресторана, зове се Хамзо и родом је из Санског Моста. Словенцима није баш право кад се неко ко већ 20 година живи у Словенији толико обрадовао гостима из Србије. Ем је Босанац, ем узвикује „наши“.

На питање има л' кафе, оне наше, пошто се у Словенији нигде не може попипати права домаћа, Хамзо намигује да ће стићи за неколико минута. Убрзо стижу и шоље, а онда право изненађење. Хамзо нам је скувао четири литра кафе, у великом лонцу. Уз осмех додаје да је то на рачун куће.

Како нам је касније објаснио, већ годинама ради у Постојни, живи од кафана која је породична мануфактура, а труди се да запосли само Босанце и Србе.

СЛИКА ЗА УСПОМЕНУ - СВИ УЧЕСНИЦИ ФЕСТИВАЛА У ПОСТОЈНИ

ПОСТОЈНА - ФАКТИ

Историја и географија

Град Постојна лежи на крашком брду које је познато по честим jakim ветровима. Лета су блага, а зиме оштре са температурама до минус 20. Кроз град води стари пут, аутопут и железница Колар - Љубљана.

Први пут се помиње 1226. године, а 1432. добија статус трговачког места. У 16. веку град се први пут сусреће са освајачима и честим турским нападима. Железницу добија 1857. а прву гимназију 1810. године. Званично постаје град тек 1909. године.

Највећа атракција Постојне је Постојнска јаму, која је била позната још у средњем веку. Део јаме која се данас представља туристима открио је 1818. јамски водич Лука Чеча. Годишње јаму посећује око милион туриста, а укупни број до 1987. године био је 23 милиона.

ПОСТОЈНУ ГОДИШЊЕ ПОСЕТИ ОКО МИЛИОН ТУРИСТА

а и Лесковчанина

- Запослио бих ја и којег Словенца, али нису добри радници, каже Хамзо.

На питање зар Словенци нису вредни, добијамо и необичан одговор:

- Словенци су вредни, ал нису добри за посао. Кад им истекне радно време, у минут се пакују и адио, без обзира да ли је неко од гостију још остао. Радно време се у Словенији поштује, плаћени су седам или осам сати и ако нема прекоремног плаћања, они иду кући, не остају ни минут, објашњава Босанац.

Иначе, главни кувар ресторана је Лесковчанин, а Словенци су одавно научени на лесковачки роштиљ.

■ Нема пара за културу

Занимљиво је да се у Европи не троши много на културне програме, иако ми имамо другачију представу. Држава подржава само велике пројекте, а све остало ко се како снађе.

Митја, Драго и Нено нам откривају да се фестивал одржава само захваљујући њиховом ентузијазму. Сваки простор који је у власништву општине Постојна се наплаћује, чак и лепшење плаката. Тако смо били у прилици да видимо Европу на делу, у тренутку када су организатори фестивала морали да скидају плакате са Дома културе јер нису на време добили дозволу од општине. То је један од разлога зашто се фестивал одржава на неколико локација – једноставно јефтиније је.

- Од општине смо добили само простор за три представе. Данас у Словеније нема ни приватника који би уложио у културу, јер је све у власништву великих корпорација или банака, које имају мали интерес да нешто финансирају, кажу организатори.

Једину помоћ у организацији добили су од власника кафића у Постојни, или у простору или у бесплатној кафи. Све остало сами финансирају. Занимљиво је да бројне глумачке трупе у Словенији немају свој простор, а само ретки играју представе до педесет пута. Све се своди на лични ентузијазам.

Лоше искуство које, како нам објашњавају домаћини, прети и нама.

■ Разлике у ценама

Посећујемо и Копар. Најбољи пример да се води рачуна о туризму је ово приморско место. На улазу у град, на кружном путу, доминара огромна фонтана. И овде су се сме-

КРАГУЈЕВАЧКА „МУШИЦА“

Најбоља представа у категорији

Чланови Академског позоришта наступили су на Трећем ФАК-у (Фестивалу аматерске културе) комедијом „Мушица“, ренесансног писца Анђела Белолка Руцантеа, у режији Мирослава Чера.

То је прича о моралу, гразивости, лоповлуку, брачној прељуби, верности, написана још почетком 16. века, која је и данас и те како актуелна. Комедија има типичан ренесансни заплет, са свим познатим ликовима, од похотне жене, до мужа млакоње и преваранта, који на крају, како у комедији већ бива, сам буде преварен. Руцантеов хумор је сиров и набијен еротиком, а природне људске потребе имају предност над моралом.

У комаду играју Дејан Тошовић, Слободан Јерemiћ, Дамир Недић и Бобан Куч, а свесрдно им помаже и техника и публика.

Наступ на овом фестивалу велики је успех Академског позоришта, пошто су изабрани у конкуренцији преко 60 позоришних трупа из целог региона. Са гостовања у Словенији вратили су се са наградом за најбољу представу у својој категорији, али и одличним критикама.

СЦЕНА ИЗ КОМЕДИЈЕ „МУШИЦА“

ЕКИПА ПРЕДСТАВЕ НА ИЗЛЕТУ ИЗНАД ПОСТОЈНЕ

КОПАР ПРИВЛАЧИ ТУРИСТЕ ИЗ ЦЕЛЕ ЕВРОПЕ

стили бројни мега маркети и тржни центри. Рекламе блеште на све стране и свугде су летњи попусти. То је и наша прва станица. За разлику

од Крагујевца, попусти нису само реклама, већ је заиста све јефтиније. Остајемо изненађени ценама. Летње ципеле само шест евра, мајице су од четири до 30, а пролећне и јесење јакне (познатих марки) само 29 евра. Женски купаћи, исти као из крагујевачких бутика, коштају 15 евра!

Прва помисао је да нешто овде није у реду. Ил' Словенци дају робу цабе, ил' нас у Србији неко краде. Иста мисао нам пролази кроз главу и у продавницама прехранбене робе. Код нас је просечна плата 400 евра, а кад би се хранили у Словенији нешто би нам и остало у цепу.

Изненађује нас и први контакт са Старим градом. Из туристичког проспекта сазнајемо да су пре неколико година уложена велика средства за сређивање фасада појединих палата и градских зидина. Архитектура овог града је заиста упечатљива. Утицај Италије је очигледан.

На маленом паркингу близу луке угледали смо и дачију КГ таблица. Ускоро стижу и власници: Крагујевчани Ана и Влада. Размењујемо европска искуства, делимо савете о добрим ресторанима, а онда свако на своју страну. Они да напуне стомаке, а ми да искористимо још који сат у Европи и сквасимо гаће у Јадрану.

А након брчкања – виа Крагујевац – повратак у реалност.

ЗАМАК – МУЗЕЈ

Улаз девет евра

Предјамски замак је утврђење недалеко од Постојне. Подигнут је у 12. веку на оштрој литици испред пећине (јаме) по чему је добио име. Утврда је обновљена и данас отворена као музеј са фигурама које дочаравају живот у средњовековном замку. У августу сваке године се на простору испред тврђаве одиграва Еразмов витешки турнир који окупља модерне витезове из Словеније и света.

Утисак средњовековног живота додатно појачавају фигуре људи у природној величини како обављају свакодневне послове. Најзанимљивије одаје у музеју су тамница, са справама за мучење, капела и одаје за становање. Улаз у овај замак-музеј кошта девет евра.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа
за послове локалне
самоуправе
и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "Вип Мобиле" д.о.о., ул. Омладинских бригада 11070 Нови Београд, донето Решење број: III-06-501-158/13 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – радио-базне станице "КГ 3257 04 КГ Крагујевац Аеродром пијаца", реализованог на кп.бр. 6549/6 КО Крагујевац 4, ул. Атинска 2, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручне оцене оптерећења животне средине (затечено стање) у локалној зони базне станице мобилне телефоније коју је израдила - Лабораторија "Њ-ЛИНЕ", Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд, овлашћена за послове систематског испитивања нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр.135/04, 36/2009).

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:

Кнић 510 – 197

Рача 751 – 262

Баточина 842 – 311

Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200

Дежурна служба 335 – 195

Прикључци 307 – 368

Пријава стања и рекламације

307 - 233 и 307 - 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

У БИОСКОПУ

Кул дан у
Синефлексу

Током лета, сваке среде, у биоскопу „Синелекс“ у ТЦ „Плаза“, биће организован „кул дан“.

Како најављују организатори, то је дан за уживање уз најактуелније филмске наслове по сниженим ценама, расхлађеним биоскопским салама и освежавајућим напицима гратис - примамљива понуда која се не одбија.

Цена биоскопске улазнице за пројекције 2Д филмова сваке среде биће 200 динара, док 3Д филмове можете погледати за 320 динара. Иначе, снижена цена карте не односи се на премијерне пројекције филмова.

По истим сниженим ценама Крагујевчани могу погледати филмове и у уобичајеном термину уторком.

Нови блокбастер

Премијера наставка светског хита о пензионисаним ЦИА тајним агентима овдашња публика могла је видети прошле недеље. Главне улоге у филму „Ред 2“ тумаче Брус Вилис, Хелен Мирен, Ентони Хопкинс, Џон Малкович и Кетрин Зита Џоунс, док режију потписује Дин Парисот.

У овој акционој комедији пензионисани ЦИА тајни агент Френк Мозиз окупља свој невероватни тим оперативаца у светској потрази за несталим смртоносном направом нове генерације која може да промени расподелу светске моћи. Да би успели у томе, мораће да се суоче са војском опасних убица, немилосрдних терориста и владиних званичника жедних моћи, који желе да се докопају технолошки напредног супер оружја. Мисија одводи Френка и његову

ГЛАВНЕ УЛОГЕ У ФИЛМУ „РЕД 2“ ТУМАЧЕ БРУС ВИЛИС, ХЕЛЕН МИРЕН, ЕНТОНИ ХОПКИНС, ЏОН МАЛКОВИЧ И КЕТРИН ЗИТА ЦОУНС

шаролику скупину у Париз, Лондон и Москву. Надмашени у броју људи и оружју, ослањају се на своју лукавост, вештине „старе школе“, као и једни на друге док покушавају да спасу свет – и притом преживе.

Бијка за Пацифик

Нови филм редитеља Гиљерма дел Тора „Битка за Пацифик 3Д“ налази се на редовном репертоару биоскопа „Синелекс“. Према синаопсису, напади ванземаљаца прете да униште Земљу, како би одбили нападе, циновски работи, којима управљају људи, распоређују се на линију одбране.

Легие монструозних створења, званих Каицу, долазе из мора и рат је на помолу, због чега људи праве нову врсту оружја - циновске роботе које симултану контролишу два пилота, чији су умови у неуролошком мосту.

То је незауостављива, узбуђива авантура о чудовиштима и роботима, мало пута виђена до сада, у 3Д формату. У филму играју Чарли Ханам, Идис Елба, Чарли Деј, Рон Перлман и други.

ДВА ВЕКА ЈОАКИМА

Сезона почиње
у августу

Најстарије српско позориште обележиће свечано два века од првог извођења представе „Крешталице“ Јоакима Вујића, у суботу 24. августа. Тог дана у позоришној галерији биће отворена и изложба фотографија „Јоаким на сцени Књажевско-српског театра“

Нова позоришна сезона у Књажевско-српском театру почеће раније него уобичајено, већ крајем августа. Разлог је обележавање великог и значајног јубилеја, 200. годишњице од када је 24. августа у пештанском позоришту „Рондела“ изведена прва представа Јоакима Вујића на српском језику „Крешталица“.

Крагујевац, као престоница модерне Србије и колевка позоришта на њеном тлу, као и Театар, који је годинама носио име Јоакима Вујића (и данас се Велика сцена крагујевачког позоришта зове по „оцу српског театра“), обележиће

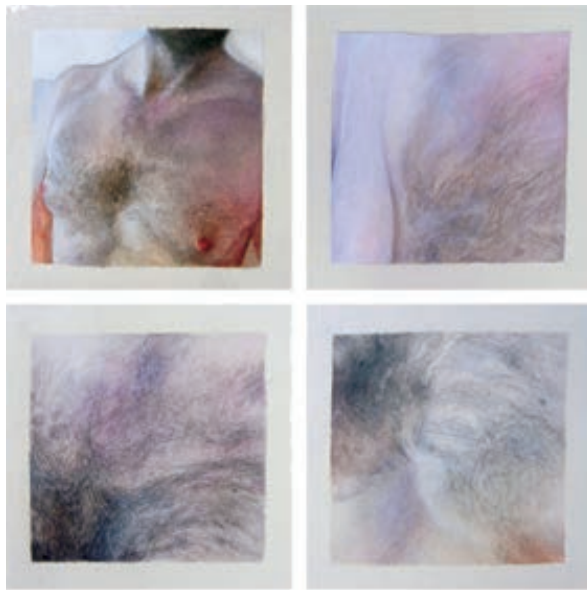
свечано два века од првог извођења Јоакимове „Крешталице“ у суботу, 24. августа. Тога дана у позоришној галерији „Јоаким“ биће отворена изложба фотографија под називом „Јоаким на сцени Књажевско-српског театра“ са избором слика из представа рађених по Вујићевим текстовима у крагујевачком позоришту, концертном гудача и беседом о Вујићевом стваралаштву, играњем фрагмената из представе „Чудо по Јоакиму“ рађеној по делу Радослава Дорића. Графичко решење знака јубилеја израдиће Горан Димић, познати крагујевачки ликовни уметник који већ годинама живи и ради у Будимпешти.

НОВА ПОСТАВКА
У „МОСТОВИМА
БАЛКАНА“Изложба
акварела

У галерији „Мостови Балкана“, отворена је изложба акварела „О телу“, младе уметнице Иве Каличанин из Београда. До сада је имала већи број самосталних и колективних изложби у земљи и иностранству, а такође је и добитник више награда за сликарство и цртеж.

Људско тело је израз личне непоновљивости и особености и као такво представља непресушну инспирацију за моје ликовно стваралаштво. Дуже истраживање ликовних форми и могућности, кроз употребу истоветног мотива људског тела, довело је до ликовних решења која су кључни део мог садашњег рада, каже Ива Каличанин.

Ова уметница објашњава да је наше поимање реалности засно-

вано на томе како доживљавамо сопствено тело. У нагом телу сабрано је све за чим највише жудимо и оно чега се највише плашимо. Императив садашњег друштва представља артифицијално, екстремно естетизовано тело које се одродило од природног изгледа свакодневнег човека.

- На мојим сликама су при-

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Породична драма

Од ауторке романа „Када си отишао“ и „Рука која је прва држала моју“, добитнице награде „Коста“, стиже још један светски хит. Шеста књига Меги О'Фарел „Талас врелине“ је портрет једне ирске породице у кризи током легендарних врућина 1976. године, веома снажна и емотивна породична драма. По оцени критичара „Талас врелине“ је дело изванредне романсијерке на врхунцу стваралачких моћи, бољи од књиге „Када си отишао“, романа који ју је прославио.

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће ову књигу, а потребно је да у петак, 2. августа, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

У јулу 1976. године Лондон је захватио талас врућина. Киша није падала месецима, баште су биле преплављене лисним вашима, воду су разлили у цистернама, а Роберт Риордан је казао својој жени Грети да иде иза угла да купи новине и није се вратио. У потрази за Робертом Грети помажу њихова деца – две сестре које су се међусобно удаљиле и брат на ивици развода. Вративши се кући, свако од њих има другачију замисао о томе куда је њихов отац могао отићи. Али нико од њих не сумња да мајка можда има објашњење, које чак ни сад не може ни са ким да подели.

Меги О'Фарел је рођена у Северној Ирској 1972. године, одрасла је у Велсу и Шкотској, а данас живи у Лондону. Ова малада ауторка је већ за свој дебитантски роман „Када си отишао“ била награђена престижном наградом „Бети Траск“.

СЦЕНА ИЗ ПРЕДСТАВЕ „НОЋ У КАФАНИ ТИТАНИК“

У част Јоакима Вујића и његовог јубилеја од два века на Великој сцени Театра биће изведена представа „Ноћ у кафани Титаник“, по делу Иве Андрића у драматизацији и режији Небојше Брадића. За овај комад сценографију је урадио Миливоје Штуловић, костиме Јелена Јањатовић, кореографију Вера Обрадовић, а музику Драгослав Танасковић. У представи играју Милош Крстовић, Мирко Бабић, Миодраг Пејковић, Исидора Рајковић, Милић Јовановић, Никола Милојевић, Јасмина Димитријевић, Марина

Перић Стојановић, Драган Стокић...

Иначе, дан раније, у петак, 23. августа, ансамбл Књажевско-српског театра гостоваће овом драмом у Аранђеловцу на смотри „Мермер и звуци“.

На почетку сезоне у Књажевско-српском театру најављују и свој конкурс за текст савремене драме „Крагујевац у памћењу и изван памћења“ и другим важним јубилејима, међу којима су и годишњица рођења Бранислава Нушића и век од почетка Великог рата.

САБОР НАРОДНОГ
СТВАРАЛАШТВАЧетири дана
програма

Традиционални Сабор народног стваралаштва „Проћох Левач, проћох Шумадију“ биће одржан у суботу и недељу, 3. и 4. августа. Незванично културно-уметнички програми почеће већ данас, у 16 часова, отварањем традиционалне 22. Ликовне колоније, а након тога уследиће такмичење најбољих певача „Златни глас Сабора“.

У петак, 2. августа, у порти цркве у Жупњевцу планирано је вече фолклора, а свечано отварање 44. Сабора народног стваралаштва заказано је за суботу у 17 часова.

У такмичарском делу програма наступиће 15 фолклорних и певачких ансамбала из Србије, а у ревијалном делу и културно-уметничких друштва из Републике Српске, Русије, Белорусије и Словеније, најавили су организатори.

Традиционално, биће изабрана најлепша девојка сабора, девојка са најдужом плетеницом, мушкарац са најдужим брковима, а бираће се и најлепша мушка и женска народна ношња. Према највама, на Сабору ће бити преко 500 учесника.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“
НАГРАЂУЈЕ

Три сестре

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 2. августа, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете роман „Само једном у животу“, Мије Марч. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

Три сестре, Изабел, Џун и Кет, заједно су одрасле након породичне трагедије. Током година, путеви су им се разишли јер су, прогоњене кривицом и тугом, избегавале једна другу кад год су могле. Сада су поново на окупу, у пансиону на обали Мејна који води Кетина мама Лоли – Изабелина и Џунина тетка, која их је позвала да им саопшти важне вести. Изненада, давно изгубљене сестре након много година деле исту собу, и једва да разговарају. Међутим, када их Лоли замоли да јој се придруже у салону јер је време за филмско вече, свака од њих видеће свој компликован живот кроз магију филмског платна.

Све три налазе се на животном раскршћу: Изабела је сазнала да је вара муж, Џун покушава да пронађе оца свог седмогодишњег сина, а Кет се премишља да ли да прихвати брачну понуду свог најбољег друга. Међутим, и поред сопствених проблема, и поред јаза који их дели, решене су да помогну жени која је била уз њих када им је било најтеже. Три жене пронаћи ће неочекиване одговоре, опроштај и срећан крај.

НОВЕ КЊИГЕ

Два шешира из чиста мира

У препуном дворишту СКЦ-а представљена је књига песама „Доба. Циклуси“ Ненада Глишића, овогодишњег лауерата „Буриног шешира“. Поред аутора о књизи су говорили и Миљурко Вукадиновић, Милош Јанковић и мр Душан Стојковић

Ако се икада врате, одлутали морепловци тврде исто што и вечно сетни светионичари – девети талас је највећи! Зато је и девета књига, крагујевачког песника и прозаисте, Ненада Глишића његова најзначајнија књига. За њу је и добио овогодишњу, како сам каже, атрактивну и неискромпитовану, награду Фондације „Солидарност Србије“ и Куће Буре Јакшића из Београда – „Буриног шешира“. Прилика је да подсетимо да аутор има разлога за двоструко славље, јер се додела Награде подударила са истеком две деценије од објављивања његове прве песничке књиге „Домовино, ти си као цироза јетре“ (1992).

Поред аутора о књизи су надахнуто, неконвенцијално и духовито говорили београдски песник и преводилац, Глишићев пријатељ, Миљурко Вукадиновић (прошлогодишњи, први лауерат ове награде), као и чланови жирија, песник и уредник књиге Милош Јанковић и књижевни критичар, есиста и антологичар мр Душан Стојковић. Сви они потцртавали су Глишићеву „неприпадност“ устаљеним поетским токовима, његов „солерски дух“, „антиконтекцијско“ рухо његових песама, неукалупљеност и експериментаторство као поетички предзнак: */// не / желим / да / знам// не желим да / знам // не желим / да знам /// (песма „Робови ројсџива“), или песма „Робови система“: /// у кавезу / кавез / ван кавеза / кавез // један џајџај / у једном кавезу // један кавез / у другом кавезу // кључ од кавеза / криви*

НАГРАДЕ

За кратке и ултра кратке приче

Аутор је више пута награђиван и за кратке и ултра кратке приче, а најзначајније су: конкурси издавача „Алма“ (Београд, 2006); Удружења „Акт“ (Ваљево, 2010); „Шумадијских метафора“ (Младеновац, 2012) и „Ђирило и Методије“ (Македонија – Београд, 2013). Ради илустрације ево једне кратке приче као презентације његовог умећа и симболике ситуације:

У свету капа

Милисав је био човек-капа. Том, да тако кажемо, наглавном предмету, он је поклањао велику пажњу и поштовање, што ће рећи – љубав. Све промене у расположењу најбоље је илустровао капама. Имао је шешир-фазе које су

указивале на то да је одлучио да буде опаки интелектуалац, као и качкет-фазе када се сматрао човеком из народа. Било је ту и етно-капа за пријеме и остале свечане прилике.

Зимске капе су имале свој одељак у плакару за капе, то је била једна фијока уграђена на полицаи у висини груди. Остале капе је подједнако волео, али оне нису имале посебно место, већ их је он стављао по тренутном нахођењу.

О свему овоме, само нешто опширније, Милисав је причао госпођи Симовић са спрата док су пила кафу. Она је само преврнула шољицу ћутке. Чврсто је решила да комшији никада, али никада, не купи капу за рођендан. Купила би му мушки полни орган да њиме истера очи, али се плаши да је он не схвати погрешно.

(Из књиге „Лица и ситуације“)

кљун џајџаја ///. Како то аутор скромно на једном месту каже, ако већ морам да дефинишем себе сврстао бих се под појам „традиција авангарде“.

Шире је схваћено, може се рећи да „Доба. Циклуси“ настављају и надограђују Глишићев поетски концепт из предходних збирки, анахронике и У хладу дрвета сазнања, тако да уз извесне оградне ове три збирке можемо сматрати садржајним и формалним трокњижем. Али, „Доба. Циклуси“ су за разлику од поменутих књига за

неколико нијанси згуснутије, концентрованије у и д е ј н о м, језичком и значенском смислу, где су самим тим репрезентативнија књига. Уосталом, аутор и сам о настајању ове књиге каже: „Песме су нас

тајале у временском периоду од 5-6 година... Ја сам све те песме чешљао, мењао, одбацивао, касапио и врло строго бирао која ће од њих да уђе у књигу, те где ће јој бити место“. Овај исказ је врло битан за схватање Глишићевог уметничког и поетског поступка, јер ништа се у његовим песмама не дешава случајно, у проблемсима не знам каквог „надахнућа“, већ је све дубоко промишљено, изнијансирано и најпрецизније одмерено. Чак и делићи минијатура су избрушени до мудрих - вишезначности и пред-

грађа афоризма: */// гајше ми / велике људе / велике шеме / велико време //ил ме се манише/ на одласку махнише///.*

Савременост Глишићевог песничког језика најпре уочава у обилном коришћењу фигура хармоничног противуречја (парадокса, антитеза, оптиморона), фигура повлањања (анафора, епифора, мезофора, симплоха, киклоса, поспандоза), „набрајања“, „зеза-чке“ градиције, семантичким измештајима и пертубацијама... Кад се оваквом коришћењу језичке грађе дода песничка „готово урођена“ склоност ка минимализму (хаику), сведености и минијатури, често добијамо афористичке, ироничне, саркастичне – хуморне продукте. Понекад су они „ангажовани“, понекад нахерени ка читаоцем „ти“, а понекад мудро – самои-ронични, као у песми „Најбољи свет“

ја ћу живети
у најбољем
од свих
светова

чим га довршим

Р. ШАРЕНАЦ

Миодраг Д. Игњатовић први пут се јавља у лику младог песника педесетих година прошлог века у Крагујевцу, где је похађао Учитељску школу и друговао са својом књижевном генерацијом: Божићем Шуицом, Димитријем Николајевићем, Живодргом Живковићем, Миланом Николићем, Милорадом Калезићем, Момчилом Парушићем (сви из крагујевачке књижевне школе), окупљени око „Светлости“ али и других афирмативних гласила.

Данас, у светлости шездесетогодишњег његовог свеукупног књижевног рада, рефлектује се обиман опус из области: поезије, прозе, есејистике, књижевне критике, стручне књижевне литературе за школе и младе литерате. Преко тридесет сопствених књига у богатој библиотеци доктора књижевности Миодрага Д. Игњатовића. Ако бисмо хтели најкраћом реченицом да дефинишемо његов „поетски миље“, онда је то „савремени класик“.

Тематски ракурс сеже од старе светске књижевности до завичајне митологије, са акцентом на поезију „национале“, поезију са наглашеним националним звуком. Др Љубиша Јовановић (писац и естетичар), песме М. Иг-

60 ГОДИНА КЊИЖЕВНОГ РАДА

Утабаним стазама

Др Миодраг Д. Игњатовић – поетска монографија (ауторско издање), „Шест деценија песмовања“ (Пешчани врт – избор из живота поезије)

њатовића назвао је „живе фреске Србије“, а песник је у својим стиховима проживео свој „други“, можда и „вечни“ живот.

„Пешчани врт“ је његова лична, поетска монографија, есенција његовог шездесетогодишњег пробијања од стварности до сна, од митова до опоре и често сурове стварности, од јеткости до љубави. Песник је своје дело обо-

гадио и фактографском, фотографском документацијом из живота својег завичаја, са прецима о којима је доста стихова и записао. Веома комуникативан у личном животу, лако је пронашао пут за комуникацију са читаоцем. Јер, његова поезија је слојевита, а питка, мисаона, а доступна, филозофска, а поучна. Ова обимна песничка књига сложена је у више циклуса са одабраним песмама из његових значајних књига: „Ловца лови лов“, „Двонога шума“, „Песник и песма“, „Вајат у воћњаку“, „Троморавље“, „Родослов“...

Већ сами наслови колоквијално уводе у занимљив свет песме, а кад се анализирају, то је склоп емоција, ерудиције и умећа. Песник интелектуалне провинијенције, а завичајног, рустикалног духа.

Овом књигом Игњатовић не затвара своју песничку радионицу. Он је то прошао утабаним стазама да оживи прошлост, личну и стваралачку. Један је од агилних чланова Удружења Крагујевчана у Београду, где живи већ више од 50 година врло успешну стручну и уметничку каријеру, али још увек са младалачким заљубљеничким погледом ка Крагујевцу и својој родној Шумадији. Томислав Милошевић.

КОНКУРСИ

Култура у прошлости

Асоцијација Независна културна сцена Србије (НКСС) расписао је интерни конкурс за своје чланице за предлоге пројеката на тему „Култура у протесту“, који ће бити реализовани у периоду од септембра до новембра.

С обзиром на чињеницу да се савремено стваралаштво, поготово независно, које представља најрепрезентативније домете Србије на међународној сцени, налази у најтежој ситуацији у последњих 20 година, чланице Асоцијације позване су да предложе пројекте који преиспитују позицију и улогу независних уметника и радника у култури, уз критички осврт на актуелну ситуацију у култури и на маргинализацију савремене уметничке продукције.

Пројекти који буду подржани у оквиру тог конкурса биће део шире кампање „Култура у протесту“ која ће бити реализована од 10. септембра до 10. новембра, а концептирана је у намери да истакне критички приступ изабраних пројеката.

Рок за предају предлога пројеката је 10. август 2013. године, износ подршке појединачним пројектима је од од 50.000 до 150.000 динара, а укупан фонд је милион динара.

Стрип есеј

Издавачка кућа „Розенкранц“ објавила је наградни конкурс за стрип есеј чији садржај треба да буде приказ или критички осврт на једно од њених издања из ове године. Есеј треба ба буде написан на три до пет страница куцаног текста и послат на адресу info@rosencrantz.rs до 15. септембра.

Најбољим приспелим радницама биће додељене три новчане награде и десет награда у виду њихових издања. Награде ће бити додељене на Салону стрипа у Студентском културном центру у Београду.

Додатне информације се могу добити посредством адресе info@rosencrantz.rs.

За најбољу кратку причу

Народна библиотека Бор расписао је 15. Конкурс за најбољу кратку причу, на којем ће доделити три новчане награде у укупном износу од 45.000 динара. Конкурс траје до 15. септембра.

Чланови жирија за ову годину су: Драгана Белеслијин (председница) из Новог Сада, Виолета Стојменовић (Бор) и Горан Миленковић (Бор).

Одабрани наслови које су, по одлуци жирија, сврстане у ужи избор и имена аутора биће објављени на сајту Народне библиотеке Бор 15. октобра.

Прва награда износи 20.000 динара, друга 15.000, а трећа 10.000 динара.

Све приче из ужег избора биће штампане у првом наредном броју „Бележнице“, часопису за библиотекарство, књижевност и културу ове библиотеке.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Властимир Јаџинић

Међу својима

ДВЕ недеље се из мртвих враћао, док није успео сам за кашику и чашу да се маши, а још недељу дана прође у учењу да поново корача: крв му се враћала у жиле, корак је постајао сигурнији, кошчице не би пуцкале кад би сео, покушао да чучне или се опружи. Вратио се у живот, опет.

О недељи, треће седмице боравка међу непознатим људима, његов домаћин, племенски старешина Бодин Красноја, бркат старац са ожиљком-браздом од ножа дуж образа, сазва окупницу. Пошто је дан био леп, а званих и незваних поприлично (свака кућа је старости донела пола мешине вина и флашу маслиновог уља, а неки, угледнији, печену овцу, или јагње), сабраше столове у дворишту и окупиле се око Властимира.

Опорављен, нахраћен и обучен, и сам је изгледао као древни кнез. Од својих неговатељица, особито од Бодинове кћери Каје, Властимир је већ понешто сазнао о домаћинима, али не све. Каја, накинена, у народној ношњи, изгледала је и лепша него на плажи, где се међу другарицама истицала стасом и лепотом. Властимир је избегавао да је гледа, али је то било тешко извести: у овом пропадљивом свету свака је лепота божанска, привлачи у неверици човека и самим постојањем. Кад би се Каја пела к њему с бокалом хладне воде, лековитим травама или топлим варивом, дрвене степенице би скрипале: бројио је њене кораке с девет басемака (сигурно их је било десет - један басемак очито није скрипао). У соби на спрату у којој је Властимир лежао, на зиду је била извешена икона свете Петке, па је претпостављао да је међу православнима.

Сада му лакну, кад је за софром спазио свештеника који је седео неколико места од домаћина, међу угледнијим званицама. Свештеник, пре вечере, устаде да благосиља софру и каже очито. Сви се, потом, стојећи прекрстише. Севши за софру с непознатим људима који су се окупили њега ради, Властимир је знао да ће морати, за ову пажњу и негу, да се одужи. А чиме другим, до причањем о властитом животу, пре и после ризичног пута на којем је изгубио везу с кућом, породицом и родним крајем. Ништа друго до живот није ни имао, а не једном се, у болести и буну, питао има ли и живота. Ови људи су, очигледно, од њега очекивали причу.

И он поче, чим су минуле прве здравце и обраћања, да прича о себи: да има скоро четрдесет година, да га живот није миловао, иако је рођен у богатој сељачкој српској кући. Његов деда и отац учествовали су у Балканским ратовима и у Првом светском рату, спадали су у људе поштоване и честите, нису пили, пушили, нити се картали, кућили су мал, куповали земљу, често за вечеру пијући расо и једући кисели купус, одвајајући од сопствених уста. Одавде су Јаничићи, с неке од ових планина пре Карађорђијина времена, отишли за Србију, а овим су путем, можда, прошли и повлачећи се са српском војском кроз Албанију пре двадесетак година. Деда је умро, отац су убили Немци...

ТУ он застаде, загрцну се. Није имао снаге да говори о кћери коју су Немци обесили. Речи одједном недостадоше. Он у трену кроз свест прокотрља њен живот - муку рањања, одрастања, стасавања - живот кћери која је од штркљасте девојчице израсла у мудру школарку, учитељицу, од чије су учестности младићи презали, уједно чезнући за њом... Није се стигла честито ни са момцима забављати, све јој је било прече - и књиже, и радно место, и ђаци, и Србија... Тако се главом искрена љубав у овом свету плаћа... Што је најгоре, он, отац, у најгоре време по њу, није био с њом, није је заштитио, склонио од немачке патроле...

Док су му отац и кћи убијали, он је био на Равној Гори, тада кад су паметнији од њега

пазили да се склоне и сачувају чељад и иметак. Па и сад, после толико година, није се опаметио, него по туђим земљама лута го и бос, док му можда сина мрцваре, жену обешчашћују и имање расточују...

Он још једном заусти нешто да каже, и опет се загрцну, па брже-боље протрља длановима лице, да се не види како утире сузе. Сви су за столом ћутали, чекајући трен кад ће поново бити спреман за причу. И он настави. Остао је са женом Павом и сином Витомиром које није видео, ево ће трећа година, о којима ништа није чуо, због којих смрти не да на се, желећи да их још једном види и загрли. Иначе би одавно, да те жеље није, својим телом ђубрио ову далеку земљу.

Бодин је пажљиво слушао шта ће Властимир рећи, давши му до знања да је већ чуо за њега - говорило се да неки комита арнаутском земљом лута, али нико није знао у каквој мисији, нити куда иде. Зато су многи и потере за њим слали, а ево сад се све објашњава - то је само човек који хоће да се врати кући. И као да се цео Арнаутлук ове проклете земље устремио на њега, и не да му.

- Не рече из које си српске земље, Властимире?

- Из најлепше на свету - рече Властимир.

- Из Шумадије.

Многи се око стола осмехнуше: сваки честит човек ће за свој завичај рећи да је најлепша земља на свету.

- Да је најлепша многи су то за њу рекли - настави Властимир, - а мени се таквом чини тек сад, кад је можда за мене изгубљена и кад је никада више нећу угледати. Само је један наш професор, који је у Првом рату био рањен, па је лежао у Француској, рекао да је видео нешто налик, у земљи Шампањи. Таква су, вели, и тамо брда и долине. Шумадија, сва обла, подсећа на бокату и грудату жену. Кад су ме ове ваше ђаволице на обали пронашле, њихова су ме тела и лица подсетила на Шумадију.

Око ватре неко сласно цокну језиком. Бодин је мудро ћутао, али се видело да му ово поређење годи.

- У Шумадији ништа није право и једноставно, све је обло, дундасто, као створено за мушку руку и рало. Тамо човек са земљом као да љубав води. На крају га та љубав убије. Ја сам срећан што сам свих четрдесет година на свету издржао такву смртоносну и убаву земљу волећи.

- Четрдесет година није мало - рече Бодин. - Али шта је то за мојих седамдесет? Ти си још дечко. У четрдесетој живот може и изнова почети. Са четрдесет је човек за сваку невољу спреман: и за пушку, и за жену, и за рало, и за кајасе, и за весло. Рука му је још снажна, у свакодневне послове се разуме, у свакој борби може да победи. У четрдесетој сам се ја, Властимире, по други пут оженио. Други сам живот почео. Кад ми та друга жена пропаде, шлог је удари, ево сам се и с трећом оженио, шта ми фали? Ако Бог да среће, и њу ћу да сахраним!

За софром се заори смех. Неки не издржаше:

- Тако, домаћине!

- Та ти ваља!

- Живео ти нама, биће жена!

Подале од софре, жене су се мрштиле и гунђале да је Бодин, мора бити, памећу шенуо, или га је већ винце у главу ударило, кад овако говори.

- Да си разборит - настави Бодин - као што знам да јеси, ти би учинио исто. Наратовао си се. Остани с нама, могли бисмо држећу удовицу да ти нађемо, а буде ли среће, можда и какву младицу обрлатиш, јер си наочит, личан и спреман.

За столом се зачеше жагор и брбљање. Многи се на помен Властимировог останка почеше шалити.

- Да га приженимо, кад нам се већ из мртвих јавио - рече неки шалција.

- Нисам ја Турчин - прихвати шалу Властимир - две жене да имам.

- Преверићемо те да будеш као наше по турице, црногорске и босанске, што продадоше веру за вечеру - вели онај.

- Ја се проверити тек тако, због жене, не дам. Него неки бољи разлог да ми понудите.

- Ми ти нудимо боље него жену - рајску вилу. Бирај - овцу, или козу! - рече онај.

- Још мало овог вина, па ћете ме и убедити!

- Узми, благо нама, козу. Коза је малне чељад - чантрати ти неће. - И избекељи се, и митирајући козу: - Шта год пожелиш, она се сложи: „Мееее“.

- Погођено! - рече Властимир.

ТАКО уз шале започеше вечеру, док се Бодин опет не уозбиљи:

- Како рекох, научи смо, Властимире, да су те по целој Шкипнији, по овим стрмим планинама вијали. Хоћеш ли нам натенане испричати куд си све био и шта ти се догодило, док те ове наше јунице-девојке нису голога затекле?

- Нису ме затекле, сам се открих - рече Властимир. - Језик сам разумео. Па ево, све до сад не схватам откуд српски језик у ненашем крају.

- Ненашем? - уозбиљи се Бодин. - Како за Скадар можеш рећи „ненаш“: Скадар је прва српска престоница! Овде су Војиславићи краљевали. Овде је Јелена Балшић сахрањена, ћерка Лазарева. Ниси знао? Тринаесте смо Србији на мачу припојени, а осамнаесте нас Југославија, као маказима, одсече. Уместо да узме Скадар и Дубровник, за навек српски краљ се залетео на Љубљану. А рашта? Да би у недра примио гује, неверне Хрвате? Не кажем да овде није било и других сојева, али ненашим овај крај нећеш назвати, доли душу да огрешиниш. Овуда су наши храмови свукуд засејани, а потурчени Арбанаси су их рушили.

Али... - ту се Бодин замисли, као да размишља треба ли да каже то што ће рећи. - Али, у једноме си у праву. Како је кренуло, све наше постаће ненаше. Наша се имена бришу. Ја се званично Ђон Ђокај зovem, тако су нас прекрстили, у књиге уписали - сва су нам имена поарбанашена. А шта је човек кад имена нема? Без имена човек је нико и ништа, празна ствар, лонац који свако може да разбије. Ти ме с мојом браћом гледаш, мислиш да сам какав кнез, а не знаш да смо, овако понижени, и беднији од тебе који овуда лутаош одрпан. Ти и у пределима смрти знаш ко си и шта си, а ми сваки дан, на своје живећи, стрепимо помишљајући ко смо и шта смо... Стално о пресељењу на Косово мислимо. За нас, горштаке, равно Косово је обећана земља: пут просекао житна поља, а на сред поља уздигао се стуб деспотов...

Бодин на трен заћута. Неде иза трема зачу се хор женских гласова:

Густиа ми мајла њагнала, море,
на тој ми равно Косово...

Слушали су неко време песму, док није утихнула. и свако се сећао нечег јединствено

драгог, остављеног или изгубљеног, што је само његово и ничије више, што се сад враћа и у души тражи места.

- Можда си у праву, Властимире. Останеш ли, не можеш се дуго крити. Одеш ли, увек можемо рећи да овде ниси ни био. Ти најбоље знаш шта ћеш и куда ћеш. Најлакше ти је препловити с нашим момцима, чамцем, Скадарско језеро, и ударити на четничку територију - ако је Павле Ђуришић још увек држи. Чујемо од наших момака под његовом командом да се и он спрема на далек пут. А не затекнеш ли га, мораш у Херцеговину, тамо је и четника и српских села. Шуме и планине су углавном српске, али и сам знаш да усташе и балије умеју и тамо да зађу.

- Како не бих знао - рече Властимир. - Мало ли сам туда хајдуковао...

Да би се некога омилио домаћину, он поче хвалити његово племе и његово господство, али Бодин одмахну руком:

- Пусти, море! ... Увалили ми... Ни части, ни власти, ни масти... О царство и вођство устаничко још би се и отимали, али о племенско старешинство - нико. Само мука: кад год нешто забрљају, или се посваде, или код Арнауца штогод скриве, испадам ја крив и морам да их правдам. А ако ми нешто и пође за руком, нико ми то у врлину не прибараја: све су врлине племенске... Пусти то. Него, да чујеш нашег Филипа: таквог гуслара још ниси слушао!

ПОД руку, са средине софре подигоше старца седих и густих бркова и посадише га поред Бодина. Старац је очи стално држао склопљеним, да се не виде следе зенице под капцима. Изгледало је да гледа у себе. Кад су му принели гусле, он их приви на груди као бебу, лице му се озари. Придиже и забаци главу, као да ће, овде слеп, прогледати тамо, у даљини коју нико окат још не види. Певао је у једном тону, али са безбројним прелазима и нијансама, тако да ниједан стих није звучео исто и равно, мада знан.

Многе од тих стихова Властимир је знао од детињства, али је гуслар додавао и нове, њему непознате. Није се могло не помислити да он сваки пут далеком оригиналу додаје сопствене стихове, смишљене у слепоме оку: песма сама себе пева. Као да је стиховима Скадар, заједно с темељом, полетео кроз ваздух, тамо се у висини задржао и сад лебди на облаку, обзнањујући темељну припадност.

Град традила шри браша рођена,
до шри браша, шри Мрљавчевића;

Слушајући слепог гуслара Филипа, Властимир се и застиде незнања и плашњи где је и куда доспео; негде је све ово заборавао, за- турнио успут, као да и сам није из ових крајева, одакле су се пут равнаго Косова и брдовите Шумадије запутили и његови преци, носећи са собом приче и песме које је он, претоварен свакодневицом, отурио у под- свест, е да се све то данас врати као кажа о пореклу. Каква чуда човек неће дознати, чим се мало измакне из завичаја! Свет нам није дом, али је свет место одакле почиње, или где се наставља, потрага за домом.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

8h
do
19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v/PJ/PH remenje, transportno remenje,
sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje,
okruglo remenje, extremultisli...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

САТИРА

Народ је прешао на робне резерве. Гута кнедле!

Милан Р. СИМИЋ

Предавање

Васа Горданић је био истакнути, а непознати представник, како воли да каже нова власт - пораженог режима.

Незахвално је, међутим, тврдити да се он тако и зове, јер никада ништа није радио под својим именом и у своје име. Тешко га је приказати у црно-белим тоновима, јер је деловао као сива еминенција. Нико поуздано не зна како он тачно изгледа, пошто је увек деловао из мрака, или, барем, из сенке. Сунца се плашио, јер би изгубио бледу боју коже. Уместо личне карте, показивао је партијску чланску карту. Свима се заклињао, а никоме није био веран. Био је мајстор да буде свуда, а да га нема нигде. Деловао је у позадини, да би могао први да се повуче, када за то дође време. Због полтронског односа према претпостављенима, изузетно му је одговарао управо тај позадински положај.

Радио је све послове и зато се није знало чиме се бави. Поуз-

дано се, међутим зна, да је био задужен за поверљиве и прљаве работе. Због тога је људе третирао као крпе.

Пошто је у моралном смислу био дно дна, брзо је доспео у неформални врх своје партије. Није он био члан ниједног партијског тела, али је његов дух био у свим овим телима. Од партијског вођства био је задужен, да из министарства и јавних предузећа, као и од приватних и страних фирми извлачи новац и узима масне провизије.

Васу су звали ђубретар, јер се ничега није гаддио и прихватао је да за свог вођу и партију учини и оно, чега се, иоле пристojни људи згражавају. Наравно, Васа је ову позицију користио и за лично богаћење. Као врло свестран човек, умешао је своје дуге прсте у бројне несумњиво криминалне приватизације, тендере, наводне спонзорске уговоре и муљање око забавних манифестација.

Што се тиче економике и привреде, био је врло способан да уништи и најбољу фирму.

Као експерт за криминалне послове, био је саветник министра

Велики Брат нас више не посматра. Смучила му се социјала!

Слободан СИМИЋ

Кад су нас једном израдили, прешли су на серијску производњу!

Рагмило МИЋКОВИЋ

полиције. Као војни бегунац, био је саветник министра одбране. Пошто му ни истина није била јака страна, постао је власник неколико медија. Бавио се маркетингом и креирањем имиџа, а имао је најгори лични рејтинг и најмањи углед. Користио се нефер и невитешким средствима и зато су га послали и у спортске клубове.

Са променом власти, чула су се обећања од нових челника владе да ће овакви, као Васа Горданић, завршити тамо где им је место. Најављене су против таквих истраге, хапшења, оптужнице, осуде, одузимање имовине. Све је деловало врло озбиљно!

Васа овога пута није имао куд. Чекао је неминовно привођење.

„Предавање је неизбежно“, размишљао је данима.

И ускоро је, заиста, уследио позив нових власти.

Васа је позван са највишег места, да за функционере сада владајуће странке одржи предавање, како се успешно управља државом и странком?!

Александар ЧОТРИЋ

Народ нема ни за хлеб, али власт сматра да је цео случај исполитизован!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

Карикаштура Горан МИЛЕНКОВИЋ

Може да се живи и од старе славе. Ако се, док је трајала, довољно накрало!

Милан ТОДОРОВ

ВИЦОТЕКА

Ципеле

У Холивуду, једна згодна старлета улази у продавницу обуће.

- Молим вас, дајте ми ципеле са савим равним петама - каже.

- Уз шта ћете их носити? - интересује се продавац.

- Уз јеног ниског и ћелавог милионера...

Политичари

Пита дечак оца - канибала:

- Како то да ручак од политичара увек буде тако брзо готов?

- Зато што нам они стижу већ сасвим добро обарени.

Порука

Водоинсталатер, пошто није нашао место за паркирање, на дозвољеном месту, ставио је на ветробранском стаклу цедуљу: „Водоинсталатерски радови у кући.“

Видевши то, полицајац написа казну и, заједно с њом, остави поруку: „Полицијски радови пред кућом.“

Загонетање

Каже Соса Лали:

- Хајде да ти задам једну загонетку, па ако погодиш, водићемо љубав, а ако не погодиш - нећемо.

- Ајде, каже Лала.

- Шта је то: црно, има четири ноге, реп, лови мишеве, мијауче и пије млеко - пита Соса.

- Та, то ти је, Сосо, крокодил - одговори лала.

- Та, Лало, како ти увек погодиш!

Буђење

После целодневне вожње колима, дође странац у пола ноћи на црногорско приморје. Пријави се, узме кључеве од собе и замоли на рецепцији да га пробуде.

Спава он, кад звони му телефон у соби:

- Јесте ли ви наручили буђење у пола осам?

- Да, јесам.

- Па, устај, јадо, већ је подне!

Манекенке

Привели три проситутке у полицију и иследник пита прву:

- Ти си проститутка?

- Нисам, ја сам манекенка!

- Онда пита другу:

- Јеси ли ти проститутка?

- Не, и ја сам манекенка!

На крају пита трећу:

- А шта си ти, је л' манекенка?

- Не, ја сам проситутка.

- Како иде, има ли посла?

- Ма, било би, да нема ових манекенки.

Полицајац

Продаје Цига семенке од јабука, кад наиђе полицајац.

- Шта то продајеш, Циге?

- Видиш ваљда, продајем семенке од јабука.

- Колико ти кошта једна - пита полицајац?

- Два и по евра, али од ње одмах постанеш паметнији - одговори му Цига.

Купи полицајац семенку, одмах је поједе и одједном му сини:

- Циге, за ове паре сам могао да купим пет кила јабука са гомилом семенки!

- Па, ето, видиш да је она коју си ти купио већ деловала!

Поклон

Купио Хасо букет дивних ружа и отишао код пријатељице да јој честита рођендан.

Пријатељица се обрадовала, брзо се скинула до голе коже, легла у кревет и раширила ноге.

- То је за руже - каже, узбуђена и пуна захвалности.

Хасо се збуни и једва прозбори:

- Па, мислим да би лепше било да руже стоје у вази.

Плавуша

Дневник једне плавуше са крстарења по Медитерану:

Понедељак: Позвана сам на вечеру код капетана брода. Баш је безвезњак!

Уторак: Шетала сам палубом с капетаном. Много је досадан тип.

Среда: Капетан ме спада непристојним понудама. Шта, бре, он мисли о мени?

Четвртак: Капетан је рекао да ће потопити брод ако не спавам с њим.

Петак: Спасила сам животе 400 путника.

Горан Миленковић

Разнода

ОДВАДЕ

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ, посланица Српске напредне странке у Скупштини Србије:
- Не реагујем кад ме колеге у Скупштини ословљавају са „мацо“ и „душо“, јер на то не реагујем ни у свакодневном животу. То је нешто са чим живим.

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ, први потпредседник Владе:
- Ово је успешна Влада у неуспешној земљи.

АНА НИКОЛИЋ, певачица:
- Живим попут холивудске звезде, али без холивудских милиона. Растерећена сам лажног морала и филозофије паланке, што не значи да сам лака риба, како неки закључују из оваквих мојих изјава.

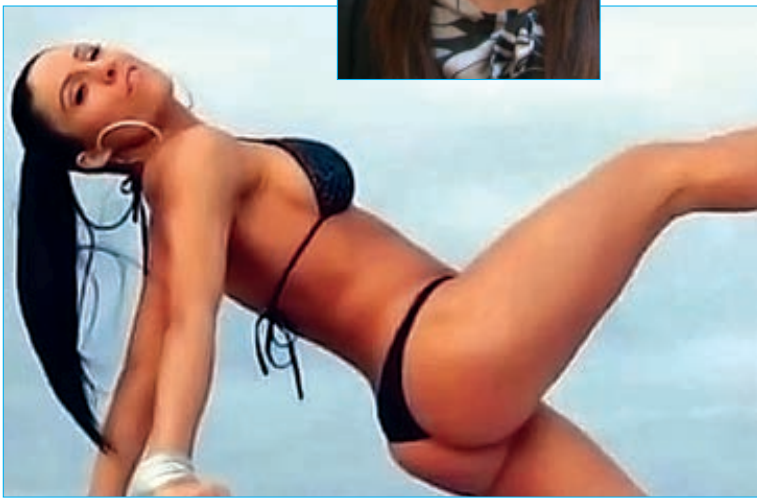

БРАНКО РУЖИЋ, председник Извршног одбора СПС-а:
- Не треба правити велику фаму око реконструкције Владе. Све је почело да личи на порођајне болове.

ЕВА РАС, глумица:
- Људи на улици који ме препознају углавном кажу: „Дивно изгледате!“ Е, то у Србији значи да сам се угојила као прасе и да ни на шта не личим.

СЛАВИЦА БУК-ТЕРАШ, певачица:
- Не желим да се фотографишем са дечком, јер онда, ако раскинемо, имам обавезу да и о томе причам.

САНДРА АФРИКА, плесачица, певачица, па колумнисткиња:
- Хтели ви то или не, Сандра је много више од добрих сиса и гузице. Ако је и тек неколико оних који желе да упознају Сандру, за њих неколико бићу колумнисткиња у покушају.

РАДОШ ЉУШИЋ, историчар, напредњак и директор „Службеног гласника“:
- Није требало да се ми препоручујемо Европској унији, већ да она у нама тражи и нађе ваљаног партнера.

ДРАГИЦА РАДОСАВЉЕВИЋ ЦАКАНА, о својим унцима:
- Деца иду у интернационалну школу, па сам принуђена да под старе дане са њима разговарам на енглеском језику, јер им је тако лакше.

Милош Игњатовић ЗУМ

Поштено, Гаги, заслужио си

Стуб у пешачкој зони мења посечено дрвеће

Где је, бре, возач

У Грузи пшеница одавно није овако понела...
...а ни шљива није оманула

КНЕЗ ПАВЛЕ КАРАЂОРЂЕВИЋ (1893 – 1970)

Настојање да се сачува Југославија

Пише Александар Милојковић

Владко Мачек је схватио да од Немачке и Италије не може очекивати независну државу, па је, на срећу кнеза Павла, пристао да се са Београдом договори око „хрватских легитимних захтева“.

Стварање Великог Рајха већ је било у току и у Берлину се више нису могли прикрити немачки освајачки планови названи „Проширење животног простора“. Према добијеним извештајима, уколико рат избије до јесени 1939. године, Немачка би могла имати спремних од 92 до 96 дивизија.

Из бојазни да би могла имати рат на два фронта Немачка је настојала да у овом периоду произведе што више оружја и да тако број дивизија достигне стотину.

После Чехословачке, Немачка се јавила са својим захтевима и према Пољској, која је доживела трагичну судбину. Након напада Немачке са запада 1. септембра 1939. године, СССР је неочекивано 17. септембра 1939. године запосео источне делове Пољске, као и балтичке земље, тако да је Пољска потпуно окупирана 5. октобра 1939. године.

Немачка је нападом на Пољску изазвала нови светски рат. У том моменту Немачка и Француска су објавиле Немачкој рат, у Немачкој је пала влада, а Југославија је прогласила своју неутралност.

Немачка и Италија су 22. маја 1939. године склопиле и формал-

но кнез Павле се показао као зрели дипломата и аргументовано се бранио. Интересантно је његово запажање: „Невероватно је колико су оба лидера Осовине сигурни у своја мишљења и каквом се силином усуђују да их спроведу“.

Поштујући своју намесничку дужност коју је прихватио одмах по убиству краља Александра, кнез Павле је настојао да сачува Југославију, да очува интегритет земље и да по пунолетству младог краљевића Петра устоличи као краља земље.

Радећи у том смислу кнез Павле је велики део свог времена посветио раду на споразуму са Хрватима. Од ступања на дужност, аболитирајући Мачека, у првим акцијама провео је године водећи разговоре са њим у разним ситуацијама и по многим стварима, пажљиво је слушао његове предлоге за решања појединих проблема и одговарао на њих, дајући и противпредлоге. Показао је притом надчовечанско стрпљење слушајући непрекидне жалбе са хрватске стране, које су често користиле и противречне доказе. Кнез Павле је сматрао да Југославија може опстати једино ако су Срби и Хрвати за њу, а при томе је стално имао на уму аманет краља Александра да се њена целина мора очувати.

У целом периоду постојања Краљевине Југославије, као творевине настале после Првог светског рата, Народна скупштина је тешко доносила јединствене законе, јер су Хрватска, па и Словенија, стално

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ РАДЕНКО СТАНКОВИЋ, КНЕЗ ПАВЛЕ И ИВО ПЕРОВИЋ У СКУПШТИНИ

ста добио је вест да је склопљен споразум између Немачке и Совјетског Савеза о ненападању.

Пошто је Мачек прихватио услове о споразуму са Хрватима, 26. августа је у Југославији формирана нова влада Цветковић – Мачек. Овим споразумом успостављена је и бановина Хрватска, после чега је било незадовољних и са српске и са хрватске стране.

Међутим, апел кнеза Павла да Британци и Французи што пре спреме и пошаљу своје трупе да се искрцају у Солуну, како би се Италији боље наметнула наша неутралност, није уродио плодом.

Односи и у нашој земљи су се у то време доста пореметили, јер је свако на свој начин изражавао своје незадовољство, а општа несигурност је сваки даном постајала све већа.

Руске трупе су 1. децембра 1939. године прешле финску границу и после сто дана Финска је капитулирала.

И поред претходних најав да ће за три дана напасти Мажино линију, десило се да су 8. априла 1940. године Немци напали Данску, а затим се искрцали у Норвешку.

После појачане пропаганде и војних маневара, 10. маја 1940. године са 130 дивизија извршен је напад Немачке на Француску, али преко Холандије, Белгије и Луксембурга, чиме је заобиђена Мажино линија, а стационарна енглеска војска потиснута је ка Денкерку. Париз је заузет 14. јуна, а 24. јуна потписано је примирје. Тог дана се једино генерал Француске Де Гол није предао, него је позвао своје сународнике да му се придруже у борби против завојевача.

Почетком 1940. године ухапшен је Стојадиновић, који је четири године био председник владе и уз помоћ Енглеза протеран из земље. Све време рата провео је као заточеник на острву Маурицијус, које је било енглеска колонија.

Мусолини, импресиониран брзим Хитлеровим победама, 10. јуна 1940. године објавио је своју намеру да улази у рат на страни Немачке.

Југославија је 1940. године на великим искушењима. Француске, некада великог савезника, више нема. Војска вапије за оружјем.

На иницијативу кнеза Павла са СССР – ом су успостављени контакти, па је почетком маја 1940. године склопљен троговinski споразум, а већ 24. јуна успостављени и дипломатски односи са Совјетским Савезом.

Средином јуна 1940. године отпочели су страшни немачки ваздушни напади на Енглеску. Циљ Немачке био је да, поред осталог, обезбеди ваздушну превласт над Енглеском.

После абдикације румунског краља Карола, почетком септембра 1940. године, немачке трупе почетком октобра улазе и у Румунију, при чему је Стаљин узео Бесарабију и Северну Буковину, део Трансилваније је предат Мађарима, а

део Добруце је узела Бугарска. Кнез Павле је веома узнемирен и забринут. Мусолини је 28. октобра 1940. године умарширао у Грчку, коју је Немачка напала 6. априла 1941. године, па је Грчка капитулирала већ 20. априла.

Немачка није предузела инвазију британских острва и није успела да загосподари енглеским ваздушним простором. Међутим,

ДРАГИША ЦВЕТКОВИЋ И ВЛАДКО МАЧЕК НА ЧЕЛУ ВЛАДЕ ОД 26. АВГУСТА 1940.

британска пропаганда је однела победу и пошло јој је за руком да убеди Енглезе да су Немци претрпели пораз на каналу Ламанш. Британско ратно ваздухопловство и пропаганда постали су најпогодније оружје енглеског вођења рата у то време.

После победе над Француском, Хитлер и Гебелс почели су да говоре како је Немачка позвана да у Европи створи „нови поредак“. Другим речима, то би значило да се Немачка спрема да заузме цео континент.

После поковања већег дела Европе, али и пораза Италијана у Либији, то делује као нови изазов за ширење једне „надсиле“.

Немачка је појачавала притисак на Краљевину Југославију и кнез Павле више није могао имати миран сан.

Свој одговор влада Драгише Цветковића дала је затварањем неких енглеских мисија, у неким школама француски језик је замењен италијанским, распуштене су масонске ложе и изостало је излажење њихових листова.

У новембру 1940. године Хитлер је обелоданио постојање Тројног пакта и њему су одмах приступили Мађарска, Румунија, а касније и Бугарска. На крају 1940. године Југославија је била опкољена са свих страна. Осећа се и нејединство у влади. Кнез Павле смењује Недића и за министра војног поставља генерала Пешића.

Настава се

КНЕЗ ПАВЛЕ СА ХИТЛЕРОМ ЈУНА 1939. КАДА СЕ ПОКАЗАО КАО ЗРЕО ДИПЛОМАТА

но савез, сматрајући себе као осовину будуће Европе.

■ Сусрет са Хитлером 1. јуна 1939.

Неки сматрају да су се после убиства краља Александра у Марсељу и процеса вођеног у вези са тим, наши односи са Француском охладиле. Југославија је од почетка тежила да буде неутрална. Кнез Павле је врло мудро и веома опрезно лавирао кад је 1. децембра 1940. године рекао да је наша љубав за мир велика, али да су наша независност и целокупност нашег државног подручја изнад те љубави.

Кнез Павле је заиста преживљавао тешке дане. Тада је Југославија са две стране добила Италију на својим границама, те је њен геостратешки положај у неком будућем рату, ако се удруже обе силе осовине, веома угрожавао њену политику неутралности. Инсистирање кнеза Павла да Британија узме већег учешћа у трговини са Југославијом није успело. У Британији је, напротив, расло уверење да је Југославија несигурни савезник.

Кнез Павле је 1. јуна 1939. године био у посети Немачкој, после велике прославе годишњице Хитлеровог рођења и том приликом му је приређен дочек и организован боравак на помпезан начин. Тада је било речи о понуди за склапање пакта о пријатељству са Немачком,

настојале да се усвајају њихове верзије, као на пример закон о земљорадничким задругама, о школским програмима и слично, па се морало прибећи издавању привремених решења и уредби, а све друго је, у немогућности да се дође до споразума, чекало неко друго боље време. Оно је, услед стицања нових непожељних спољних околности и пропасти земље, најчешће изостало.

У јуну 1939. године, на позив енглеског краља Ђорђа, кнез Павле је са супругом Олгом путовао у Енглеску, где је у Бакингемској палати 17. јула примио највише британско одличје витешког реда – Орден подвезице. Кнез је том приликом на великом ручку изнео своје утиске о разговору са Хитлером, о немачко-руским преговорима, као и виђење најновијих кретања у Европи.

■ Контакти са СССР-ом

Док је био на своме имању у дворцу код Крања, 22. авгу-

КНЕЗ ПАВЛЕ И КНЕГИЊА ОЛГА СА ДЕЦОМ – ЈЕЛИСАВЕТОМ, АЛЕКСАНДРОМ И НИКОЛОМ

На основу Одлуке Надзорног одбора Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац број 1573/1 од 29.07.2013. године, Конкурсна комисија објављује

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

**Обавештавамо
све заинтересоване грађане
да је расписан**

КОНКУРС ЗА РАСПОДЕЛУ СТАНОВА

На Конкурс се могу пријавити физичка лица која:

- немају решену стамбену потребу;
- су у радном односу код правних лица и предузетника на територији града Крагујевца, на неодређено време;
- су кредитно способна;
- имају пребивалиште на територији града Крагујевца најмање 3 године, пре дана објављивања Конкурса за расподелу станова.

Конкурс је објављен на огласној табли Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац.

Позивамо све заинтересоване грађане да текст Конкурса и Пријаву преузму на архиви Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац, Улица Николе Пашића 6, I спрат.

Пријаве на Конкурс се достављају до 15.08.2013. године до 14 сати на архиви Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац или препорученом поштом на адресу: ЈП „Градска стамбена агенција“, Крагујевац, Улица Николе Пашића 6, I спрат, 34 000 Крагујевац.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање, на основу члана 63. Закона о планирању и изградњи (« Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-Одлука УС, 24/11 и 121/12)

О Б Ј А В Љ У Ј Е

Јавну презентацију Урбанистичких пројеката

1. Урбанистички пројекат за изградњу стамбено - пословног објекта на кп. бр. 10622 КО Крагујевац 4
2. Урбанистички пројекат за реконструкцију и доградњу породичног стамбеног објекта са пренаменом у пословни простор на кп. бр. 8040 КО Крагујевац 1

Јавна презентација се организује у периоду од 02.08.2013. до 08.08.2013. године у просторијама Града Крагујевца, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање у периоду од 09-14 часова.

Позивају се сва заинтересована физичка и правна лица да изврше увид у урбанистичке пројекте, као и да у току трајања јавне презентације доставе своје примедбе и сугестије у писаном облику Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање, Трг Слободе 3. 34000 Крагујевац.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене урбанистичке пројекте, Томислав Спасенић, начелник Одељења за просторно планирање, пружиће потребне информације и обавештења о садржају јавне презентације.

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Поправни (август). Студенти свих виших и високих школа и факултета (септембар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

ПРОДАЈЕМ „Пежо 309“ профил 1,3, повољно. Тел: 530-044, 064 – 1607692, Ваца Ветеринар.

ОГЛАШАВАМ неважећим бесплатну годишњу

карту за превоз, на име Филиповић Живота.

ОГЛАШАВАМ неважећим чекове Интеса Банке, бројеви чекова: 0000107-996175, 0000107996183. На име Марије Радосављевић.

ОГЛАШАВАМ неважећим чекове Раиффеисен Банке, бројеви чекова: 3787277, 3787278, 3787-279, на име Ненад Радосављевић.

Крагујевачке

МАРКЕТИНГ

Телефони
333-111
333-116

СЕЊАЊЕ

Банковић

Фанија Фана
рођена Мета

31. 7. 2011 – 31. 7. 2013.

Радосав Бане

6. 8. 1984 – 6. 8. 2013.

С љубављу и поштовањем Ивана, Снежана, Никола, Алекса, Димитрије, Драган, Бранко, Мира и Џаца

На основу Одлуке Надзорног одбора Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац број 1366/2 од 02.07.2013. године, Конкурсна комисија објављује

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

Обавештавамо сва заинтересована правна лица и предузетнике, да је објављен

О Г Л А С

О ПОДАЈИ ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА ПУТЕМ ЈАВНЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Позивамо сва заинтересована правна лица и предузетнике да текст Огласа и Пријаву преузму на архиви Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац, Улица Николе Пашића 6, I спрат. Пријаве на лицитацију се достављају до 15.08.2013. године до 11 сати на архиви Јавног предузећа „Градска стамбена агенција“ Крагујевац. Поступак јавне лицитације одржаће се 15.08.2013. године са почетком у 12,00 часова у просторијама ЈП „Градска стамбена агенција“ у Улици Николе Пашића бр. 6, Крагујевац.

Милосављевић Никола Нића

2001- 2013.

Дана 2. августа 2013. године, у 11 сати, на Становљанском гробљу, одржаће се 12-годишњи помен нашем трагично пострадалом Николи. Ницо, никада те нећемо заборавити. Наша туга је велика, а утеха што је мама сада са тобом.

Твоји најмилији:
отац Милијан и сестра Јасмина

У суботу, 10. августа 2013. године, у 10 сати, на Становљанском гробљу, даваћемо петогодишњи помен нашем драгом и никад прежаљеном сину и брату

Вељку Макојевићу дипломирани економиста 1983 – 2008.

Пролазе године, остају сећања и туга у срцу. Био си наша велика радост, посебан по свему одувек и остаћеш заувек.

Почивај у миру, нека те анђели чувају, а ми ћемо те чувати од заборава.

Твоји најмилији:
тата Веса, мама Љиља и сестра Весна

Соковић Милинко

6. 8. 1993 – 6. 8. 2013.

Мике, нека те у тишини вечног мира прати наша љубав јача од времена и заборава. С поносом те памтимо, са љубављу те чувамо у нашим срцима. Бол за тобом вечно ће трајати.

Тетка Јаворка и брат Бобан
са породицом

КОШАРКА

НЕВОЉЕ ЗА "ЦРВЕНЕ"

Сили у сџироју,
ал' Бирча
повређен

ПОСЛЕ домаћих играча Марка Мариновића и Николе Калинића, Раднички је довео првог странца за предстојећу сезону у којој ће се такмичити на четири фронта.

Реч је о беку шутеру, дакле играчу на позицији два, Ди Џеј Силију. Американац није успео да се наметне у летњем кампу Лос Анђелес Лејкерса, те је решио да каријеру настави у Европи, баш код нас. Последњу сезону наступао је за Фулerton Титане, у којима је „убацивао“ просечно 18 поена, а бележио по четири асистенције и скока по мечу. Интересантно је да је имао просек у шуту за три поена чак 41 посто, што га је препоручило као изврсног реализатора. Висок је 193 сантиметра, има 24 године, а сарадња је потписана на годину дана.

Тренер Николић је на клупском сајту нагласио да Сили одговара тренутном буџету клуба и да ће се на тај начин, дакле скромније и јефтиније него у прошлој сезони, формирати екипа за наредну. Он истиче да ће са истог тржишта, америчког, попутити и позицију пет, јер, како каже, такви играчи су приступачнији него српски.

Нажалост, прошлогодишње најпријатније изненађење у клубу, перспективни плејмејкер Ненад Миљеновић, већ раније је споразумно раскинуо уговор, а његова следећа дестинација је Мега Визура, новајлија у Јадранској лиги. У наредном периоду очекује се

СТИГАО
"НЕПРОМАШИВИ"

још долазака у клуб, пошто, како ствари стоје, ово је тек половина играчког кадра потребна за такмичење.

Непријатна вест стигла је и са припрема сениорске репрезентације из Словеније. Наиме, један од најпоузданијих играча Радничког у протеклој сезони, Стефан Бирчевић, доживео је повреду метатарзалне кости стопала, што ће га са тренинга удаљити близу два месеца. То значи да ће бити излечен када клуб већ крене у окршаје, а то је 5. октобар у АБА лиги и 16. у Евро купу.

М. М.

ОПЕТ НА ПАРКЕТУ

И девојке у иџри

ПЕТА сезона у елитној лиги Србије за кошаркашице Радничког кренула је јуче, почетком припрема. Окупљање играчица обављено је у хали "Гордана Гоца Богојевић", у којој ће Крагујевчанке имати тренинге до поласка на Златибор, 11. августа, где ће се, у десет дана, одрадити базични део.

До тог термина за очекивати је и ангажовање појачања на позицијама центра и плејмејкера, а тек по повратку, уследиће контролне утакмице.

В. У. К.

ФУДБАЛ

ЈОШ МАЛО ДО СТАРТА ШАМПИОНАТА

Почело
одбројавање

НЕПУНИХ десет дана остало је до овосезонске премијере фудбалера Радничког 1923 у Супер лиги. Зна се, Нишлије истог клупског имена на "Чаиру" их очекују 10. августа, у првом првенственом колу, а до тада "црвени" ће одиграју још две-три пробне утакмице. Прва је, ваљда, јуче играна са

белошевачком Победом, док за викенд следи учешће на меморијалном турниру у Чачку, где ће, поред домаћина Борца, наступити још и нови суперлигаш Напредак из Крушевца, те ивањички Јавор.

Оно што радује тренера Иванчевића, јесте чињеница да је крај припрема на Златибору обележила далеко боља форма његових играча, исказана кроз нове победе. Наиме, после два ремија са црногорским прволигашем Петровцем и Јединством из Ужица, чланом Прве лиге Србије, те минималног тријумфа над пожешком Слогом, најубедљивија игра приказана је против Спартак из Суботице (1:0), а онда поновљена у сусрету са још једним црногорским чланом Прве лиге, Могреном из Будве, који је поражен са 3:1.

В. У. К.

СТИГЛИ И КНЕЖЕВИЋ
И МАРЈАНОВИЋТим
комплетан

КАКО је и најављивано, Фудбалски клуб Раднички 1923 успео је од Партизана да испослужује на позајмицу младог, 21-годишњег Филипа Кнежевића. Испоставило да овај момак неће бити у првом плану "црно-белих", па је прихватио да полусезону, а можда и целу годину проведе у редовима "црвених" и тиме појача конкуренцију у тиму по десној страни везног реда.

Одмах за њим, крагујевачком саставу на Златибору придружио се и нападач Лазар Марјановић, претходне две године играч Зрињског. Шпиц тек две године старији од Кнежевића, играо је још за Лотар, као и Срем из Сремске Митровице, а уговор са њим слови на годину дана.

Тиме се, уз већ придошле голмана Шимића, десног бека Дуњића, центарфора Малинића и везњака Стоимировића и Аргентинца Поркарија, број новајлија увећао на седам, што је двоструко или чак троструко више од најављиваних два-три појачања.

В. У. К.

ВАТЕРПОЛО

ПОЈАЧАЊА НА ВИДИКУ

Королија главна мета

ИКУСНИ ватерполиста турског Галатасараја, Михајло Королија, по свему судећи следеће сезоне биће члан крагујевачког Радничког. Преговори су поодмакли, па се очекује да ће се сарадња са врским беком убрзо и озваничити.

Такође, постоје индиције да "црвени" тренутно "нишане" још двојицу потенцијалних новајлија - Срђана Вуксановића из Војводине и партизановца Ивана Басару. Шта ће од тога бити, показаше наредни дани.

В. У. К.

ОДБОЈКА

ЖОК СМЕЧ 5

И смечерке на окупу

БЕЗ много таласања, у припреме почетком ове недеље ушле су и одбојкашице новог суперлигаша, Смеч 5. Током прелазног рока није било превише измена, отишла је Љиљана Милосављевић, уговоре потписале Александра Бановић и Сања Каличанин. Клуб је у разговорима са још неколико играчица, али за сада не жели да излази у јавност са именима.

Почетак, дакле базични део припрема, биће обављен у Крагујевцу, а о наставку ће се одлучивати касније, током рада.

М. М.

У НАШЕМ ГРАДУ
СТАСАЛА ЈОШ ЈЕДНА
РЕПРЕЗЕНТАТИВКА
СРБИЈЕКорак по корак
или до школске

Пише Милутин Марковић

Малобројни посетиоци утакмица женске одбојке нису могли да не примете девојчицу која је годинама, готово на сваком мечу, заузимала своје место поред аут линије и додацивала лопте играчицама приликом сервиса. Као и све клинке њеног узраста гледала је мало у игру, мало у публику, онако расејано. После тога је више није било на том месту, а онда одједном стиже вест - Катарина Марисављевић, са другом кадетском репрезентацијом Србије, освојила је треће место на Балканијади у Турској. Тако је у Крагујевац стигла још једна вредна медаља, што свакако заслужује пажњу.

- Почела сам пре девет година у Радничком, уз старију сестру Кристину, која је већ дуго у овом спорту. Са клубом сам имала мало компликација, па сам отишла у Крагуј, где наступам за кадетску, јуниорску и сениорску селекцију. Играм на месту примача, мада су ме тренери "испробавали" на свим осталим позицијама.

Претпрошла сезона била ми је веома напорна, била сам у саставу за кадетско и јуниорско регионално, али и сениорске утакмице за Прву лигу Србије. Клуб је успео да се пласира у тај ранг такмичења и то је велики успех. У прошлој сезони биле смо у самом врху табеле. Јесте било тешко, али константни тренинзи и утакмице свакако помажу развоју играча - каже млада репрезентативка.

Крагујевац је одавно средина у којој се женској одбојци придаје велики значај. Сходно томе, велики је број клубова, па деца могу да бирају и уче од многих тренера. Катарина вели да су на њу леп утисак оставили Јован Давинић и Милорад Ристовић, али и Драган Мраћковић, сада тренер прве екипе Крагуја.

Репрезентативну каријеру започела је прошле године у пионирској селекцији. На турниру у Параћину ривал у финалу била је Црвена звезда, чији тренер, Милан Грчић, ради и као помоћник селектора кадетског тима. Катарина је, као најмлађа у екипи, ушла са клупе, одиграла одлично и оставила повољан утисак. Још један сусрет са Београђанкама, овога пута на „Бурђевданском турниру“ у Крагујевцу, био је пресудан за репрезентативни позив. Одмах следи сребро са пионирске Балканијаде у Турској, а ове године, поново у истој земљи, бронза у кадетском узрасту.

- Путовања и утакмице по Европи, уједно и обавезе које се тиме намећу, представљају најпре велико задовољство. Из Крагујевца, код девојака, у кадетској селекцији али у првом тиму је и Александра Брђовић, тако да нас две представљамо наш град, што доноси осећај поноса, али и обавезу. Зато смо на терену увек пуне енергије и жеље и кад не иде баш најбоље.

У Турској смо летос победили Бугарке, Молдавке, али изгубиле од

На терену у Реснику играло се четири дана, а финале је одржано у недељу. Домаћин је однео пехар савладавши Слогу из Десимировца са 2:1, док је треће место припало петровачком Јединству.

За најбољег играча проглашен је Ресничанин Дарко Пешић, стрелца Бојан Живковић из десимировачке Слоге са четири поготка, док је најбољи чувар мреже Младен Јовановић, члан Јединства.

Иначе, покровитељ турнира био је Фудбалски савез града Крагујевца.

М. М.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА**Припреме крећу**

ПЕТИ дан августа означиће почетак припрема у Одбојкашком клубу Раднички Кредит банка за нову такмичарску сезону. Почетак, вероватно првих месец дана, екипа ће провести у Крагујевцу, а потом, у зависности од тога да ли ће се уговор са Кредит банком продужити, могуће је наставак рада у Словенији.

За сада кадровских новости нема. Сигурно је да у екипи за наредну сезону неће бити Немање Радовића и Немање Стевановића, док са осталим играчима разговори још нису завршени. Истоветна ситуација важи и за „клубу“. Прошлогодишњи двојац Дејан Матић и Предраг Срећковић још увек су на чекању, мада се почетак припрема приближио.

Како стоје ствари, све ће бити јасније крајем августа или почетком септембра, када креће други прелазни рок.

М. М.

КАДЕТКИЊАМА БРОНЗА
СА БАЛКАНИЈАДЕ**- до каријере
дипломе**

домаћина. Интересантно је да смо два пута играли са Црном Гором и добили смо их у борби за бронзу. Нисам била у првој постави, али сам улазила и давала свој допринос, максимално колико сам могла. Медаља је била заслужена, а осећај на победничком постољу феноменалан. За то вреди радити, тренирати и борити се - открива „рецепт“ Катарина.

Како стоје ствари, пред њом је прекретница. Сада је у добу када спортска каријера може да оде у висине, у професионализам, или да остане фина, корисна и прелепа обавеза према клубу, али и према себи. Завршила је другу годину у Другој крагујевачкој Гимназији, интересантно, у спортском одељењу.

- Има нас из свих спортова, два одељења са по око 30 ученика. Некако највише има одбојкаша и фудбалера, а задикивања и „прозивања“ међу различитим спортистима су нормална и интересантна. Врло добар сам ђак и то сматрам успехом, јер сам током године имала и по два тренинга дневно. Није то неки проблем, редовна сам на часовима.

Планирам да завршим факултет, привлаче ме медицина, језици, економија, адвокатура. Све то ако ништа не урадим у одбојци. Уколико каријера крене горе, бацам се у професионалне воде - уз смешак додаје Крагујевчанка.

Таланат јој је приметан и значајан. То потврђују и речи директора Крагуја.

- Каћа је предводник генерације младих крагујевачких одбојкашица. Искочила је талентом и оправдано заслужила репрезентативне позиве. Већ је члан прве сениорске екипе Крагуја, одиграла је неколико утакмица, а у сусрету са градским ривалом, сада суперлигашем Смечом 5, показала зрелост у игри и велики потенцијал, на одушевљење свих у клубу.

Наш циљ је баш такав, да стварамо младе играчице које ће бити носиоци игре клуба, надам се за коју годину у Супер лиги Србије. Играће и даље за три наше селекције, кадетску, јуниорску, а биће сигурно лиценцирана међу 20 играчица за сениорску прволигашку поставу. Њене техничке и физичке способности препоручују је за најзахтевнију позицију у овом спорту, позицију примача. И даље ће, верујем веома дуго, играти и напредовати, јер пред њом је ипак озбиљан и тежак пут како би постала прави играч - каже Ненад Игњатовић.

Интересантан је свакако и породични, боље рећи сестрински ривалитет код Марисављевића. На утакмицама Крагуја и Радничког Катарина и Кристина налазе се на различитим странама мреже, а родитељи на трибинама. Ипак, млађа сестра каже да пуним срцем играју свака за своју екипу, а успут бодре једна другу.

Баш како треба.

П А Р А С П О Р Т**БИЦИКЛИСТИ “ВЕСНИЦИ” МИРА****Финале у Мостару**

ДЕСЕТИ пут чланови Параолимпијске академије Јуниор и Бицикличког клуба Раднички одвезли су традиционалну руту од Крагујевца до Мостара. Лепу приредбу подржава све више спортских и политичких организација, али и појединаца, тако да јединствени догађај стиче све више поклоника у обе државе кроз које караван пролази. Старт је, како је обичај, био код крагујевачког крста, али пре почетка одржана је, такође традиционално, трка малишана из установе „Нада Наумовић“, а затим је почетак означен симболично, пуштањем 10 голубова као весника мира.

Трка је почела у среду, а завршила се у суботу увече у Мостару, и била је дуга нешто мање од 500 километара. Овога пута на стази се појавио само један тандем бицикл и девет појединаца, који су пред собом имали прилично далеку пут. Дневне туре су биле стандардне, већ утабаним стазама преко Ужица, Вишеграда, Сарајева до Мостара, града побратима из некадашње СФРЈ.

Порука ове манифестације примљена је на прави начин у свим градовима кроз које пролази. На крају сваке етапе, у месту у коме се завршава, крагујевачкој експедицији указана је велика пажња, али и част и захвалност због напора који улажу, али и поруке коју носе. Све се завршило у недељу на већ петовековној, 447. по реду, можда и најстаријој спортској приредби у окружењу, када су бициклисти били посебни гости на традиционалним висинским скоковима са моста у Неретву. М. М.

ВИСИНСКИ СКОКОВИ**Марјан
за историју**

ВЕЛИКИ успех постигао је члан Клуба екстремних спортова Крагујевац, Маријан Милановић, у недељу у Мостару. По први пут од када Крагујевчани учествују на традиционалним скоковима у Неретву, представник нашег града попео се на победничко постоље.

Милановић је заузео треће место, док је у финалу, као седмопласирани, завршио и Младен Цветковић. Наступили су још Марко Павловић, Горан Бојић и Горан Вељковић, али нису доспели у десеторицу најбољих.

Иако је ово требало да буде последње овогодишње такмичење на коме наступају наши скакачи, крај је одложен за седам дана, када су на програму скокови у Ариљу. М. М.

РУКОМЕТ**ЕХФ КУП****Данкиње на премијери**

НИЈЕ се баш посрећило рукометашицама Радничког при жребању за треће коло ЕХФ купа. Наиме, на свом старту у овом европском такмичењу, како би обезбедиле пролаз даље, мораће у двомечу да буду боље од веома квалитетног данског Есбјерга.

Како било, први меч играће се 9. или 10. новембра у Крагујевцу, а реванш је, уобичајено, седам дана касније у Данској.

Сви на броју

ПРЕ седам дана са припремама су почеле и рукометашице Радничког. Најпре је извршен увид у тренутне физичке могућности играчица, кроз мерење и тестирање, а три дана касније обреле су се на десетодневним припремама на Копанику. С обзиром да тим има новог тренера и четири играчице, у плану је да се са контролним утакмицама крене већ од 12. августа.

Напомињемо, сезона стартује 15. септембра, а сем лигашких окршаја, из којих Крагујевчанке овога пута имају намеру да извуку највише могуће, дакле титулу, током године очекују их наступи у Куп такмичењу, али и међународном ЕХФ купу. В. У. К.

ПЛИВАЊЕ**Михајлу и
Ксенији
по сребро**

ДОМАЋИН државног првенства у пливању за пиониере, протеклог викенда био је наш град. На најјачем такмичењу за најмлађе, међу 500 чланова бројних клубова, били су, наравно, и представници крагујевачких, који су успели да се изборе и за две медаље.

До сребрних одлија стигли су пионирка Ксенија Јовановић из Радничког на 100 метара делфин стилем, те млађи пионир Пирата Михајло Милојевић на 200 слободно. Ово двоје пливача у још три наврата били су надомак медаље, Ксенија као четврта на 100 и 200 леђно, а Михајло на 50 слободно.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО**Изостале
медаље**

НИЈЕ успео крагујевачки стрелац Стеван Плетикосић да са репрезентацијом Србије понови успех са Европског првенства у Осиеку из 2009. године, када су освојили злато и бронзу. На овогодишњем европском такмичењу у Хрватској, наша селекција заузела је шесто место у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метак са укупно „убијених“ 3.474 круга.

Плетикосић је имао резултат од 1.152 круга, што му је у појединачној конкуренцији донело тек 46. место. Солидно је гађао у клечећем и лежећем ставу, где је имао оба пута 391 круг, али је, као и остали српски стрелци, затајио у стојећем ставу са свега 374 остварена круга.

Нешто бољи резултат Стева је постигао у дисциплини 60 метак лежећи МК пушком, где је уз 623 круга био 16, са 1,7 круга заостатка за финалистима.

**Млади у
Караташу...**

У ОРГАНИЗАЦИЈИ Стрелачког савеза Србије и Министарства омладине и спорта Владе Републике Србије, у Караташу ће се од 6. до 13. августа одржати камп перспективних стрелаца Србије за ваздушно оружје, за кадете и млађе јуниоре.

Од Крагујевчана, на овом традиционалном окупљању најбољих младих стрелаца Србије, учествоваће Стеван Јовановић, Лазар Вукојевић и Невена Армуш, те Олга Тодоровић, као један од тренера у кампу.

**...Сениори
у Новом Саду**

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелци Стеван Плетикосић, Милутин Стефановић и Олга Тодоровић, учествоваће на првенству Србије у гађању МК пушком.

Оно ће се одржати од 2. до 4. августа у Новом Саду.

С. М. С.

NAJBOLJE CENE STANOVA!

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu
za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO
833 €/m²
+PDV

GRATIS
garažno
mesto

SLATKI PAKET
ZA USELJENJE
10Kg ČOKOLADE
NA POKLON

SMALLVILLE
Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 1. до 7. августа

Четвртак 1. август	Петак 2. август	Субота 3. август	Недеља 4. август	Понедељак 5. август	Уторак 6. август	Среда 7. август
17.00 Мозаик	17.00 Моја Шумадија	23.00 Далида 1. део	20.00 Стаклено звоно	07.00 Јутарњи програм	19.00 Хроника 1	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм р. 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Преваранти р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Кућињаца у цвећу р. 13.00 Музички програм	07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм р. 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Преваранти р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 АБС шоу 13.00 Музички програм	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 10.00 Megafon Music р. 11.00 Документарни програм р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Кућињаца у цвећу 13.30 Fashion files	09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Најомешније животиње р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућињаца у цвећу 11.30 Из бујице живота у чашу мудрости р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агродневник 13.30 Кућињаца у цвећу 14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 Филм 18.00 Документарни програм	07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Преваранти р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм	07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Преваранти р. = 12.00 Вести 12.05 Агродневник р. 13.00 Музички програм	07.00 Јутарњи програм 08.30 Цртани филм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Преваранти р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Цркве брвнаре р. 13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Вино и виноградарство р. 16.00 Вести 16.05 Серија р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана	14.00 Раскршћа р. 14.30 Музички програм 15.00 Цртани филм р. 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Серија р. = 17.00 Моја Шумадија 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана	14.00 Shopping avantura 15.00 Документарни програм 16.00 Вести 16.05 Очеви и деца 1. део 18.00 Акција р. 18.30 Нокаут р.	14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 Филм 18.00 Документарни програм 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Цркве брвнаре 23.00 Филм 00.00 Вести 01.00 Хит дана	14.00 Shopping avantura р. 15.00 G.E.T. Report 16.00 Вести 16.05 Серија р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана	14.00 Спортска галаксија р. 15.00 G.E.T. Report р. 16.00 Вести 16.05 Серија р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана	14.00 Здравље је лек р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Fashion files р. 16.00 Вести 16.05 Серија р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм р. 20.00 Раскршћа 20.40 Музички програм 21.00 Серија = 22.00 Хроника 2 22.30 Преваранти = 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Акција 20.30 Нокаут 21.00 Серија = 22.00 Хроника 2 22.30 Преваранти = 23.30 Megafon Music 00.00 Вести 00.05 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Из бујице живота у чашу мудрости 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 Далида 1. део 00.00 Вести 01.00 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Цркве брвнаре 23.00 Филм 00.00 Вести 01.00 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Спортска галаксија 21.00 Серија = 22.00 Хроника 2 22.30 Преваранти = 23:30 Нокаут р. 00:00 Вести 00:35 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Здравље је лек 20.30 Суграђани 21.00 Серија 22.00 Хроника 2 22.30 Преваранти = 23.30 Биографија 00.00 Вести 00:05 Наставак биографије 00:30 Хит дана	19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 Серија 22.00 Хроника 2 22.30 Преваранти = 23.30 Вино и виноградарство 00.00 Вести 00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs